اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۲۱ اسفند ۱۴۰۱
• ۱۹ شعبان ۱۴۴۴
• ۱۲ مارس ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۶۰۳ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۸۵ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

گرانی در سفره‌های افطار!

روزهای ابتدایی سال ۱۴۰۲ با ماه مبارک رمضان مصادف خواهد بود. هر سال با فرا رسیدن ماه مبارک رمضان تقاضا برای کالاهای اساسی چند برابر می‌شود و گاهی مردم به‌دلیل برگزاری افطاری و مهمانی‌های خانوادگی، بیشتر از ماه‌های دیگر خرید می‌کنند. در همین راستا ۱۲ بهمن سیدجواد ساداتی‌نژاد، وزیر کشاورزی اظهار کرد: «از امروز طرح «فجر تا فطر» با همکاری فروشگاه‌های زنجیره‌ای در سراسر کشور اجرا می‌شود. در این طرح ۳۴ قلم کالا که جزو کالاهای اساسی و مصرفی مردم است، با تخفیف ۱۰ تا ۲۵ درصد عرضه می‌شود تا بازار در ایام عید و ماه مبارک رمضان با آرامش و قیمت‌های متعادل همراه باشد. اجرای این طرح موجب کاهش قیمت‌ها و تثبیت نرخ کالاهای اساسی تا پایان ماه مبارک رمضان و ایام عید می‌شود.» این طرح در حالی قرار است از نیمه بهمن تا پایان ماه مبارک رمضان اجرایی شود که نرخ تورم بهمن همچنان بر مدار ۴۷.۷ درصد می‌چرخد. از سوی دیگر در حالی که مسئولان از تامین کالا در بازار خبر می‌دهند و رضا کنگرلی، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی از احتمال کمبود شکر و خرما در ۲۰ روز آینده سخن می‌گوید.
۹

بررسی میزان سوددهی تالار شیشه‌ای در قیاس با بازارهای موازی

بورس عقب ماند

بازار سرمایه امکانی را برای جذب سرمایه و توسعه صنعتی و اقتصادی فراهم می‌کند، اما در سایه مشکلاتی که در سال‌های اخیر گریبان اقتصاد ما را گرفته و همزمان تداوم بی‌اعتمادی به بورس، ظرفیت‌های بورس ما برای جذب سرمایه از میان رفته است. البته در هفته‌های اخیر شاهد بازگشت نسبی رونق به تالار شیشه‌ای بوده‌ایم، اما این رونق در قیاس با بازدهی سایر بازارهای موازی، محلی از اعراب ندارد. نبود ثبات و دورنمای روشن از شرایط سیاسی و اقتصادی کشور و همچنین نوسانات قابل توجه ارزی از مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر عملکرد بازار سرمایه در طول ماه‌های گذشته بوده‌اند. بر همین اساس با بررسی میزان سوددهی تالار شیشه‌ای در قیاس با بازارهای موازی به‌نظر می‌رسد بورس در این عرصه رقابتی عقب مانده است.
۱۲

دلار، پشت فرمان بازار لوازم یدکی
۳-۴-۱۶

عکس: صمت

سرمقاله

نقش اتاق بازرگانی در ارتقای حکمرانی اقتصادی ۲

گفت‌وگو

ضعف در زیرساخت‌های تجاری پابرجاست ۸

گزارش‌های روز

مولدسازی و هزارویک ابهام ۴

سیراب به سبک فناوری ۱۳

فشار مصرف کشاورزی بر گلوی منابع آبی

۲۲ مارس، مصادف با ۲ فروردین از سوی سازمان ملل به‌عنوان روز جهانی آب نام‌گذاری شده است. نام‌گذاری روزی باعنوان روز جهانی آب نخستین‌بار در سال ۱۹۹۲ میلادی، در کنفرانس محیط‌زیست و توسعه سازمان ملل در شهر در کشور برزیل به‌طور رسمی مطرح شد. با بررسی بحران کم‌آبی در کشور درمی‌یابیم که بیش از ۹۰ درصد پهنه ایران با خشکسالی مواجه است. شدت خشکسالی در برخی مناطق زیاد و در برخی مناطق خفیف است. بارش‌ها کم است و سفره‌های آب زیرزمینی نیز وضعیت مناسبی ندارند. از جمله عوامل تاثیرگذار در بحران آب علاوه بر عوامل طبیعی، رشد روزافزون جمعیت جهان و افزایش مصرف آب، قطع بی‌رویه درختان جنگل‌ها و تغییر اکوسیستم طبیعت، رشد شهرسازی و افزایش صنایع آلوده‌کننده آب، شیوه‌های نامناسب و غیراصولی کشاورزی، احداث سدهای مخزنی و ایجاد دریاچه‌های مصنوعی را می‌توان نام برد که در نهایت، همه آنها نوعی تهدید برای جامعه بشری محسوب می‌شوند.
۱۰

آگهی مناقصه یک‌مرحله‌ای - چاپ نوبت دوم

شماره مناقصه: ۱۴۰۱/۲۴/ق

شرکت مخابرات ایران (منطقه قزوین) در نظر دارد نصب و راه‌اندازی و آزمایش و تحویل تجهیزات نسل چهارم در سایت‌های USO سطح استان (۲۹ سایت) بخشی از قرارداد ۱۴۰۱ USOناک بشماره ۴۴۱۶/۱۰۴/۴/م را از طریق مناقصه عمومی دومرحله‌ای برگزار نماید.

متقاضیان شرکت در مناقصه می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به آگهی فراخوان در سایت مخابرات منطقه قزوین به آدرس WWW.QZ.TCI.ir مراجعه نمایند.

مدیریت مالی و پشتیبانی مخابرات منطقه قزوین

شرکت مخابرات ایران (سهامی عام) مدیریت منطقه قزوین

فرم اشتراک

چنانچه تمایل به اخذ اشتراک و دریافت روزنامه صمت و روزگار معدن دارید لطفا فرم را تکمیل و وجه اشتراک به حساب شماره ۰۲۲۴۱۷۴۱۰۵۰۰۰ - و یا شماره کارت ۷۰۷۲-۹۹۹۷-۹۹۱۸-۶۰۳۷ نزد بانک ملی به نام موسسه فرهنگی مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت واریز نمایید. اصل و کپی فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی خیابان فاتم‌مقام-کوچه آزادگان شماره۲۶ ارسال یا برای تسریع امور فرم و فیش مربوط را به شماره ۸۸۱۰۵۳۰۶ ارسال نمایید.

لطفا به این نکات توجه فرمایید:
۱- در صورت تمایل به دریافت نسخه‌های بیشتر خواهشمند است در این قسمت (..... نسخه) مشخص نمایید.
۲- روزنامه مشترکین تهران، هر روز از ساعت ۷ تا ۱۰:۳۰صبح توسط پیک تحویل می‌گردد.

هزینه ارسال در تهران رایگان است

هزینه اشتراک	روزنامه صمت	روزنامه روزگارمعدن
۱ ماهه	۱۱۰،۰۰۰ تومان	۶۶،۰۰۰ تومان
۳ ماهه	۳۳۰،۰۰۰ تومان	۱۹۸،۰۰۰ تومان
۶ ماهه	۶۶۰،۰۰۰ تومان	۳۹۶،۰۰۰ تومان
۹ ماهه	۹۹۰،۰۰۰ تومان	۵۹۴،۰۰۰ تومان
۱۲ ماهه	۱،۳۲۰،۰۰۰ تومان	۷۹۲،۰۰۰ تومان

متقاضیان محترم شهرستان‌ها برای اخذ اشتراک از طریق دفاتر سرپرستی و نمایندگی‌های روزنامه صمت و روزگار معدن در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها اقدام فرمایند و یا به شماره ۸۸۱۰۵۳۰۶-۸ اطلاع دهند.

مشخصات مشترک
نام و نام خانوادگی:
عنوان موسسه:
تلفن ثابت یا تلفن همراه:
آدرس:
کدپستی:

سر مقاله

نقش اتاق بازرگانی در ارتقای حکمرانی اقتصادی

امین شاکری
رئیس مجمع عالی کارآفرینان

در اواسط قرن سیزدهم، نماینده فعال هیات تجار تهران، حاج محمدحسن امین الضرب بود که توانست با حمایت جمعی از بازرگانان، نظر موافق ناصرالدین شاه را برای تشکیل مجلس وکلای تجار ایران جلب کند. مجلس وکلای تجار ایران که به اختصار آن را «مجلس تجارت» هم می گفتند، به عنوان یک نهاد تنظیم گر برای برنامه‌های توسعه اقتصادی و توسعه بازرگانی خارجی کشور در آن دوران بود و از نظر قضایی مسئولیت محکمه تجارت و دعاوی در این خصوص را بر عهده داشت. مجلس وکلای تجار به عنوان نخستین تشکل سازمان یافته تجار در ایران مدرن در دوران قاجار شکل گرفت و رئیس آن به انتخاب اعضا انتخاب می‌شد. پس از مشروطه نیز در هیات اتحادیه تجار، انتخابات به شکلی سازمان یافته و نظام‌مند برگزار می‌شد. از مشروطه تا امروز، از مجلس وکلای تجار در دوران قاجار تا اتاق بازرگانی فعلی، از حاج محمدحسین امین الضرب تا کنون، قریب به ۱۴۰ سال است که تجار، بازرگانان و فعالان اقتصادی، پیشرو در زمینه ترویج دموکراسی و مردم سالاری بوده‌اند.

در عصر کنونی یکی از مهم‌ترین اهداف اقتصادی کشورها، ایجاد شرایط لازم جهت افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی است. از جمله شرایط لازم جهت افزایش تولید و رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی است. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی به‌طور کلی با افزایش بهره‌وری عوامل تولید، گسترش محدوده بازار، تعادل عرضه و تقاضا، ایجاد اثرات جانبی، ایجاد شرایط رقابتی بهتر و همچنین افزایش سطح رفاه باعث افزایش تولید و رشد اقتصادی می‌شوند. تقریبا همه اقتصاددانان، بدون توجه به مکتب فکری خود، به انباشت و تشکیل سرمایه، به‌مثابه مهم‌ترین عامل تعیین کننده رشد و توسعه اقتصادی تاکید دارند. طی دو دهه اخیر در جهان تحولات و تغییرات وسیعی در حوزه اقتصادی روی داده است که از آن جمله می‌توان به فروپاشی نظام کمونیسم و حکومت‌های دولت مدار در شوروی و اروپای شرقی و در نتیجه شکست نظریه دخالت دولت در امور اقتصادی و خلق اقتصادهای نوظهور، اشاره نمود. اجرای سیاست‌های آزادسازی اقتصادی، ترویج و بها دادن به بخش خصوصی از جمله مسائل و رویدادهای بسیار مهمی بوده که کشورهای مختلف جهان بدان روی آورده‌اند. مطالعات انجام شده در زمینه عملکرد بخش خصوصی نشان می‌دهد طی دو دهه اخیر بسیاری از کشورهای جهان برای بهبود وضعیت اقتصادی نامطلوب خود اجرای سیاست‌های آزادسازی اقتصادی و در راس آن ترویج بخش خصوصی را تنها راه‌حل تشخیص داده‌اند. در دنیا کشوری را نمی‌توان یافت که با وجود دارا بودن اقتصاد دولتی و سنتی و بخش خصوصی ضعیف، اقتصاد فعال و توسعه یافته‌ای داشته باشد. اجرای سیاست‌های آزادسازی اقتصادی و افزایش سهم بخش خصوصی در کیک اقتصاد رویکردی است که در عمده کشورهای جهان مشاهده می‌شود. تمامی کشورهای توسعه یافته معتقد به کاهش تصدی دولت در اقتصاد و تقویت بخش خصوصی و اتاق‌های بازرگانی و تشکل‌های اقتصادی هستند. چرا که فعالیت گسترده بخش خصوصی در این کشورها منجر به افزایش رقابت، کاهش هزینه‌های تولید و قیمت، افزایش کیفیت کالاها و خدمات و در نهایت افزایش صادرات و تحرک بیشتر اقتصاد ملی شده است.

اقتصاد ایران در دهه ۹۰ فراز و فرودهای زیادی را تجربه کرده است که در مجموع و با توجه به عمده شاخص‌های اقتصادی، می‌توان دهه ۹۰ را دهه از دست رفته اقتصاد ایران یا دهه تاریک اقتصاد نامید. در شرایط کنونی اقتصاد ایران، حضور تشکل‌های بخش خصوصی در عرصه سیاست‌گذاری و حکمرانی اقتصادی اهمیت بسیاری دارد. تشکل‌ها کارکردهای مختلفی در حوزه‌های صنعتی، اقتصادی و حتی اجتماعی دارند. پیوند اقتصاد ملی به اقتصاد بین‌الملل نیز از مسیر افزایش توانمندی‌های اتاق‌های مشترک بازرگانی میسر خواهد بود. در مجموع فراهم آوردن موجبات رشد و توسعه اقتصادی و ایجاد شبکه میان بخش خصوصی، مهم‌ترین وظیفه و هدف اتاق بازرگانی است.

این در حالی است که به دلیل نبود تعریف درست از جایگاه و عدم شناخت کافی به ظرفیت‌های این نهاد و نبود ساز کارهای مناسب و عدم باز تعریف معماری سازمانی، شاهد بروز برخی ناهمگونی‌ها و ضعف‌های ساختاری در اتاق بازرگانی هستیم که مانع پیشرفت این نهاد به عنوان تشکل عالی است. این امر موجب عدم مطالبه‌گری مطلوب و استیفای حقوق بخش خصوصی کشور شده است.

در ایران چهار قانون و سند بالا دستی مهم تصویب شده است که عبارتند از: قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که همگی بر افزایش مشارکت مردم و بخش خصوصی در عرصه اقتصاد کشور تصریح دارند. بهنظر می‌رسد علاوه بر نظارت مجلس بر حسن اجرای قوانین، اتاق‌های بازرگانی نیز به عنوان عالی‌ترین تشکل بخش خصوصی، مطالبه‌گری خود را درباره نحوه اجرای این قوانین از نهادهای اجرایی استانی و کشوری در راستای ارتقای نظام حکمرانی اقتصادی کشور را داشته باشند.

اتاق بازرگانی، با وجود تمامی فراز و نشیب‌ها، اکنون تریبون رسمی انعکاس صدای بخش خصوصی کشور درباره مشکلات فعالان اقتصادی است. ۲۰ اسفند امسال نیز دهمین دوره انتخابات اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور برگزار شد. گرچه هنوز مشکلات و چالش‌های بسیاری در ساختار اتاق‌های بازرگانی وجود دارد اما انتظار می‌رود اعضای جدید هیات نمایندگان اتاق‌ها در جهت تقویت اتاق در عرصه حکمرانی اقتصادی و رضایتمندی ذی نفعان این نهاد گام بردارند.

امید است با تفاهم بیشتر در خصوص فرهنگ کار تشکلی در جامعه اقتصادی و ترویج این فرهنگ در حوزه عمومی، تشکل‌های بخش خصوصی بتوانند در توسعه اقتصادی کشور نقش‌آفرینی بیشتری داشته باشند و دولت، با مراجعه به تشکل‌های بخش خصوصی و بهره‌گیری از نظرات مشورتی و پیشنهادات بخش خصوصی موجب ارتقای کیفیت در وضع قوانین و مقررات مرتبط با حوزه اقتصاد و کسب‌وکار گردد.

بررسی اقدامات بانک مرکزی در راستای کاهش نرخ ارز

ستاد هماهنگی اقتصادی دولت در جلسه فوق‌العاده‌ای گزارش سازمان برنامه از نحوه تصویب و تغییرات لایحه بودجه در مجلس و گزارش بانک مرکزی از کاهش نرخ دلار را بررسی کرد.

به گزارش ایرنا، در این جلسه که به ریاست آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی برگزار شد، بعد از گزارش سازمان برنامه و بودجه از تصویب لایحه بودجه سال آینده کل کشور و میزان تغییرات و اصلاحات به عمل آمده در این لایحه در مجلس شورای اسلامی، موضوع نرخ ارز و کاهشی شدن آن بررسی شد و بانک مرکزی گزارشی از اقداماتش در حوزه داخلی و بین‌المللی در این راستا ارائه کرد.

در این جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی همچنین بر ضرورت جلوگیری از نوسان قیمت‌ها در حوزه‌های مختلف از جمله ارز، دارو، مواد غذایی، مسکن و صنایع تولیدی و پرمصرف و لزوم ایجاد ثبات و آرامش در بازار در روزهای پایانی سال و نیز ارائه برنامه تثبیت بازار و کاهش التهاب در سال ۱۴۰۲ تاکید و راهکارهای پیشنهادی در این زمینه بررسی شد.

بررسی الزامات تحقق رونق تولید و ارائه راهکارهای تامین مالی برای اجرا و تکمیل پروژه‌های بزرگ و زیرساختی کشور در جهت تحقق رشد هدف‌گذاری شده و لزوم تلاش پیگیر و منسجم همه دستگاه‌ها و نهادها با مشارکت بخش عمومی و دولتی در این زمینه از دیگر محورهای دستور کار این جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت بود.

تاثیر توافق ایران و عربستان بر بازار ارز

به‌دنبال سفر بهمن سید ابراهیم رئیسی به پکن، علی شمخانی از روز دوشنبه ۱۵ اسفند با هدف پیگیری توافقات سفر رئیس جمهور، مذاکرات فشرده‌ای را به‌منظور حل‌وفصل نهایی موضوعات فیمابین تهران - ریاض با همتای سعودی خود در چین آغاز کرد.

در پایان این مذاکرات، ۱۹ اسفند ۱۴۰۱، بیانیه سه‌جانبه‌ای در پکن با امضای «شمخانی» نماینده مقام معظم رهبری و دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، «مساعد بن‌محمد العیبان» وزیر مشاور و عضو شورای وزیران و مشاور امنیت ملی عربستان سعودی و «وانگ ئی» عضو دفتر سیاسی حزب کمونیست و رئیس دفتر کمیسیون مرکزی امور خارجی حزب و عضو شورای دولتی جمهوری خلق چین صادر شد. براساس این بیانیه جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط دوجانبه و بازگشایی مجدد سفارتخانه‌های دو کشور بعد از ۷ سال قطع رابطه توافق کردند. بنا بر این گزارش، شنیده‌ها از فعالان اقتصادی حاکی از آن است که گشایش در روابط بین بانکی

سیاسی کمیته مرکزی حزب کمونیست و رئیس دفتر کمیسیون مرکزی امور خارجی حزب و عضو شورای دولتی جمهوری خلق چین صادر و توافق تهران - ریاض برای ازسرگیری روابط دوجانبه و بازگشایی مجدد سفارتخانه‌های دو کشور بعد از ۷ سال قطع رابطه اعلام شد.

دلار وارد کانال ۴۵ هزار تومان شد

روز جمعه ۱۹ اسفندماه ۱۴۰۱، بیانیه سه‌جانبه‌ای در پکن با امضای «شمخانی» نماینده مقام معظم رهبری و دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، «مساعد بن محمد العیبان» وزیر مشاور و عضو شورای وزیران و مشاور امنیت ملی عربستان سعودی و «وانگ ئی» عضو دفتر سیاسی کمیته مرکزی حزب کمونیست و رئیس دفتر کمیسیون مرکزی امور خارجی حزب و عضو شورای دولتی جمهوری خلق چین صادر شد. براساس این بیانیه جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط دوجانبه و بازگشایی مجدد سفارتخانه‌های دو کشور بعد از ۷ سال قطع رابطه توافق کردند. بنا بر این گزارش، شنیده‌ها از فعالان اقتصادی حاکی از آن است که گشایش در روابط بین بانکی با کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و تسهیل عرضه منابع وسیع درهم از طریق امارات بخشی از نتایج ازسرگیری روابط دیپلماتیک ایران و عربستان خواهد بود. کانال‌های تلگرامی و بازار غیر رسمی ارز پس از اعلام توافق ایران و عربستان برای ازسرگیری روابط دوجانبه به آن واکنش نشان دادند، به طوری که در نخستین اقدام نرخ دلار از کانال ۵۰ هزار تومانی به کانال ۴۷ هزار تومان سقوط کرد. در ادامه نیز روز گذشته هر دلار امریکا در بازار غیر رسمی به کانال ۴۴ هزار تومان رسید. با توجه به روند نزولی نرخ ارز، به نظر می‌رسد بازار همچنان به کاهش نرخ ادامه خواهد داد. به علاوه اینکه مردم با توجه به سیگنال‌هایی که دریافت کردند عمدتا خواهان فروش ارز هستند.

روابط تهران - ریاض ظرفیت‌های بزرگی در اختیار منطقه قرار می‌دهد

وزیر امور خارجه تاکید کرد: بازگشت روابط جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی به روال عادی، ظرفیت‌های بزرگی را در اختیار دو کشور، منطقه و جهان اسلام قرار می‌دهد.

به گزارش ایرنا، حسین امیرعبداللهیان روز جمعه و لحظاتی پس از اعلام توافق ایران و عربستان برای ازسرگیری روابط دوجانبه، در توییتی نوشت: بازگشت روابط طبیعی میان جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی ظرفیت‌های بزرگی را در اختیار دو کشور، منطقه و جهان اسلام قرار می‌دهد. وی افزود: سیاست همسایگی به‌عنوان محور کلیدی سیاست خارجی دولت سیزدهم، با قوت در مسیر درست پیش می‌رود و دستگاه دیپلماسی فعالانه در پس تمهید گام‌های بیشتر منطقه‌ای است.

توافق ایران و عربستان به نفع امنیت منطقه است

معاون پارلمانی رئیس‌جمهور گفت: همه تماس‌ها و واکنش‌ها از کشورهایی مثل عمان، عراق و قطر، نشان می‌دهد که این حرکت به نفع امنیت منطقه است.

سید محمد حسینی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به توافق حاصل‌شده میان جمهوری اسلامی ایران و عربستان، گفت: در سفر رئیس‌جمهور به چین، گفت‌وگوهایی در این خصوص انجام شد که امروز نتایج عملی آن را شاهد هستیم؛ در دیدار علی شمخانی با طرف عربستانی و چینی، توافقنامه‌ای امضاء شد که بر اساس آن ظرف ۲ ماه آینده تبادل سفیر ایران و عربستان انجام و روابط دیپلماتیک برقرار می‌شود. معاون پارلمانی رئیس‌جمهور اضافه کرد: ۷ سال بود که به دلیل وجود مشکلاتی، روابط دو کشور قطع شده بود. حج عمره تعطیل شده بود و مردم علاقه‌مند نمی‌توانستند به مکه سفر کنند. به هر حال دو کشور، دو قدرت بزرگ منطقه هستند و عربستان نقش حائز اهمیتی روی بقیه کشورهای حاشیه خلیج‌فارس دارد و از این جهت، همکاری‌ها می‌تواند بسیار موثر بوده و در همه حوزه‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی می‌تواند آثار مطلوبی را به همراه داشته باشد. وی افزود: بنای جمهوری اسلامی به ویژه دلت سیزدهم، همواره بر همکاری بوده و در سفر رئیس‌جمهور به کشورهای منطقه نتایج مثبتی داشته است. همه تماس‌ها و واکنش‌ها از کشورهایی مثل عمان، عراق و قطر نشان می‌دهد که این حرکت به نفع امنیت منطقه است

فشار از روی بازار ارز برداشته می‌شود

رئیس اسبق اتاق بازرگانی ایران و امارات اظهار کرد: ایران با چین هم مراودات اقتصادی سنگینی دارد و موضوع پول‌های بلوکه شده ایران در چین مطرح است و اگر این پول‌های بلوکه شده از چین به شکل درهم از امارات برگردد، به طور قطع این درهم‌ها در بازار ارز ایران اثر می‌گذارد. فرشید فرزانگان در گفت‌وگو با ایلنا درباره اثرگذاری از سرگیری روابط ایران و عربستان بر روابط ایران و امارات و همچنین ادعای سرازیر شدن درهم از امارات اظهار کرد: تاثیر ارتباطات ایران و عربستان در منطقه غیر قابل انکار است و به طور قطع هر چه که این روابط دامنه‌تر و بلندمدت ادامه پیدا کند، تاثیرات به مراتب بیشتر خواهد بود. اگر مشکل ایران با عربستان برطرف شود، گشایش‌های خوبی اتفاق رخ می‌دهد و این گشایش‌ها از جنسی خواهد بود که جایگاه ایران را در منطقه تغییر می‌دهد. رئیس اسبق اتاق مشترک ایران و امارات گفت: نکته‌ای که وجود دارد این است که انتشار همین خبر بار روانی مثبت برای بازار به همراه داشت و انتشار این خبر بر روی کانال‌های اعلام نرخ دلار اثر گذاشت.

در این مدت دو خبر سفر آقای گروسی به ایران و خبر توافق با عربستان بار روانی مثبت در بازار ارز ایران ایجاد کرد. فرزانگان با تاکید بر اینکه حفظ این بار روانی بسیار مهم است، افزود: اگر انتشار این اخبار مثبت ادامه داشته باشد و بار روانی بازار تغییر پیدا نکند، بسیاری را می‌تواند به موقعیت فروشنده ارز تبدیل کند. افزایش فروش ارز باعث می‌شود که فشار از روی بازار برداشته شود و نوسان‌گیرها فروشنده شوند چراکه افق بازار را افزایشی نمی‌بینند. وی درباره احتمال ورود درهم امارات به ایران اظهار کرد: اینکه گفته شد درهم امارات بر می‌گردد، ممکن است که بخشی از این توافق به این شکل باشد که پول‌های بلوکه شده ایران به صورت درهم برگردد و گویا از عراق هم ۵۰۰ میلیون دلار هم برگشته است. در این میان، ایران با چین هم مراودات اقتصادی سنگینی دارد و موضوع پول‌های بلوکه شده ایران در چین مطرح است و اگر این پول‌های بلوکه شده از چین به شکل درهم از امارات برگردد، به طور قطع این درهم‌ها در بازار ارز ایران اثر می‌گذارد. پول‌های بلوکه شده حتی اگر به شکل یوان چین هم برگردد، در بازار ایران اثربخش خواهد بود. اما درهم امارات در بازار ایران ثانیه‌ای است و بیشتر تراکنش‌های ایران از درگاه‌های صرافی‌ها انجام می‌شود و عملیات صرافی‌ها بر روی نرخ‌ها در بازار تاثیر زیادی دارد. فرزانگان افزود: باید توجه داشت وقتی عربستان در محور قرار می‌گیرد ارتباط با عربستان در منطقه فرصت‌های بیشتری برای ما ایجاد می‌کند و عربستان بر روی برخی از کشورها از جمله بحرین، اردن و... اثر مستقیم دارد اما امارات و عربستان در نهایت در یک رقابت منطقه‌ای قرار دارند. رئیس اسبق اتاق مشترک ایران و امارات تاکید کرد: برخی از شرکت‌ها هم در امارات و هم در عربستان دفتر دارند اما شرط عربستان برای همکاری با شرکت‌ها این است که اگر دفتر مرکزی شرکت‌های چند ملیتی در عربستان نباشد نمی‌توانند از مشوق‌ها و تسهیلات این کشور استفاده کنند تمام این‌ها نشان می‌دهد که اثرگذاری عربستان در منطقه غیر قابل انکار است. وی درباره اثرگذاری درهم در بازار ارز ایران، اظهار کرد: باید عوامل مختلف را در کنار هم سنجید و باید اثر درهم را در کنار بار روانی ایجاد شده مورد بررسی قرار داد. نکته‌ای که وجود دارد این است که ایران و امارات از لحاظ جغرافیایی به یکدیگر متصل هستند، سال‌هاست که صادرات ایران به چین از امارات انجام می‌شود و صادراتی که انجام می‌شود به درهم یا یوان است از این رو این ارز اهمیت پیدا می‌کند چراکه دولت نقدینگی لازم را با این ارز پیدا می‌کند و می‌تواند وارداتش را انجام دهد. رئیس اسبق اتاق مشترک ایران و امارات گفت: به هر حال معاملات سنگین در امارات به دلیل فضای ریسکی به صورت نقد انجام می‌شود چراکه به دلیل تحریم‌ها سیستم بانکی عملا پاسخگو نیست بنابراین ذخایر سنگین درهم در نزد صرافی‌ها وجود دارد و از سوی دیگر در این سال‌ها امنیت امارات برای ایران هم افزایش پیدا کرده است.

گروسی درباره «عدم غنی‌سازی بیش از ۶۰ درصد» قانع شد

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی، سفر گروسی به تهران را گامی موثر در ارائه هدفمند برنامه صلح آمیز ایران عنوان کرد و گفت: بیانیه مشترک مغایرتی با قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها ندارد.

ابوالفضل عمویی در گفت‌وگو با ایرنا درباره بیانیه بین آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و ایران که در سفر اخیر رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تهران منتشر شد، گفت: بیانیه مشترک از سه بند تشکیل شده که بند اول و دوم آن در موضوع اجرای پادمان مواردی را بیان کرده و اجرای پادمان مخالفتی با قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها که پیش از این در مجلس به تصویب رسید، ندارد.

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس افزود: ماده ۶ قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها تاکید کرده است که باید تحریم‌های اعمال شده علیه ایران رفع شود تا جمهوری اسلامی نظارت‌های فراپادمانی را اجرا کند. همچنین در ماده ۳ این قانون که افزایش نظارت‌ها و راستی آزمایی را مورد توجه قرار داده، این موضوع منوط به توافق فنی است که مقرر شد در آینده جلسه‌ای درباره آن تشکیل شود. به عبارتی این توافق فنی هنوز صورت نگرفته و به تبع آن نمی‌توانیم درباره نتایج آن قضاوت کنیم.

نماینده مردم تهران با بیان اینکه مجلس بر حفظ چارچوب‌های قانون اقدام راهبردی به عنوان نقشه راه خود برای لغو تحریم‌ها در مذاکرات هسته‌ای تاکید دارد، گفت: مسوولان سازمان انرژی اتمی هم به این موضوع اشاره کردند که اقدامات و برنامه کاری آنها کاملا در چارچوب قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها است و انتظار مجلس را برآورده خواهد کرد.

وی درباره اینکه آیا توافقی برای دسترسی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به اشخاص و دانشمندان یا نصب دوربین‌ها انجام شده است، تصریح کرد: در متن بیانیه هیچ موضوع در این باره وجود ندارد و مقامات سازمان انرژی اتمی هم تاکید کردند که آژانس هم درخواستی برای نصب دوربین یا دسترسی به اشخاص و دانشمندان ایرانی را مطرح نکرده است و اگر درخواستی هم انجام شود، پاسخ مثبتی دریافت نخواهند کرد.

وی با اشاره به فضاسازی درباره غنی‌سازی بیش از ۶۰ درصد در نیروگاه هسته‌ای کشور مطرح شده بود، عنوان کرد: فضاسازی غرب برای اثبات افزایش غنی‌سازی بیش از ۶۰ درصد بود که در این باره مقامات سازمان انرژی اتمی توضیحاتی را به دبیرخانه آژانس اعلام کردند و نشست‌های فنی برگزار شد و معاون آژانس بین‌المللی دو بار به تهران سفر کرد و توضیحاتی در این باره به وی ارائه شد.

عمویی در ادامه گفت: مجموعه این رفت و آمدها و گفت‌وگوها برای آژانس روشن کرد که جمهوری اسلامی ایران برنامه هسته‌ای خود را فقط در چارچوب مواضع اعلام شده دنبال می‌کند و سقف پذیرش غنی‌سازی ۶۰ درصد است.

این نماینده مجلس در ادامه توضیح داد: اینکه در موارد فنی، خروجی‌ها، موردی بیش از ۶۰ درصد را نشان دهد، در واقع یک اتفاق در روند تولید است. چرا که جمهوری اسلامی ایران ذخایر اورانیوم بیش از ۶۰ درصد ندارد و برنامه‌ای هم برای تهیه، تولید و ذخیره‌سازی بیش از ۶۰ درصد دنبال نمی‌کند.

عمویی خاطرنشان کرد: جمهوری اسلامی غنی‌سازی را در چارچوب نیازهای کشور دنبال می‌کند و وقتی تمایل به افزایش یا کاهش سطح غنی‌سازی وجود داشته باشد آن را به صورت رسمی به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام خواهد کرد.

عکس روز

شکوفه‌های نورس بهار

عکس: تسنیم

ویژه تر از خبر

جلسه مزدی شورای‌عالی کار با محور تعیین سبد معیشت

عضو کارگری شورای‌عالی کار گفت: نمایندگان دولت عددسازی می‌کنند و نمی‌گذارند نرخ واقعی سبد تعیین شود. به گزارش خبرنگار ایلنا، با وجود برگزاری جلسات مکرر کمیته دستمزد، هنوز نرخ سبد معیشت نهایی نشده است. نمایندگان کارگری این کمیته نتوانسته‌اند با اعداد و ارقام مطلوب دولتی‌ها موافقت کنند. علی خدایی عضو کارگری شورای‌عالی کار با بیان اینکه «روند تعیین سبد معیشت امسال بسیار طولانی شده و علت آن نیز رویکرد نادرست دولتی‌ها و کارفرمایان به مسئله است» می‌گوید: به نظر می‌رسد نمایندگان دولت در کمیته دستمزد به دنبال ساخت عدد و رقم یا به عبارت ساده‌تر، عددسازی هستند و بحث‌های علمی و کارشناسی را کنار گذاشته‌اند. وی با تاکید بر اینکه این عددسازی‌ها می‌تواند هدفمند و با هدف پایین کشیدن عدد سبد معیشت باشد؛ اضافه می‌کند: نمایندگان دولت در مقوله‌ی سهم خوراکی‌ها و آشامیدنی‌های خانوار، کارگران را در دهک‌های پایین‌تر و در بُعد خانوار در دهک‌های بالاتر در نظر می‌گیرند که این رویکرد معکوس واقعیت، باعث می‌شود عدد سبد معیشت تعمدانه پایین بیاید. به گفته خدایی، دلیل طولانی شدن جلسات کمیته دستمزد و عدم حصول توافق، فقط رویکرد نادرست و غیرعلمی نمایندگان دولت و کارفرما به خصوص نماینده وزرات اقتصاد در این کمیته‌ی سه‌جانبه است که به شدت دنبال پایین آوردن نرخ سبد معیشت هستند. نماینده کارگران در شورای‌عالی کار از جلسه دوشنبه این شورا خبر می‌دهد و می‌گوید: دوشنبه نشست سه‌جانبه‌ی شورای‌عالی کار با موضوع دستمزد سال آینده برگزار می‌شود. قبل از آن، باید نرخ سبد معیشت نهایی شود. دولتی‌ها به قصد تاثیرگذاری بر مذاکرات مزدی به دنبال پایین کشیدن عدد سبد معیشت هستند اما نمایندگان کارگری کمیته دستمزد بر رویکرد علمی و کارشناسی محاسبات پافشاری می‌کنند. خدایی با بیان اینکه «نمایندگان کارگری به تلاش برای رسیدن به تفاهم با دولت و کارفرمایان ادامه می‌دهند» می‌افزاید: اعداد صحیح و کارشناسانه باید ملاک محاسبه قرار بگیرد؛ اگر طرف‌های مذاکره با این رویه علمی و قانونی همکاری نکنند و بازهم توافق حاصل نشود، از سبد معیشت خودمان که توسط گروه کارگری محاسبه شده رونمایی می‌کنیم؛ جامعه‌ی هدف باید بداند که چگونه حقوق مزدی‌شان به بازی گرفته می‌شود. نماینده کارگران در شورای‌عالی کار در پایان تاکید می‌کند: امیدواریم کارفرمایان و دولتی‌ها به خصوص نمایندگان دولت حاضر به پذیرش این واقعیت بشوند که اوضاع معیشت کارگران بحرانی‌ست و بایستی افزایش دستمزد مطابق با تورم هزینه‌های زندگی صورت بگیرد.

دلار، پشت فرمان بازار لوازم یدکی

سیراب به سبک فناوری

مولدسازی و هزار و یک ابهام

فعالان بازار پیش‌بینی کردند

افزایش ۸۰ درصدی نرخ قطعات یدکی

صنعت خودرو یکی از صنایع مادر کشور است. این صنعت برای حرکت و چرخه تولید نیازمند یک صنعت تولید قطعات خودرو به‌عنوان پشتیبان است؛ بنابراین قطعه‌سازی از اهمیت بسیاری برخوردار است. چالش‌هایی که در صنعت قطعه‌سازی برای دو خودروساز بزرگ کشور وجود دارد، موجب شده صنعت خودرو با مشکلاتی مواجه شود. همچنین چالش‌های موجود در بخش قطعه‌سازی، سبب شده صنعت خودرو نتواند به‌عنوان یک مزیت رقابتی در صنعت ایران قلمداد شود. برای برطرف کردن برخی از این چالش‌ها، رسیدن به خودکفایی تولید قطعات نیاز است. کارشناسان و فعالان بازار معتقدند چالش‌های موجود در صنعت قطعه‌سازی دو خودروساز بزرگ کشور، موقعیت‌های مناسبی را برای سرمایه‌گذاری و ورود ایجاد کرده؛ بنابراین ضروری است برای سرمایه‌گذاری مطمئن در این صنعت، این چالش‌ها به دقت مورد بررسی قرار گیرند.

عکس: ایسنا

ضرورت تعدیل قیمت قطعات

منصور منصوری، دبیر انجمن قطعه‌سازان خودرو گفت: ۸۰۰ قطعه‌ساز عضو مجموعه انجمن قطعه‌سازان خودرو داریم. ایران خودرو و سایپا هر کدام حدود بیش از ۲۰۰۰ خودرو در روز تیراژ تولید دارند و قطعات باید فورا برسد تا تولید کند نشود. وی افزود: خودروسازان می‌گویند ما هزار میلیارد تومان هزینه برای ارتقای کیفیت داشتیم تا بتوانیم مشتریان را راضی نگه داریم.

منصوری تاکید کرد: خود قطعه‌سازان سرمایه‌گذاری خوبی در این صنعت کردند و یکی از همکاران ما اخیرا ۴۰۰ میلیارد هزینه جدید کرد. در این زمینه تعامل مناسب خودروساز و قطعه‌ساز بسیار مهم است.

دبیر انجمن قطعه‌سازان با اشاره به ضرورت تعدیل قیمت‌های قطعه گفت: سازنده مجبور است نرخ روز را به‌خاطر نرخ ارز و هزینه‌ها حساب کند اما مطالبات این بخش از تولیدکنندگان به صورت به روز شده و با نرخ روز انجام نمی‌شود. مطالبات ۱۲۰ روزه ما از خودروسازان که ۲۰ هزار میلیارد تومان است باید پرداخت شود و این برای ما قطعه‌سازان ضروری است. منصوری ادامه داد: م با افزایش ۴۰ درصدی مواد و ملزومات وارداتی مواجه هستیم. با وجود تلاش برای خودکفایی و بومی‌سازی باید قطعات های‌تک و مواد اولیه را اغلب وارد کنیم و به همین دلیل بخشی از فعالیت ما از نرخ ارز حتما تاثیر می‌پذیرد. سال آینده وزارت صنعت، معدن و تجارت ۹۰۰ هزار دستگاه برای هرکدام از خودروسازان بزرگ پیش‌بینی کرده (حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار خودرو) که میزان عملیاتی آن معمولا کمتر است.

خطر مرگ قطعه‌سازی

اصغر خسروشاهی، نایب دبیر انجمن قطعه‌سازان خودرو نیز در ادامه این نشست اظهار کرد: ما تلاش می‌کنیم اهداف وزارت صنعت، معدن و تجارت را در بحث خودرو محقق کنیم. صنعت خودرو اما امروز به تهدید بدل شده و بعد از سه دهه به‌دلیل شیوه کار مونتاژ کامل (فول سی‌کی‌دی) این صنعت دچار مشکل شده است. ما کشوری با ۶۰ سال سابقه خودرو هستیم و با این کار عملا با بی‌تدبیری وزارت صنعت، معدن و تجارت دچار فاجعه اقتصادی و مرگ قطعه‌سازی می‌شویم.

خسروشاهی با اشاره به اینکه امسال به اندازه ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو قطعات مونتاژ کامل آوردیم و اینجا سرهم کردیم در حالی که ارز بری این کار کاملا برابر با تولید داخل است و این در حالی است که خودروسازان با چراغ سبز دولت بدون دردسر قطعه را یکجا وارد می‌کنند. به‌جای اینکه قطعات های‌تک و پیشرفته و فنون جدید وارد شود، سرمایه‌گذاری در داخل نشده و قطعات عادی وارد می‌شود.

نایب دبیر انجمن قطعه‌سازان خودرو گفت: روسیه در بحث خودروسازی پس از تحریم از یک میلیون تولید سالانه به صد هزار دستگاه خودرو رسید که ناشی از نبود زیرساخت و انگیزه خودروسازش بود، اما ما در زیر شدیدترین تحریم تولید را افزایش هم دادیم.

وی در پایان با اشاره به خطر کاهش راندمان کار تولید گفت: دولت اگر یکجا خودرو وارد کند به صرفه‌تر است، اما برخی به‌دلیل تمایل به استفاده از رانت عدم‌پرداخت عوارض واردات دوست دارند بدون دادن عوارض و با معافیت تولید، قطعات را کامل وارد کنند و این به کشور آسیب می‌زند.

تیراژ برنامه‌ریزی شده محقق نمی‌شود

فرهاد بهنیا، سخنگو و عضو هیات مدیره انجمن قطعه‌سازان خودرو با اشاره به نقش قطعه‌سازان در تبدیل ایران به یازدهمین کشور خودروساز کشور، گفت: بسیاری از شرکت‌های قطعه‌ساز دچار بحران ناشی از عدم‌پرداخت مطالبات قطعه‌سازان از خودروسازان شدند. ما قطعه‌سازانی داریم که باوجود اینکه باید مطالبات ۱۴۰۱ آنها داده می‌شد، هنوز مطالبات ۱۴۰۰ آنها هم پرداخت نشده است.

بهنیا اضافه کرد: با این وضعیت پیش آمده در زمینه ارز و مطالبات معوقه از خودروسازان، قطعه‌سازان نمی‌توانند تیراژ لازم برنامه‌ریزی شده را تامین کنند.

وی تاکید کرد: مشکل دیگر عدم‌رعایت عدالت در قراردادهاست. قراردادها شفاف نبوده و یکسان نیست و برای برخی شکل قرارداد متفاوت هستند. تعدادی از قطعه‌سازان شرایط‌شان فرق می‌کند.

بهنیا تاکید کرد: بیشترین فشار درباره کیفیت خودرو روی دوش قطعه‌ساز است، اما در عین حال در مشارکت در هدایت روند تولید ما قطعه‌سازان در حاشیه هستیم. ما قطعات را به نرخ ۱۴۰۰ و با ارز ۲۶ هزار تومانی در حال فروش هستیم، اما هزینه‌های خود ما با دلار ۵۴ هزار تومانی است. از سوی دیگر، مطالبات ما نیز از خودروسازی‌ها ۴ ماه یک بار در بهترین حالت تسویه می‌شود.

سخنگوی انجمن قطعه‌سازان تصریح کرد: قطعه سازان ما ۳۵ سال است به بهای مقروض شدن قطعات خودروسازان را تامین می‌کنند. امروز قطعه‌ساز ما می‌گوید که حاضر است ۲۰ درصد از طلب خود را ببخشند ولی به روز طلب از خودروساز دولتی دریافت کنند. شرایط باعث شده حدود ۱۰ سال است نوآوری و دانش روز به طور جدی وارد آن نشده و صنایع ما هنوز به شکل قدیمی کار می‌کنند و این به‌دلیل شرایط اقتصادی شرکت‌های قطعه‌ساز است.

وی در پایان تاکید کرد: خودروسازان به بهای فروش اموال شخصی خود گاهی تلاش کردند تا نیروی کار خود را حفظ کرده و به‌خاطر عرق ملی تولید خود را حفظ کنند، اما امروز برخی وکلای و مسئولان دغدغه واردات خودرو را دارند.

بهنیا از اعضای هیات مدیره انجمن قطعه‌سازان خودرو در جمع‌بندی بحث جلسه گفت: متاسفانه ما تا حدودی بعد از رفتن امریکا از برجام با کاهش تیراژ موقت از بیش از یک میلیون خودرو به ۴۰۰ هزار دستگاه خودرو رسیدیم و ایران خودرو و سایپا به دلایل سیاسی و قراردادهای خاص تعدیل نیروی مازاد خود را نداشت، اما ما مجبور به تعدیل کارگران قطعه‌ساز شدیم.

وی افزود: اگر نخواهیم سال آینده قطعه‌سازانی ورشکست و کارگران‌شان بیکار شوند باید اصلاحات قیمتی و مطالبات به روز شده برای قطعه‌سازان از سوی نهادها و مسئولان و مساعدات قانونی انجام شود.

معوقات قطعه‌سازان به موقع پرداخت شود

رئیس انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو با اشاره به شرایط سخت تورمی جامعه و کاهش قدرت خرید افراد به خصوص در جامعه کارگری، خواستار انجام به موقع پرداختی‌ها از سوی خودروسازان شد.

گلوردی گلستانی افزود: در سال ۱۴۰۱، قطعه‌سازان توانستند در موضوع تیراژ تولید و تامین قطعات برای خودروسازان و تکمیل خودروهای ناقص و کف پارکینگ آنها عملکرد خوبی داشته باشند. وی از عدم‌پرداخت به موقع مطالبات از سوی خودروسازان گلایه کرد و گفت: به‌طور مثال در این زمینه مدیرعامل اسبق ایران خودرو وعده هایی داده بود که عملی نشد و درخواست داریم که پرداختی‌ها به موقع انجام شود تا قطعه‌سازان پایان سال خوبی داشته باشند.

این مقام صفی همچنین با اشاره مجدد به وضعیت کمرشکن تورم که ادامه کار را برای واحدها سخت کرده، تاکید کرد: باید موجبات تعدیل قیمت‌ها و قراردادها و اصلاح آنها فراهم شود. وی خاطرنشان کرد: در سالی که گذشت کیفیت قطعات تولیدی با بهبود همراه شده و امیدواریم در سال جدید بتوانیم با انرژی بیشتری روند صعودی خود را ادامه دهیم. گلستانی تصریح کرد: امروز قطعه‌سازان شرایط نامطلوبی ندارد و در بحث تولید از جدیت کافی برخوردارند و امیدواریم مشکلات از سوی خودروسازان حل شود که عمده آن به مسائل مالی و تامین مواد اولیه برمی‌گردد.

سخن پایانی

صنعت خودرو روابط پسین و پیشین گسترده‌ای دارد، به‌طوری‌که با ۴۰ فعالیت بالادستی (تامین نهاده‌های واسطه‌ای صنعت خودرو) و ۶۶ فعالیت پایین‌دستی (خرید ستانده‌های این بخش) در ارتباط است. صنعت خودرو در ایران دومین صنعت مهم در اقتصاد به‌شمار می‌رود. تولید خودرو در کشور با تاسیس شرکت ایران ناسیونال و تولید ۵۱ دستگاه پیکان در سال ۱۳۴۵ شروع شد. به‌تدریج، تعداد خودروسازان و میزان تولید آنها افزایش یافت و در سال ۱۳۵۶ در مجموع ۲۲۰ هزار دستگاه خودرو تولید شد. قطعه‌سازی یکی از صنایع کاملا وابسته به صنعت خودرو است که از نظر تخصص، امکانات و زیرساخت کاملا از آن مجزاست. خودروساز و قطعه‌ساز اعضای یک خانواده هستند، اما رابطه قراردادی، حقوقی و مالی درستی ندارند. تولید قطعه خوب و باکیفیت سبب تولید خودرو باکیفیت و در نتیجه موجب افزایش ایمنی خودرو و سرنشینان آن می‌شود. در ایران، صنعت قطعه در مقاطع زمانی گوناگون به مرز خودکفایی و صادرات رسید، اما در سال‌های اخیر پس از شدت گرفتن تحریم‌ها و افزایش ناگهانی نرخ ارز، این صنعت مولد که اشتغال‌آفرینی گسترده‌ای را به همراه داشت، با مشکلات متعددی از جمله تامین مواد اولیه به‌دلیل وارداتی بودن بخشی از آن و سپس بالا رفتن نرخ تمام‌شده‌قطعه و عدم‌وصول مطالبات از خودروسازان مواجه شد.

وزارت راه و شهرسازی
اداره کل راه و شهرسازی استان تهران
نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۲۹

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران در نظر دارد پروژه‌های ذیل را ازطریق برگزاری مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت واگذارنماید.

ردیف	موضوع	شماره مناقصه در سامانه ستاد	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (ریال)	برآورد اولیه (ریال)
۱	احداث کمربندی قلعه نو	۲۰۰۱۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۳۰	۱۷,۶۵۰,۶۷۱,۸۶۰	۵۸۲,۵۳۳,۵۹۲,۹۶۹
۲	تجدید نوبت سوم مناقصه تکمیل عملیات اجرایی احداث باند دوم محور ایوانکی - کیلان حد فاصل کیلومتر ۵+۰۰۰ الی ۱۰+۵۰۰ حوزه استحفاظی	۲۰۰۱۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۳۱	۴۸,۰۸۶,۶۱۳,۶۷۷	۲,۲۰۸,۶۶۱,۳۶۷,۶۷۷

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها ازطریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. همچنین ارسال فیزیکی پاکت الف مطابق برنامه زمانی زیر به آدرس مناقصه‌گزار الزامی است. (نوع تضمین یکی از تضامین معتبر در آئین‌نامه تضمین به شماره ۱۲۳۴۰۲ مورخ ۹۴/۹/۲۲ می‌باشد.)

آخرین مهلت زمانی ثبت‌نام و دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸

آخرین مهلت زمانی ارسال پیشنهاد در سامانه ستاد و تحویل فیزیکی پاکت الف به دبیرخانه مناقصه‌گزار: ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۶

زمان بازگشایی پاکات مناقصه احداث کمربندی قلعه نو: راس ساعت ۱۱:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۶

زمان بازگشایی پاکات تجدید نوبت سوم مناقصه تکمیل عملیات اجرایی احداث باند دوم محور ایوانکی - کیلان: راس ساعت ۱۱:۱۵ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۶

آدرس مناقصه‌گزار: تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان کلانتری، پلاک ۸۰، ساختمان شماره ۱ اداره کل راه و شهرسازی استان تهران.

تلفن تماس: ۸۸۹۲۱۵۰۵ داخلی ۲۲۰۷

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت
اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان خراسان جنوبی

آگهی مزایده عمومی اسفند ۱۴۰۱

محدوده‌های اکتشافی، گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری معادن خراسان جنوبی

اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان خراسان جنوبی در نظر دارد نسبت به برگزاری مزایده عمومی یک‌مرحله‌ای محدوده‌های معدنی به شماره فراخوان ۵۰۰۱۰۰۰۱۵۸۰۰۰۰۰۴ (اکتشافی) و ۵۰۰۱۰۰۰۱۵۸۰۰۰۰۰۵ (گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری) در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند از ساعت ۸ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ لغایت ساعت ۱۹:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۰ نسبت به پیشنهاد قیمت درسامانه اقدام نمایند. متقاضیان محترم می‌بایست جهت شرکت در مزایده ضمن دریافت و مطالعه دقیق شرایط مزایده در سامانه ستاد طبق جدول ذیل و اخذ گواهی صلاحیت فنی و مالی مطابق با آخرین شرایط اعلامی وزارت متبوع)، نسبت به ثبت‌نام درسامانه مذکور و تهیه گواهی امضاء الکترونیکی (توکن) از دفاتر منتخب پیشخوان دولت اقدام و در مزایده بصورت الکترونیکی از درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت شرکت نمایند. همچنین به استناد آیین‌نامه تضمین مصوب ۱۳۹۴ ضمانت‌نامه فرآیند ارجاع کار بایستی دارای اعتبار ۶ ماهه باشد لذا کلیه بانک‌های صادرکننده ضمانت‌نامه فرآیند ارجاع کار و متقاضیان محترم شرکت در مزایده می‌بایست نسبت به رعایت موضوع اقدام فرمایند. متقاضیان جهت کسب اطلاعات بیشتر درخصوص سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌توانند با شماره تماس ۲۱-۴۱۹۳۴ پشتیبانی سامانه ستاد تماس حاصل نموده و «صرفا جهت اطلاع و مشاهده اطلاعات مزایده» از روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ به آدرس sapp.ir/skimto97 در پیام‌رسان سروش، eitaa.com/skimto97 در پیام‌رسان ایتا و khs.mimt.gov.ir پورتال اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان‌جنوبی مراجعه نمایند. متقاضیان می‌بایست پس از تکمیل اطلاعات، تهیه و تکمیل مدارک و اسکن آنها در سامانه ستاد، حداکثر تا روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۲ مدارک کاغذی (فقط پاکت الف) را به آدرس خراسان‌جنوبی، بیرجند، خیابان شهید مطهری، ساختمان شهید مطهری اداره کل صمت استان، کدپستی ۹۷۱۹۶۱۱۱۴۵، ارسال نمایند. ضمناً نقشه محدوده‌ها در سامانه کاداستر معادن به نشانی www.cadastre.mimt.gov.ir در قسمت نقشه معادن قابل مشاهده می‌باشد. زمان بازگشایی پاکات ساعت ۸ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۹ در محل سالن جلسات ساختمان شهید مطهری اداره کل صنعت، معدن و تجارت می‌باشد. ضمناً به پیشنهادات خارج از سامانه درزمان بازگشایی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

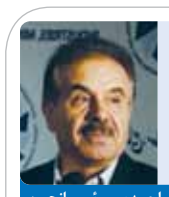
تاریخ انتشار آگهی	حداکثر تاریخ دریافت اسناد مزایده از سامانه ستاد *	حداکثر زمان پیشنهاد قیمت در سامانه	حداکثر زمان ارسال پاکت الف	زمان بازگشایی پاکات
۱۴۰۱/۱۲/۲۱	۱۴۰۲/۱/۳۰	۱۴۰۲/۲/۱۰	۱۴۰۲/۲/۱۲	۱۴۰۲/۲/۱۹

* متقاضیان شرکت در مزایده فقط تا تاریخ ۱۴۰۲/۱/۳۰ امکان دریافت اسناد مزایده از سامانه را خواهند داشت. لازم به ذکر است در صورت عدم دریافت (دانلود) اسناد مزایده از سامانه ستاد تا تاریخ فوق، امکان ارائه پیشنهاد قیمت وجود نخواهد داشت.

روابط عمومی اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی

یادداشت

افزایش نرخ ارز و مشکلات صنعت قطعه

ابراهیم احمدی - رئیس انجمن قطعه‌سازان استان اصفهان

مدتی است که صنعت قطعه در زنجیره تولید تا توزیع در تامین مواد اولیه و نقدینگی دچار بحران شده و طبیعی است اگر مواد اولیه تولید قطعات گران شود، نرخ تمام‌شده نیز افزایش یابد.

واضح است که گرانی و کمبود قطعات و لوازم یدکی به افزایش نرخ دلار و به موازات آن، بالا رفتن بهای مواد اولیه برمی‌گردد. ضمن اینکه تولیدکننده در واردات مواد اولیه و واسطه‌ای موردنیاز، ارز لازم را در اختیار ندارد.

این موضوع شروع مشکلات و چالش‌هایی در بخش تولید و بازار قطعات و لوازم یدکی خواهد بود که اگر ادامه پیدا کند، حتما تبدیل به چالش جدی خواهد شد. با توجه به چالش‌های اقتصادی که در کشور با آنها مواجهیم، بدون‌شک مشکل اصلی، یعنی نوسانات نرخ ارز به‌طور مستقیم بر تمام بخش‌های صنعت، از جمله قطعه‌سازی تاثیرگذار خواهد بود.

در مدت اخیر که نرخ ارز جهش قابل‌توجهی داشته، تولیدکننده قدرت خرید مواد اولیه را ندارد که ما تاثیر آن را در بخش تولید و به‌تبع آن بازار شاهدیم. فرقی ندارد تولیدکننده برای کدام بخش از اقتصاد اقدام به تولید چه کالایی می‌کند؛ عاملی که در حال حاضر به‌طور مشترک در تمام بخش‌های اقتصاد کشور مشاهده می‌شود، نوسان نرخ ارز و افزایش‌های ناگهانی آن است که همواره مشکلات عمیقی را برای بخش تولید ایجاد می‌کند.

مواد اولیه موردنیاز تولید به‌سختی تامین می‌شود و خطوط تولید با نبود مواد اولیه یا کمبود عرضه آنها مواجهند. البته در بخش قطعه و لوازم یدکی کاهش تولید قابل‌توجهی در این چند هفته نداشته‌ایم، اما اگر این وضعیت ادامه پیدا کند، اثرگذاری بسیار بیشتری خواهد داشت.

در این میان، وضعیت واردات هم مشخص نیست؛ از یک سو نرخ ارز بالا رفته و از سوی دیگر، تصمیمات تولیدکنندگان تحت‌تاثیر عدم‌ثبات نرخ ارز قرار می‌گیرد که ادامه کار را در این بخش سخت کرده است.

راهکار چیست؟

برای اینکه این موانع از سر راه تولید برداشته شود، دو راهکار وجود دارد؛ یا باید نرخ دلار کاهش یابد و ارز مورد نیاز تامین شود یا اینکه همه قطعات افزایش قیمت پیدا کنند. اینکه این دو راهکار عملیاتی شود، بستگی به اقدامات دولت دارد که چقدر توانایی داشته باشد ارز حاصل از صادرات را وارد کشور کند.

عرضه ارز باید زیاد شود تا نرخ آن کاهش یابد و در ادامه تاثیر قابل‌توجهی بر روند تولید داشته باشد و به کمک آن بیاید.

اگر نبود ارز و افزایش نرخ آن و مشکل تامین مواد اولیه و واسطه‌ای ادامه یابد، تولیدکننده در تامین مواد اولیه ناتوان و در ادامه دچار کمبود نقدینگی می‌شود و باتوجه به اینکه تامین مواد اولیه چه از خارج و چه داخل، نیاز به نقدینگی دارد، در نهایت ظرفیت تولید کاهش خواهد یافت و امکان دارد به تعطیلی برخی از قطعه‌سازی‌ها منجر شود.

فرقی ندارد تامین مواد اولیه از تولیدکنندگان داخلی باشد یا از طریق واردات؛ در هر صورت ادامه دادن تولید نیاز به نقدینگی دارد.

انتظار این است که دولت ثباتی در بازار ایجاد کند تا جلوی نوسانات نرخ دلار گرفته شود و نرخ آن بالا و پایین نشود.

در حال حاضر، تولیدکنندگان در شرایط سردرگمی و در بخش‌های گوناگون با چالش‌های گاه تکراری مواجهند که ادامه کار و فعالیت را برای آنها سخت کرده است.

تولیدکننده در تمام چرخه تولید، از نحوه خرید مواد اولیه گرفته تا نقل و انتقالات مالی همواره مشکلاتی دارد که در بلندمدت فرسایشی می‌شود و کار را سخت و سخت‌تر می‌کند، این در حالی است که تولید نیاز به ثبات و آرامش نسبی دارد تا در مدار اصلی و اقتصادی ادامه یابد. امیدواریم دولت هر چه سریع‌تر تدبیری برای حمایت از این بازار بیندیشد.

مخالفت یک نماینده مجلس با قانونی‌شدن عرضه خودرو در بورس

رئیس مجمع نمایندگان شهرستان‌های استان تهران در انتقاد به عرضه خودرو در بورس گفت: شرکت‌های دولتی و خصوصی خودروساز به بهانه شفاف‌سازی، تولیدات بی‌کیفیت خود را در واقع به مزایده گذاشته‌اند و این با شفافیت و تعادل بازار که از اهداف بورس کالاست، مغایرت دارد.

به گزارش ایسنا، حسین نوش‌آبادی، نماینده شهرستان‌های ورامین، قرچک و پیشوا در مجلس شورای اسلامی، ضمن مخالفت با قانونی شدن عرضه خودرو در بورس در قانون بودجه سال آینده خاطرنشان کرد: امسال، وزارت صنعت، معدن و تجارت با اتخاذ سیاست عرضه خودرو در بورس، موجب التهاب و افزایش بی‌رویه نرخ خودرو شد و حالا می‌خواهد با گرفتن مجوز از مجلس به سیاست قبلی خود ادامه دهد. نوش‌آبادی یکی از دلایل گرانی خودرو در سال جاری را عرضه بی‌ضابطه خودرو در بازار بورس دانست و خواستار اصلاح این سیاست غلط شد.

وی افزود: در عرضه خودرو در بورس، دولت به‌دنبال منافع ۸۵ درصدی ناشی از افزایش نرخ خودرو در بازار بورس است و شورای رقابت و خودروساز هم به‌دنبال جبران ضرر و زیان خود از جیب مردم.

نوش‌آبادی در انتقاد به عرضه خودرو در بورس گفت: شرکت‌های دولتی و خصوصی خودروساز به بهانه شفاف‌سازی، تولیدات بی‌کیفیت خود را در واقع به مزایده گذاشته‌اند و این با شفافیت و تعادل بازار که از اهداف بورس کالاست، مغایرت دارد. در بازار بورس، خودرو به‌دست مصرف‌کننده واقعی نمی‌رسد، بلکه به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل شده و با سوءاستفاده افراد سودجو و دلال، همچنان افراد ضعیف جامعه موفق به خرید خودرو نمی‌شوند. وقتی نرخ نهایی خودرو در بورس با نرخ پایه عرضه شده، ۳ برابر اختلاف دارد، با شعار عدالت اجتماعی سازگاری ندارد و ادعای حمایت از مصرف‌کننده که مردم کم‌درآمد کشور هستند، بی‌مورد است.

فعالان بازار لوازم یدکی در گفت‌وگو با صمت مطرح کردند

دلار، پشت فرمان بازار لوازم یدکی

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

بازار قطعه و لوازم یدکی، یکی از بازارهایی است که با رشد روزافزون استفاده از خودرو و همچنین افزایش تنوع خودروها، همواره روندی رو به رشد داشته است. این بازار از یک سو یکی از پرچالش‌ترین بازارهای کشور است و از سوی دیگر، در روزهای پایانی سال، به‌واسطه شروع تعطیلات و سفرهای نوروزی، مشتریان آن به‌طور چشمگیری افزایش پیدا می‌کنند؛ از این رو انتظار می‌رود در روزهای پایانی سال شاهد وضعیت باثبات‌تری در آن باشیم. با این وجود در یکی، دو هفته اخیر خبرها حاکی از گرانی و کمبود در این بازار است که به دغدغه‌های پایان سال افزوده است. البته گرانی که مدتی است همنشین اقتصاد ما شده، در سال چند بار به این بخش سرک کشیده و هر بار تاثیر آن را مشاهده کرده‌ایم، اما در این روزها افزایش نرخ‌ها بیشتر از قبل بوده و به‌واسطه دغدغه‌های روزهای آخر سال بیشتر به چشم می‌آید. در این شرایط انتظار می‌رود دولت تدبیری بیندیشد تا مشکلات این بازار سریع‌تر رفع شود. صمت علت گرانی و شرایط ملتهب بخش تولید و بازار قطعات و لوازم یدکی در روزهای پایانی ۱۴۰۱ را از فعالان این بخش جویا شده که در ادامه می‌آید. با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

تنها راهکاری که نه‌تنها به بازار قطعه و لوازم یدکی، بلکه به اقتصاد کشور کمک می‌کند، ثابت نگه‌داشتن نرخ ارز است

تغییر روند اختصاص ارز، بازار را به هم ریخت

محمدرضا رعنایی، عضو انجمن صنایع همگن قطعه‌سازی کشور درباره افزایش قیمت‌ها در بازار قطعات و لوازم یدکی در روزهای پایانی سال به صمت گفت: تغییر رویه بانک مرکزی در اختصاص ارز به واردات، به‌طور مستقیم بر قیمت کالاهای موجود در بازار و عرضه آنها تاثیرگذار بوده است. تا پیش از این، قطعات و لوازم یدکی خودرو در ردیف کالای ۲۶ شناسایی می‌شدند و به قطعات واسطه‌ای و مواد اولیه‌ای که در صنعت قطعه مورداستفاده قرار می‌گیرند، ارز ۲۸ هزار تومانی نیمایی تعلق می‌گرفت، اما از حدود ۲ هفته پیش، بانک مرکزی تصمیم گرفت دیگر ارز نیمایی به واردات قطعات خودرو و مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای برای تولید قطعات خودرو اختصاص ندهد. به‌دنبال این تصمیم، همه واردکنندگان این بخش مجبورند از بازار متشکل ارزی، ارز موردنیازشان را تامین کنند؛ یعنی واردکنندگان در یک طیف متغیر، از ۲۸ تا ۵۰ هزار تومان، ارز خود را از بازار متشکل ارزی تامین می‌کنند.

رعنایی افزود: این رویکرد جدید، افزایش حدود ۵۰ تا ۶۰ درصدی هزینه واردات قطعات، مواد اولیه و کالای واسطه‌ای تولید قطعات خودرو را به همراه داشته و در روزهای اخیر به‌طور مستقیم بر بازار تاثیر گذاشته است. از یک سو کسانی که کالاهایی در انبار دارند، منتظرند قیمت‌های جدید تولیدکنندگان مشخص شود و بعد کالاهای خود را با قیمت جدید بفروشند تا متضرر نشوند و بتوانند دوباره تامین قطعه داشته باشند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان باتوجه به اینکه تخصیص ارز برای آنها ماهانه است و در حال حاضر، موضوع تخصیص ارز جدید مطرح شده، قیمت‌ها را منطبق بر نرخ ارز جدیدی که برای واردات مواد اولیه دریافت خواهند کرد، می‌کنند.

آشفته‌بازار

عضو انجمن صنایع همگن قطعه‌سازی کشور درباره وضعیت کلی تولید قطعات و لوازم یدکی گفت: تا پیش از این، وضعیت تولید در این بخش تا حدودی مناسب بود و نیاز کشور تامین می‌شد. البته تولیدکنندگان مشکلات و چالش‌های زیادی در بخش‌های گوناگون داشتند. به‌عنوان مثال، بانک‌ها از تولیدکنندگان حمایت نمی‌کردند و تسهیلات بانکی در راستای حمایت از تولید در اختیار تولیدکنندگان قرار نمی‌گرفت. در عین حال با مشکلات عدیده‌ای در تخصیص مواد اولیه داخلی مانند ورق، آهن، مس، آلومینیوم و... مواجه بودند. اینکه باید این کالاها را با قیمت فوب خلیج‌فارس خرید می‌کردند، در بخش سرمایه در گردش، تولیدکننده را تحت فشار زیادی قرار داده و شرایط را برای آنها سخت‌تر کرده بود. حال مشکلات جدیدی به مشکلات قبلی اضافه شده که باید موردتوجه قرار گیرد.

این کارشناس حوزه صنعت درباره وضعیت سال آینده بازار قطعات و لوازم یدکی خاطرنشان کرد: اگر شرایط به همین منوال ادامه یابد، به احتمال زیاد قیمت‌ها سال آینده در بازار حدود ۵۰ درصد افزایش داشته باشد. بازار امسال هم آشفته بود و شاهد تغییر مداوم قیمت‌ها بودیم. البته اتفاق خوبی که برای این بخش در سال ۱۴۰۱ افتاد، اجرای طرح «کد شناسا» بود که در واقع گامی رو به جلو برای شناسایی قطعات قاچاق و زیرپله‌ای بود. در کل، بازار قطعات و لوازم یدکی، بازار ملتهبی بود.

رعنایی در پایان گفت: واقعیت این است که تولید در هر بخشی نیاز به سرمایه در گردش دارد. در دنیا کل سرمایه را کارخانه‌دار تامین نمی‌کند و بانک‌ها در سرمایه‌گذاری‌های بخش تولید، مشارکت قوی دارند؛ یعنی ۸۰ تا ۹۰ درصد سرمایه را بانک و بخش اندکی، حدود ۱۰ درصد سرمایه لازم را تولیدکننده تامین می‌کند تا تولید به‌معنای واقعی محقق شود، این در حالی است که در کشور ما این رویه معکوس است و ۹۰ تا ۹۵ درصد سرمایه ازسوی تولیدکننده تامین و ۵ تا ۱۰ درصد آن هم که البته قطعی نیست، ازسوی سیستم بانکی در قالب تسهیلات پرداخت می‌شود.

این رویکرد جاذبه سرمایه‌گذاری و توسعه تولید را کم می‌کند و در ادامه شاهد فرار سرمایه‌ها از کشور هستیم که مسئله بزرگ و مهمی است که اگر به آن پرداخته نشود، آسیب جدی به اقتصاد ما می‌زند.

حمایت همراه با کنترل و نظارت

سیدمهدی کاظمی، فعال بازار قطعه و لوازم یدکی نیز درباره روند صعودی قیمت‌ها در بازار قطعات و لوازم یدکی در روزهای پایانی سال، به صمت گفت: در کشور حدود ۲۵۰ نوع خودرو متفاوت تردد دارند که به‌طور تقریبی ۵۰ نوع آنها در داخل تولید یا مونتاژ می‌شوند و تامین قطعات آنها به‌نسبت راحت‌تر است، اما قطعات موردنیاز برای خودروهای وارداتی باید از خارج تامین شود که به‌طبع، نوسانات نرخ ارز تاثیر بسیار زیادی بر این بخش از بازار قطعه دارد. البته نرخ ارز که در یکی دو ماه اخیر رشد جهشی داشته بر کل بازار قطعه و لوازم یدکی تاثیرگذار بوده است.

این فعال حوزه قطعه و لوازم یدکی در ادامه افزود: بی‌ثباتی نرخ ارز باعث شده واردکنندگان سفارش‌گذاری برای واردات قطعات و لوازم یدکی را انجام ندهند، چون این احتمال وجود دارد که قیمت نهایی برای واردکننده بسیار گران تمام شود. این حالت نااطمینانی و احتیاط، مشکلاتی در تامین قطعات و لوازم یدکی در بازار ایجاد کرده است.

وی افزود: وقتی برای واردات قطعه سفارش‌گذاری انجام شد، حدود ۳۰ درصد هزینه خرید ازسوی واردکننده برای تولیدکننده در کشور مبدأ واریز می‌شود و سفارش که آماده ارسال شد باید با دلار روز مابقی هزینه پرداخت شود؛ بر همین اساس افزایش نرخ دلار در فاصله زمانی سفارش‌گذاری تا تحویل کالا می‌تواند منجر به افزایش قیمت‌ها شود و در این فاصله زمانی، هر قدر افزایش نرخ ارز بیشتر باشد، قیمت نهایی محصول بالاتر می‌رود و به‌تبع قیمت‌ها در بازار افزایشی خواهد شد.

دولت به‌طور جدی به فکر باشد

کاظمی در ادامه با اشاره به اینکه باید دولت از این صنف حمایت کند، گفت: تنها راهکاری که نه‌تنها به بازار قطعه و لوازم یدکی، بلکه به اقتصاد کشور کمک می‌کند، ثابت نگه‌داشتن نرخ ارز است. نوسان نرخ ارز تولیدکننده، توزیع‌کننده، فروشنده و مصرف‌کننده نهایی را دچار بلاتکلیفی می‌کند که در نهایت آشفتگی بازار و افزایش قیمت‌ها را به‌دنبال دارد. به‌وضوح مشخص است که نرخ ارز، بازار تمام کالاها را تحت‌تاثیر قرار داده و علت افزایش قیمت قطعات نیز به نرخ ارز برمی‌گردد. در این میان، اگر کمبودی در بازار وجود دارد، به‌دلیل عدم‌سفارش‌گذاری است که آن را هم می‌توان متاثر از نوسانات نرخ ارز دانست.

وی افزود: اگر وضعیت به همین منوال پیش برود و سفارش‌گذاری به‌علت نااطمینانی‌هایی که وجود دارد، انجام نشود، سال آینده مشکلات بسیار بیشتری خواهیم داشت. البته فعلا کمبود جدی در این بخش نداریم.

این کارشناس حوزه قطعه و لوازم یدکی خاطرنشان کرد: علاوه بر ثبات نرخ ارز، کاهش تعرفه‌های گمرکی هم می‌تواند به تعادل بازار قطعه کمک کند، چون وابستگی این بازار به واردات زیاد است. حتی در بخشی که قطعات در داخل تولید می‌شود هم کمبود بازار با واردات تامین می‌شود، چون تعداد برخی خودروها در کشور کم است و برای تولیدکننده صرفه اقتصادی ندارد که قالب آن قطعات را تهیه و اقدام به تولید کند. در مقابل اگر متقاضی قطعه‌ای زیاد باشد، تولید آن در داخل کشور به‌صرفه است.

کاظمی گفت: هر مشکلی راهکاری دارد و در این بازار هم دولت می‌تواند بازار را از التهاب خارج کند. البته انتظار این است که در تصمیم‌گیری‌ها و بررسی‌های کارشناسانه از اصناف کمک بگیرند.

این فعال بازار قطعه و لوازم یدکی درباره وضعیت سال آینده این بازار اظهار کرد: نگران وضعیت دو، سه ماه آینده هستم، چون بازار قطعه و لوازم یدکی به‌طور مستقیم با سیستم حمل‌ونقل در ارتباط است و اگر مشکلات آن برطرف نشود، کل بخش‌ها دچار مشکل خواهند شد.

کاظمی در پایان با تاکید بر اینکه دولت باید توجه جدی به بازار لوازم یدکی داشته باشد، گفت: باید هم مشکلات تولید داخل و هم چرخه واردات را برطرف کنند تا این بازار کمی به ثبات برسد. در این میان، انتظار از دولت این است که ضمن حمایت از تولید در ادامه با نظارت و کنترل بازار را بسامان کند.

به‌دلیل التهاب و بی‌ثباتی بازار، تمایلی به فروش قطعات وجود ندارد

نرخ ارز دارای بیشترین تاثیر گذاری

پیمان فلسفی، فعال بازار قطعه و لوازم یدکی نیز درباره وضعیت این بازار به صمت گفت: تحت‌تاثیر افزایش قیمت ارز، قطعات و لوازم یدکی افزایش قیمت قابل‌توجه را تجربه کردند و حتی برخی قطعات تا ۴۰ درصد افزایش قیمت داشته‌اند. نرخ ارز بیشترین تاثیر را در افزایش قیمت‌ها در این بازار داشته است. در بخشی هم، هزینه‌های تولید متاثر از جهش نرخ ارز زیاد شده که به‌طبع بر قیمت‌تمام‌شده کالاها تاثیر می‌گذارد و ما شاهد روند صعودی قیمت‌ها در این بازار هستیم.

فلسفی با اشاره به اینکه ریشه مشکلات در بی‌ثباتی نرخ دلار است، ادامه داد: به‌دلیل التهاب و بی‌ثباتی بازار، تمایلی به فروش قطعات وجود ندارد و برخی از قطعات هم ازسوی تولیدکنندگان به بازار عرضه نمی‌شود. با این رویه به‌طور قطع در ابتدای سال جدید مانند هر سال، حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش قیمت در بازار قطعه و لوازم یدکی خواهیم داشت.

وی گفت: اینکه سامانه فروش راه‌اندازی یا کدشناسا تعریف کنند کمکی به این بازار نمی‌کند. به‌عنوان نمونه، کدشناسا یک طرح شکست‌خورده است که اعتماد بین فروشنده و خریدار را از بین برده است. تنها فایده کد رهگیری ایجاد این تفکر در بازار بود که قیمت روی کالا، بهای اصلی آن نیست که چالش‌های بین فروشنده و خریدار را بیشتر کرد. انتظار این است که مشکلات این بخش به‌طور ریشه‌ای برطرف شود.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش، نرخ ارز و بی‌ثباتی اقتصادی، بازار قطعات و لوازم یدکی را هم ملتهب کرده است. البته این بازار در کشور ما جزو بازارهایی است همواره دچار تلاطم بوده و افراد سودجو با استفاده از شرایط مبهم آن اقدام به تولید لوازم یدکی بی‌کیفیت و تقلبی می‌کنند. آنها نه‌تنها این بازار را آلوده می‌کنند، بلکه در مواقعی آسیب‌های زیادی به مصرف‌کننده می‌زنند. در کنار تولید لوازم بی‌کیفیت و تقلبی، واردات کالاهای قاچاق نیز بر مشکلات این بازار می‌افزاید. این شرایط بیش از همه برای مصرف‌کنندگان مشکلاتی را ایجاد کرده است. در بازار لوازم یدکی فارغ از افزایش قیمت به‌ویژه قطعات خودروهای خارجی، کاهش موجودی قطعات باکیفیت نیز مسئله مهمی است که نباید نادیده گرفته شود.

نگرانی‌ها را برطرف کنید

انقلاب معدنی در راه است

بورس عقب ماند

دانش و فناوری از ضروریات توسعه صنایع معدنی به شمار می‌رود

تسهیل همکاری با دانش‌بنیان‌ها

مجموعه‌های دانش‌بنیان بر پایه بهره‌مندی از دانش روز تاسیس‌شده‌اند و فرصتی برای توسعه عملکردی صنایع را فراهم می‌کنند. سال جاری از سوی رهبر معظم انقلاب باعنوان «تولید، اشتغال‌آفرین و دانش‌بنیان» نام‌گذاری شده است. بنابراین در سال جاری بهره‌مندی از ظرفیت مجموعه‌های دانش‌بنیان موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گفته است.

تکیه‌بر توان این مجموعه‌ها فرصتی را برای رفع کمبودهای دانشی و فناوری در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن فراهم می‌کند. بخش معدن و صنایع معدنی در طول سال‌های گذشته با تکیه‌بر ظرفیت‌های داخلی توسعه‌یافته و سرمایه قابل‌توجهی نیز جذب آن شده است.

بااین‌وجود محدودیت‌هایی ازجمله در حوزه تکنولوژی، فناوری و دانش در این بخش به چشم می‌خورد. رفع این محدودیت‌های دانشی به الزاماتی نیاز دارد که ازجمله آنها می‌توان به سرمایه‌گذاری، توجه به توان شرکت‌های دانش‌بنیان و همکاری نهادهای دولتی با شرکت‌هایی که در حوزه دانش فعالیت می‌کنند، اشاره کرد.

عکس: صمت

با توجه به اقداماتی که مجموعه ایمیدرو و شرکت‌های زیرمجموعه و تابعه از سال‌های گذشته آغاز کرده‌اند، امروزه شرایط ایجاد تحول در بخش معدن و صنایع معدنی فراهم‌شده است

ضرورت جهش تولید دانش‌بنیان

رئیس هیات عامل ایمیدرو، بر استفاده از روش‌های خلاقانه و متنوع برای تسهیل حضور شرکت‌های دانش‌بنیان تاکید کرد.

به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، وجیه‌اله جعفری در جلسه بررسی عملکرد "قانون جهش تولید دانش‌بنیان" تصریح کرد: با توجه به اقداماتی که مجموعه ایمیدرو و شرکت‌های زیرمجموعه و تابعه از سال‌های گذشته آغاز کرده‌اند، امروزه شرایط ایجاد تحول در بخش معدن و صنایع معدنی فراهم‌شده است.

وی افزود: بااین‌حال باید از نگاه سنتی گذشته فاصله بگیریم تا بتوانیم مواردی همچون تحول در بهره‌وری، ارتقای دانش و رفع نیازهای فناورانه معدن و صنایع معدنی را با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان محقق کنیم.

جعفری با اشاره به اینکه سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی، راهبری و مدیریت را بر عهده دارد، افزود: در این مسیر نگاه بنگاه‌داری نداریم و تلاش ما این است که از فرصت ایجادشده برای جریان‌سازی به نفع ارتقای دانش معدن و صنایع معدنی استفاده کنیم به‌گونه‌ای که این فعالیت‌ها به محصول یا خدمات تبدل شود.

وی ادامه داد: تأمین برق و گاز به‌عنوان چالشی در تابستان و زمستان کشور مطرح است درحالی‌که عدم النفع این امر نه‌تنها به تولیدکننده که به تنظیم بازار و مصرف‌کننده هم سرایت کرده است؛ ازاین‌رو ایمیدرو به‌کارگیری فناوری‌های نوین در کاهش مصرف انرژی را در صدر اولویت‌بندی‌های خود قرار داده است.

رئیس هیات عامل ایمیدرو با بیان اینکه قانون، به‌اندازه کافی مسیر را فراهم کرده است، گفت: ارزیابی شاخصی است که می‌تواند همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان را تقویت کند هرچند در این بخش دستاوردهایی داشته‌ایم و باید بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد.

جعفری تاکید کرد: تعریف و اجرایی کردن مدل و چارچوب همکاری‌ها با این شرکت‌ها به‌طوری‌که محدودیت ایجاد نکند و همچنین مستمر باشد از اولویت بالایی برخوردار است.

تشویق بخش خصوصی

حسام مقدملی معاون طرح‌های توسعه معادن و صنایع معدنی ایمیدرو نیز در این نشست، خواهان پذیرش ریسک به‌عنوان بخشی از اقدامات پژوهشی شد و گفت: همکاری با دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان نیازمند پذیرش ریسک در پژوهش و اقدامات نوآورانه است که این امر می‌تواند به تشویق شرکت‌های خصوصی برای همکاری با بخش معدن و صنایع معدنی بینجامد.

بااین‌وجود باید خاطرنشان کرد که پذیرش چنین ریسکی می‌تواند به بهبود عملکرد صنایع منتهی شود.

تعیین ۵ راهبرد و ۲۳ برنامه عملیاتی

غلامرضا ملاطاهری مدیر آموزش، پژوهش و فناوری ایمیدرو نیز با ارائه گزارشی از مراحل اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان ارائه کرد و گفت: در این مسیر ۵ راهبرد و ۲۳ برنامه عملیاتی تعریف و سپس به شرکت‌های زیرمجموعه و تابعه ابلاغ کرده‌ایم.

وی افزود: جزییات این برنامه‌ها را موردبررسی قرار داده‌ایم و برای هر بخش مسئولی تعیین‌شده است. ملاطاهری با اشاره به اینکه شرکت‌های زیرمجموعه و تابعه همکاری مناسبی در تهیه گزارش فوق داشته‌اند، تصریح کرد: مجموعه گزارش فوق در اختیار شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان قرارگرفته که پس از تأیید از سوی آن نهاد، اجرایی خواهد شد. وی یادآور شد: فهرست اقلامی که ارزبری بالایی دارند (ازجمله انواع زغال‌ها و الکترودها، فروآلیاژها و...) تهیه و به‌روز شده است. ملاطاهری تاکید کرد: در نظر داریم مجموعه اقدامات خود در حوزه دانش‌بنیان‌ها را به‌صورت فرآیند تبدیل کنیم که مسیر اجرای برنامه‌های این بخش تسهیل شود.

سخن پایانی

افزایش تولید در حلقه‌های مختلف بخش معدن و صنایع وابسته به آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تحقق این هدف به الزامات متعددی نیاز دارد که ازجمله آنها می‌توان به تأمین زیرساخت‌ها اشاره کرد. تأمین انرژی، زیرساخت‌های حمل‌ونقل و همچنین مواد اولیه موردنیاز صنعتگران، مهم‌ترین نیازهایی هستند که مسیر فعالیت صنایع را تسهیل می‌کنند. علاوه بر این انتظار می‌رود مسیر ورود دانش و فناوری‌های نوین به کشور تسهیل شود. البته در طول سال‌های گذشته و تحت تأثیر شرایط کشور، روند ورود فناوری‌های نوین به کشور با ضعف جدی روبرو شده است. در چنین موقعیتی می‌توان با تکیه‌بر توان مجموعه‌های دانش‌بنیان، محدودیت‌های حاکم بر این بخش را مرتفع و زمینه بهبود شرایط عملکردی صنایع را فراهم کرد.

نوبت دوم
شناسه ۱۴۵۹۳۱۳

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان مازندران

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در بخش نه ثبت آمل- دهستان لیتکوه

۱۲- اصلی (قریه آغوزکتی)

۱۰۲ فرعی آقای محمدعلی وحدانی مشائی و خانم مهری صمدی هر یک نسبت به سه‌دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین با **بنای احداثی با کاربری زراعی به مساحت ۱۲۶,۴۶** مترمربع خریداری شده بلاواسطه از حسن جوکار و مع‌الواسطه از عین‌اله مرادی. لذا به موجب ماده ۳- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳- آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق درمحل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ حسن صالحی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک آمل

نوبت دوم
م الف ۲۶۸۱

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان بوشهر

برابر رای شماره ذیل هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی شبانکاره تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی ذیل محرز گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب دردو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند.

بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

۱- رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۸۰۰۰۷۵۷ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای مهدی بارگاهی فرزند حیدر به شماره شناسنامه ۱۰۰ صادره از دشتستان به شماره ملی ۶۱۰۹۹۴۷۹۶۲ نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۲۶۶۲/۸۷ مترمربع پلاک ۲۷۰ فرعی از ۷۳۲۳ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۷۳۲۳ اصلی واقع در بخش سه شبانکاره قریه پلنگی خریداری از مالک رسمی محرز گردیده است.

۲- رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۸۰۰۰۷۵۶ تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی آقای مهدی بارگاهی فرزند حیدر به شماره شناسنامه ۱۰۰ صادره از دشتستان به شماره ملی ۶۱۰۹۹۴۷۹۶۲ نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۲۹۲۴۳/۳۳ مترمربع پلاک ۲۷۱ فرعی از ۷۳۲۳ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۷۳۲۳ اصلی واقع در بخش سه شبانکاره قریه پلنگی خریداری از مالک رسمی محرز گردیده است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۲/۰۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ الهمراد رزمجو، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک واحد شبانکاره

Under The Patronage of IMIDRO
Int. Co-Organizer: Spire-Events
SPIRE EVENTS
Technology Partneres
DATACODE
IDPeX
Organizer: Rastak Pad Vision Co.
RPV
کنفرانس بین المللی
فن آوری معدن و صنایع معدنی ایران
۱۳-۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۲
مرکزهمایش های بین المللی جزیره کیش

Sponsers:
IRITEC ایریتک
INDEPEX
IRAN MINE HOUSE
شرکت فن صنایع سنگین ایران

Media:
پرواز نیوز
دنیای معدن
صمت

IRAN MINING TECHNOLOGY SUMMIT 2023
iMT
2-3 May 2023
Kish Free Zone Conference Center

Organizer: Rastak Pad Vision Co
+98 -21- 88346455 -7
+989120295791
+989120295792
imt2023@rastak-expo.com
iranminingtech.com

یادداشت

آنچه باید انجام شود

علی معصومی ـ دبیر کل انجمن تحقیق و توسعه و نوآوری صنایع و معادن ایران

در حال حاضر برای آموزش نیروی زبده در حوزه معدن، ظرفیت‌های فیزیکی وسیعی در سطح کشور (به‌ویژه در دانشگاه‌ها) وجود دارد. بنابراین، اگر بخواهیم مراکز آموزشی تاسیس کنیم، به‌راحتی می‌توانیم از فضاهای موجود استفاده کنیم. علاوه بر این، استادانی هم داریم که می‌توانند دوره‌های آموزشی با کیفیت بسیار بالا برگزار کنند. بنابراین، در زمینه ظرفیت و توان آموزش در حوزه معدن شکی نداریم. به‌عبارت دیگر، توان علمی ما در بخش معدن بسیار بالا است، اما ما از این توان علمی استفاده نمی‌کنیم. اگر وزارت صنعت، معدن و تجارت از راه‌اندازی مراکز آموزشی ویژه حوزه معدن در استان‌های مختلف، با همکاری دانشگاه‌ها و تشکل‌ها حمایت کند، نتایج و دستاوردهای بسیار خوبی حاصل خواهد شد. به‌عبارتی، قوت و قدرت بالایی در سطح آموزش داریم، ظرفیت معادن هم بالا است، توانایی لازم برای آموزش نیروی انسانی هم داریم، اما اینها را به هم وصل نکرده‌ایم. آنچه باید انجام شود، این است که باید از فارغ‌التحصیلان توانمندمان استفاده کنیم تا شرکت‌های طراحی معدن، شرکت‌های آموزشی معدن و امثال آن را راه‌اندازی کنند، زیرا به‌شدت به چنین مراکزی نیاز داریم.

اگر فعالیت‌های حوزه معدن به‌صورت علمی و تخصصی انجام نشود، کار در این حوزه آنقدر با مشکلات متعدد روبه‌رو خواهد شد که دیگر توجیه اقتصادی خود را از دست می‌دهد.

ضرر و زیان بنگاه‌های معدنی در صورت نبود راهبری هوشمندانه و مناسب، بسیار بالا است و برای همین در دنیا اولویت را به بخش آموزش می‌دهند، زیرا با هزینه بسیار کم در بخش آموزش می‌توانیم بهره‌وری حوزه معدن را افزایش دهیم و مهم‌تر از آن زنجیره ارزش معدن را تکمیل و از خام‌فروشی جلوگیری کنیم.

به‌فرض، در حال حاضر با ارتقای سطح آموزش بتوانیم ۲۰ درصد به راندمان اضافه کنیم که معادل عددی آن در بخش معدن تا چند صد هزار میلیارد تومان خواهد رسید.

پس چرا نباید از این ظرفیت استفاده کنیم. هرچقدر هم، این مراکز آموزشی نیازمند استفاده از یارانه‌های دولتی باشند، باز هم در مقابل این عدد بسیار ناچیز به‌شمار می‌رود.

اما بزرگ‌ترین مشکل ما در حال حاضر در چند مورد زیر خلاصه می‌شود: برنامه ملی منسجم برای آموزش و توسعه منابع انسانی نداریم، مدیران شرکت‌های بزرگ چندان اعتقادی به آموزش ندارند، شرکت‌های کوچک و متوسط معدنی هم توان نیازسنجی و و هم منابع کافی برای برگزاری دوره‌های آموزشی در اختیار ندارند، یعنی شرکت‌های کوچک اصولا شناختی از نیازهای خود ندارند و نمی‌دانند مشکلات متعدد آنها چیست؟

اصلاح روش‌های مدیریتی معادن کوچک و متوسط را می‌توان در همان برنامه جامع ملی پیش‌بینی کرد و اگر با صاحبان این معادن ارتباطی برقرار شود و دلایل مشکلات آنها به اطلاع‌شان برسد، مطمئنا برای آموزش نیروی کیفی پیشقدم خواهند شد. در حوزه آموزش معدن، پشتوانه مالی، حقوقی و ساختاری و تشکیلاتی وجود ندارد. وقتی وجود ندارد، اتفاقی هم نمی‌افتد و بخش معدن ضعیف و فقیر باقی می‌ماند. برای سروسامان دادن به این وضع مدیریت، برنامه‌ریزی و انسجام در سطح ملی نیاز است.

فرض کنید، جایی به نام معاونت علمی در کشور وجود نداشت. قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان هم نبود. صندوق نوآوری و شکوفایی هم تشکیل نشده بود. آیا شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانستند با این سرعت رشد کنند؟ اکنون به‌واسطه وجود مرکزیت، محوریت و اختصاص منابع ویژه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، قرار گرفتن آنها در اولویت و قانونمند شدن این حوزه، رشد قابل‌قبولی پیدا کرده‌اند.

اما به‌نظر من، نکته اصلی این است که موضوع آموزش، متصدی مشخصی در وزارت صمت ندارد. وقتی مسئول مستقیمی وجود نداشته باشد، هیچ‌کس نمی‌داند این مشکل را باید از کجا پیگیری کند.

بنابراین نخستین قدم به‌عنوان یک مطالبه ملی این است که اداره کل آموزش در وزارتخانه راه‌اندازی و ردیف بودجه به آن تخصیص داده شود تا آن تحولی که در زمینه آموزش نیاز است، پایه‌گذاری شود. البته زمانی هم که در وزارتخانه معاونتی به این نام وجود داشت، بودجه و اعتباری برای پیگیری فعالیت‌هایش در نظر گرفته نشده بود. وقتی به سیستمی مسئولیت می‌دهند، باید اختیار و قدرت اجرایی هم بدهند.پس در قدم دوم منابع موردنیاز آن باید تامین شود و قدم سوم، تدوین سیاست‌ها و برنامه‌ها و قدم چهارم پیاده‌سازی برنامه‌های تدوین‌شده است.

گذر معدن در تهران ایجاد می‌شود

رئیس خانه معدن ایران از موافقت شورای شهر تهران با راه‌اندازی «گذر معدن» در پایتخت با هدف نمایش قابلیت‌های بخش معدن خبر داد.

به گزارش ماین‌نیوز، محمدرضا بهرامن گفت: این مهم یک اقدام علمی و فرهنگی است که در راستای مسئولیت‌های اجتماعی خانه معدن ایران عملیاتی و اجرایی می‌شود. وی با اشاره به کلید خوردن این طرح از سال ۱۴۰۰ که به تازگی از سوی شورای شهر با آن موافقت شد، بیان کرد: این طرح از بخشی در خیابان سمیه تهران آغاز می‌شود و تا دانشگاه پلی تکنیک ادامه خواهد یافت که در آن از ظرفیت پیاده‌روی مسیر در قالب سنگفرش‌های معدنی، استراحتگاه‌های خاص، کتابخانه، کافه معدن و ... به‌منظور بهسازی معابر استفاده خواهد شد.

بهرامن، وجود وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، اتاق بازرگانی، شرکت هپکو، خانه معدن ایران و همچنین دفاتر شرکت‌های بزرگ معدنی کشور در این محدوده را دلیل انتخاب این خیابان به این منظور عنوان کرد. وی خاطرنشان کرد: ایجاد و احداث گذر معدن در تهران، علاوه بر اینکه می‌تواند روحیه رهگذران را تغییر دهد، به‌مثابه نوعی کلاس آموزشی برای همه علاقه‌مندان بخش معدن و صنایع معدنی و به‌نمایش گذاشتن ظرفیت‌های معدنی کشور از صفر تا ۱۰۰ درصد است و می‌تواند به همه استان‌های معدن‌خیز کشور نیز تسری یابد. رئیس خانه معدن با بیان اینکه در این زمینه طرح مدنظر با همکاری خانه معدن ایران تهیه شده و قرار است فاز نخست آن توسط خانه معدن اجرایی شود، تاکید کرد: اجرای این طرح ملی نیازمند حمایت ایمیدرو، شرکت‌های بزرگ معدنی و همراهی اتاق بازرگانی است.

گزارش صمت درباره حلقه اول معدنکاری در ایران

نگرانی‌ها را برطرف کنید

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

صورت‌مسئله‌ای که چندی است فعالان حوزه معدن مطرح می‌کنند، عبارت است از اینکه، نیاز صنایع داخلی به مواد اولیه معدنی رو به افزایش است و باید اکتشافات متناسب با آن انجام شود، اما این ۲ متغیر همزمان و هماهنگ رشد نمی‌کنند و از سوی دیگر، ذخایر کم‌کم به عمق کشیده شده، اما اکتشافات متناسب با آن به عمق کشیده نشده‌اند و هنوز در زمینه اکتشافات عمقی در ابتدای راه هستیم و کارهای بر زمین‌مانده بسیاری وجود دارد. به باور کارشناسان، این شرایط شاید در کوتاه‌مدت آسیب چندانی ایجاد نکند، اما در میان‌مدت و بلندمدت صنایع کشور را به کمبود مواد اولیه دچار می‌کند و زنگ خطر آسیب‌های آن به‌صدا درآمده است. بنابراین، باید دولت پا پیش بگذارد و با استفاده از توان و جایگاه خود، زیرساخت‌ها و امکانات لازم را مهیا کند و مشکلات را از پیش‌پای اکتشاف‌گران بردارد تا بخش خصوصی هم با حداکثر توان خود وارد میدان شود.

اما مشکلات و چالش‌ها یکی دوتا نیست و اقدامات بزرگ و کوچک و حاشیه‌ای پرشماری لازم است تا بتوان چرخ اکتشافات را به مسیر درستی هدایت کرد. از جمله این چالش‌ها، که به‌تازگی بر موارد قبلی افزوده شده، موانعی است که برای واردات دستگاه حفاری پدید آمده است.

در گزارش امروز صمت از پیمان افضل، استاد دانشگاه و فعال معدن و سعید عسگرزاده، دبیر انجمن سنگ‌آهن ایران خواستیم نظر خود را درباره آثار و نتایج چالش‌های بخش اکتشاف بیان کنند.

عکس: صمت

باید کاری کرد که تولید برای همه سرمایه‌گذاران جذابیت داشته باشد؛ نه اینکه با تصمیمات اشتباه همه را از بخش تولید فراری دهیم

خودکفایی و شعارهای گمراه‌کننده

پیمان افضل، استاد دانشگاه و فعال معدن: از اول انقلاب جریان خودکفایی به راه افتاد و با همه کمپانی‌های بزرگ دنیا قطع ارتباط کردیم. انگار باید خود چرخ را از نو اختراع کنیم.

کم‌کم تولیدکننده‌ها که توان رقابت با محصولات خارجی را نداشتند، به این نتیجه رسیدند که اگر وارداتی وجود داشته باشد و مردم ماشین‌های خوب کشورهای صاحب‌نام را ببینند، دیگر محصول تولید ما را نمی‌خرند و صنایع ما نمی‌توانند به حیات خود ادامه دهند.

پس این محدودیت‌ها کم‌وبیش از آغاز انقلاب وجود داشت، اما این معضل از زمان ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد و تشدید تحریم‌های بین‌المللی بیشتر شد و به این نتیجه رسیدند که با ممنوع کردن واردات ماشین‌آلات خارجی، خودمان وارد مرحله تولید ماشین‌آلات معدنی و راهسازی می‌شویم و به معادن، تراک، بیل یا بولدوزر می‌فروشیم.

این رویکرد کاملا غلط بود و آسیب فراوانی به بخش معدن و معدنکاری در کشور وارد کرد.

▣ نیمه پر و خالی لیوان

به‌تازگی هم که موانع و محدودیت‌هایی برای واردات ماشین‌آلات اکتشاف و حفاری ایجاد شده است و این مشکل می‌تواند معضلات بخش معدن و توسعه آن را دوچندان کند.

البته باید نیمه پر لیوان را هم ببینیم. در حال حاضر، در کشور دستگاه‌های حفاری خوبی تولید می‌شود، اما ما درباره یک یا چند معدن صحبت نمی‌کنیم؛ موضوع مربوط به چندین هزار معدن است.

کار به مرحله‌ای رسیده است که تولیدکننده از خود می‌پرسد، چرا و با چه انگیزه‌ای باید وارد میدان شود و کار تولیدی را ادامه دهد؟

باید کاری کرد که تولید برای همه سرمایه‌گذاران جذابیت داشته باشد، نه اینکه با تصمیمات اشتباه همه را از بخش تولید فراری دهیم. اگر جذابیت وجود نداشته باشد، سرمایه وارد بازارهای سودآور کاذب می‌شود و به‌سمت خریدوفروش و دلالی زمین و ملک و سکه و دلار سرازیر می‌شود.

▣ گمانه‌های کیلومتری

باید به هر نحو ممکن، جلوی آسیب به روند اکتشافی را گرفت، در غیر این صورت بسیاری از شرکت‌های معدنی برای ادامه کار خود دچار مشکل می‌شوند. این آسیب به‌ویژه در بسیاری از محدوده‌های فلزی، که هم‌اکنون در اکتشافات اولیه به نتایج خوبی رسیده‌اند، بسیار بیشتر خواهد بود.

واقعیت این است که با گمانه‌زنی ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ متر نمی‌توان کانسارهای بزرگ را اکتشاف کرد. برای یافتن ذخایر عمیق، باید به گمانه‌های کیلومتری فکر کرد. به‌این‌ترتیب مشکلات ما در این بخش بیش‌ازپیش خواهد شد.

باید به این باور رسید که بازارهای جهانی منتظر ما نمی‌مانند تا مواد معدنی خودمان را اکتشاف و به مشتریان عرضه کنیم. رقیبان ما به‌سرعت از این فرصت استفاده می‌کنند و کانسارهای خود را اکتشاف و مواد معدنی موردنیاز مشتریان را عرضه می‌کنند و طبق معمول، ما فرصت‌های خود را از دست می‌دهیم و در نتیجه گسل موجود هرگز حل نمی‌شود.

▣ توسعه کلان

برای توسعه همه‌جانبه کشور، باید هرچه سریع‌تر نهادهای دولتی دست از تصدیگری در امور معادن و صنایع برداشته شود و مثل دیگر کشورهای پیشرفته، باید این میدان به بخش خصوصی واقعی، نه بخش خصوصی تصنعی و خصولتی، واگذار شود.

اما اگر روند فعلی ادامه داشته باشد، نمی‌توان امیدوار بود هیچ پیشرفتی، نه‌فقط در بخش معدن که در هیچ بخشی از مسائل کلان کشور، اتفاق بیفتد.

▣ جبران عقب‌ماندگی

خوشبختانه در صورت تغییر روند موجود، جبران عقب‌افتادگی‌ها به‌سرعت امکان‌پذیر خواهد بود. البته این موضوع به سیاست‌های کلان مملکت بستگی دارد و در حد تغییر یک قانون یا مصوبه نیست. کل ساختار اقتصادی کشور نیازمند تحول است.

اگر واقعا اراده‌ای حاکم شود که از اشتباهات گذشته درس بگیرد و به‌سمت اصلاحات کلان ساختاری پیش برود، باتوجه به نیروی انسانی خوب و توانمندی که در درون و بیرون کشور داریم، اندوخته‌های مالی و ذخایر معدنی کشور و با استفاده از تکنولوژی و فناوری روز، می‌توانیم به‌راحتی از ۵ تا ۱۰ سال دیگر عقب‌ماندگی‌ها را جبران کنیم و حتی از رقیبان منطقه‌ای خودمان هم جلوتر برویم.

به‌شخصه چند کشور را که از زیر سلطه کمونیسم بیرون آمده بودند، از نزدیک دیده‌ام. به‌عنوان نمونه، می‌توانم به بلغارستان اشاره کنم که در اواخر دوران کمونیسم با وضعیت به‌شدت فاجعه‌باری روبه‌رو بود و دوران بسیار سختی را سپری می‌کرد، اما در سال ۲۰۱۷ سطح زندگی، ارزش پول ملی، تولید ناخالص داخلی، صنعت توریسم و... با روندی پرشتاب رشد کرده بود.

به‌گمان من، وقتی مشکلات فعلی سپری شود، ایران باتوجه به ظرفیت‌هایی که در اختیار دارد، رشد و شکوفایی قابل‌توجهی خواهد داشت و می‌تواند، هم در منطقه و هم در جهان، در جایگاه کشوری بسیار قدرتمند ظاهر شود و مهم‌تر از کشورهایی مانند ترکیه و مالزی و شاید همتراز کره‌جنوبی قرار گیرد.

کشور ما امکانات زیادی در اختیار دارد که از همه مهم‌تر نیروی انسانی کارآمد و توانا است. نیروی انسانی شایسته و لایقی که در همین شرایط سخت هم کارهای مهمی انجام می‌دهد و اتفاقات مهمی را رقم می‌زند.

به‌عنوان مثال، در شرکت‌های دانش‌بنیان اقدامات بسیار شایان‌توجهی انجام شده است که انسان را به‌وجد می‌آورد. ما در شرایط موجود هم درجا نمی‌زنیم و سعی می‌کنیم برای کشور کاری انجام دهیم، اما مهم‌ترین نکته‌ای که باید به آن توجه کرد، تغییرات پایه‌ای و اساسی است.

سرمایه‌گذاری صنایع و توسعه معدن

سعید عسگرزاده، دبیر انجمن سنگ‌آهن ایران: در حال حاضر در زمینه توسعه معدن و به‌ویژه در بخش اکتشاف با چالش‌های فراوانی روبه‌رو هستیم.

درباره برخ صنایع، مثل زنجیره آهن و فولاد، نرخ مواد اولیه تولیدی در داخل کشور با مواد اولیه وارداتی، تفاوت فاحشی دارد.

بنابراین طبیعی است که مجموعه‌های بزرگ فرآوری و صنایع پایین‌دستی برای آینده نه‌چندان دور، که عیار مواد معدنی موجود به‌شکل قابل‌توجهی کاهش پیدا می‌کند و همزمان در نبود عملیات اکتشافی مناسب، ذخیره‌های مطمئن هم رو به کاستی می‌رود، احساس نگرانی کنند و برای دوام خود به معدنداری روی بیاورند، اما این به‌معنای توسعه بخش معدن نیست.

▣ قیمت ناعادلانه

در حال حاضر یکی از بهترین اهدافی که برای بهره‌بردار وجود دارد، این است که ماده معدنی خامی را که تولید می‌کند، با قیمت FOB ایران به‌فروش برساند، اما معمولا این هدف در کشور محقق نمی‌شود و خریدار داخلی همیشه به‌دنبال این بوده است که نرخ مواد معدنی در داخل پایین‌تر از کف نرخ جهانی باشد.

این اختلاف بسیار بزرگی است. فرض کنید زمانی ماده معدنی نداشته باشیم. اگر صنایع بخواهند مواد معدنی خود را از خارج از کشور وارد کنند، دیگر نه به نرخ FOB، که باید نرخ CFR برای مثال بنادر چین را بپردازند، علاوه بر این، باید هزینه مربوط به حمل خاص، برای شرایط ویژه منطقه خلیج‌فارس و دریای عمان را هم پرداخت کنند تا در بندرعباس ماده معدنی موردنیاز خود را تحویل بگیرند.

بنابراین به جرات می‌توان گفت اگر قرار باشد در کشور ما، مانند بسیاری از کشورهای دیگر که ماده معدنی ندارند، تولید صنایع را برپایه واردات مواد معدنی از خارج تنظیم کنیم، تمامی زنجیره فولاد غیررقابتی می‌شود و از اساس، امکان تولید نخواهد بود.

▣ سیاست‌گذاری درست

در چنین شرایطی می‌بینیم برخی صنایع بزرگ و قدرتمند پایین‌دستی که توانایی سرمایه‌گذاری بیشتری دارند، به معدنداری روی آورده‌اند. البته دغدغه این صنایع، سرمایه‌گذاری نیست، بلکه هدف آنها خرید معادن است تا به‌نحوی در آینده نزدیک که رقابت بر سر مواد معدنی موجود در کشور زیاد می‌شود، به منابع مطمئنی دسترسی داشته باشند.

نام این کار را نمی‌توان سرمایه‌گذاری یا توسعه بخش معدن گذاشت و همان‌طور که اشاره شد، این تغییر رویکرد از نگرانی برای تامین مواد اولیه و رقابت در آینده نزدیک ناشی می‌شود که سیاست درستی برای شرکت‌های بزرگ و بنگاه‌های پایین‌دستی است، اما کمکی به توسعه در بخش معدن نمی‌کند.

▣ پیشنهادی برای بهبود وضعیت

فکر می‌کنم دیگر از زمان ارائه پیشنهاد گذشته و با اتفاقاتی که در بودجه سال ۱۴۰۲ افتاده، نگرانی‌ها بیش‌ازپیش شده است. این در حالی است که وقتی می‌خواهیم سرمایه‌گذاری در بخش معدن افزایش پیدا کند، باید نگرانی‌ها را کم کنیم.

سرمایه‌گذاری، نه به‌معنای خرید معادن فعالی که در کشور وجود دارد، بلکه به‌شکلی که باعث توسعه معدنکاری شود و فرصتی ایجاد کند که بتوانیم از منابع ملی و ذخایر زیرزمینی و سطحی کشور حداکثر استفاده مطلوب را ببریم و در حاشیه آن اقتصاد را سروسامان ببخشیم، از مسیر دیگری محقق خواهد شد و رویکرد فعلی بخش حاکمیت معدن به این مقصد نخواهد رسید.

اگر بخواهیم امیدوار باشیم که در سال آینده شرایط رو به بهبود برود، لازم است که رویکردهای موجود را به‌طورکامل تغییر دهیم. به‌عقیده من این موضوع آن‌قدر مهم است که باید برای بررسی آن جلساتی در شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا با حضور دست‌اندرکاران و صاحب‌نظران برگزار شود و موضوعات و مسائل مبتلابه این بخش موردبازنگری قرار گیرد و نگاه همگان، به‌صورت متحد، بر اصلاح ساختار موجود در بخش معدن، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود کسب‌وکار متمرکز شود و آنچه به‌عنوان مولفه‌های اصلی دفع ریسک و جذب سرمایه مطرح است، تغییر پیدا کند و رویکردی مثبت جایگزین شرایط فعلی شود.

به‌گمان من، دولت باید مطالبات نقدی خود را از بخش معدن به‌حداقل برساند و تلاش کند تا با تضمین امنیت این بخش، سرمایه‌گذاران را به معدنکاری ترغیب کند تا شاهد آثار و نتایج مثبت آن در راستای بهبود وضعیت کاری و معیشتی باشد.

سخن پایانی

کارشناسان می‌گویند چالش‌های معدن و معدنکاری، به‌ویژه در بخش اکتشاف، با استفاده از نظر نخبه‌ها و کارشناسان به‌راحتی قابل‌حل است، البته اگر تصمیمات درستی گرفته و بخشی از قوانین و مقررات اصلاح شود که در این صورت، ظرف مدت کوتاهی شاهد تحول جدی در این بخش خواهیم بود، زیرا بسیاری از شرکت‌های خصوصی آماده پذیرش ریسک اکتشاف و به این کار راغب هستند.

به‌تازگی موانع و محدودیت‌هایی برای واردات ماشین‌آلات اکتشاف و حفاری ایجاد شده که این مشکل می‌تواند معضلات بخش معدن و توسعه آن را دوچندان کند

گسترش تجارت
یکشنبه
۲۱ اسفند ۱۴۰۱
۱۹ شعبان ۱۴۴۴
۱۲ مارس ۲۰۲۳
شماره ۲۲۸۵
پیاپی ۳۶۰۳
www.Tejaratdaily.com

ضعف در زیرساخت‌های تجاری پابرجاست

گرانی در سفره‌های افطار!

فشار مصرف کشاورزی بر گلوی منابع آبی

نظرگاه

توسعه صادرات با تکیه بر نمایشگاه‌های خارجی

رئیس انجمن نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران گفت: برپایی نمایشگاه‌های خارجی اثرات مثبت زیادی دارد که مهم‌ترین اثر آن، توسعه صادرات و بهبود اقتصاد کشور است.

سعید صیفی در گفت‌وگو با صمت بابیان اینکه نمایشگاه بین‌المللی مشهد به‌عنوان یکی از قطب‌های فعال حوزه نمایشگاهی کشوراست، خاطرنشان کرد: این مجموعه تلاش دارد تا در راستای تحقق اهداف اقتصادی تبیین شده مقام معظم رهبری در منشور مهم و راه‌گشای بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، با تکیه به مدیریت جهادی و اعتقاد به اصل «ما می‌توانیم» عامل عزت و پیشرفت کشورمان در حوزه‌های اقتصادی و دستیابی به جایگاه مرجعیت در این حوزه حساس و مهم باشد. وی با اشاره به برگزاری موفق نمایشگاه کشورمان در ترکمنستان، افزود: برگزاری نمایشگاه اختصاصی کشورمان در ترکمنستان به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین نمایشگاه‌های خارجی کشور، در راستای منویات رهبر معظم انقلاب و سیاست‌های مورد تأکید ریاست جمهوری اسلامی ایران، با حمایت و همراهی استاندار خراسان رضوی، سفارت جمهوری اسلامی ایران در ترکمنستان و سازمان توسعه تجارت کشور و با حضور ۹۸ شرکت، مؤسسه و هلدینگ از اقصی نقاط ایران طی ۳ روز از ۲۶ تا ۲۸ بهمن ۱۴۰۱ در شهر عشق‌آباد ترکمنستان برگزار شد. صیفی بابیان اینکه پاشنه آشیل کشور حوزه اقتصاد است که از دغدغه جدی رهبری نیز است، ادامه داد: یکی از سرفصل‌های گام دوم انقلاب توجه به بازار بزرگ منطقه‌ای با داشتن ۱۵ همسایه و جمعیت ۶۰۰ میلیون نفری است که سعی شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی مشهد، حرکت در راستای اهداف دولت مردمی و درآمدزایی و ارزآوری برای کشور از این مسیر مهم و حساس بوده که خوشبختانه طی حدود یک‌سال گذشته ۳ نمایشگاه خارجی شامل؛ تاجیکستان، قرقیزستان و ترکمنستان را با موفقیت برگزار کرده است که مجموعاً حدود سه هزار و پانصد مترمربع فضای مفید نمایشگاهی را تشکیل داده‌اند.

وی نصب العین قرار دادن منشور ارزشمند گام دوم انقلاب را از ضروریات جامعه امروزی ما دانست و افزود: بنا به فرمایش مقام عظمای ولایت هرچند اتفاقات خوبی در کشور طی سالیان گذشته رخ داده اما راه طی شده فقط قطعه‌ای از مسیر افتخارآمیز به‌سوی آرمان‌های بلند نظام جمهوری اسلامی ایران است. لذا در این راستا تیم متخصص، جوان و پرتلاش نمایشگاه بین‌المللی مشهد، ازآنجایی که اقتصاد یک نقطه کلیدی تعیین‌کننده است و اقتصاد قوی نقطه قوت سلطه‌پذیری و نفوذناپذیری کشور است، تمام سعی و تلاش خود را برای اعتلای اقتصادی و حرکت در مسیر رشد و توسعه صادرات و افزایش تعاملات بین تولیدکنندگان داخلی و مخاطبان و مشتریان خارجی آنها مصروف داشته‌اند. رئیس انجمن نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران اظهار کرد: برگزاری نمایشگاه‌ها به ویژه در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی از جنبه‌های مختلف، موجبات پویایی اقتصاد بومی را فراهم می‌سازد که از جمله آن کمک به توسعه و رونق صنعت و همچنین رونق اشتغال در سطح ملی است. وی در خصوص اهمیت برگزاری نمایشگاه‌های خارجی و توسعه مراودات با دیگر کشورها، افزود: این نمایشگاه‌ها به بهبود اقتصاد کشور کمک می‌کند که از جمله می‌توان به شناساندن و معرفی پیشرفت‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و هنری کشورمان به جهان، نمایش قدرت تولیدی کشور، بررسی امکانات سرمایه‌گذاری مشترک، شناسایی بازارهای مختلف جهانی، بازاریابی وسیع برای کالاهای صادراتی کشور جهت توسعه صادرات اشاره کرد. مدیرعامل نمایشگاه بین‌المللی مشهد ادامه داد: همچنین بسط و تنظیم روابط سیاسی و اقتصادی با سایر ملل، به وجود آوردن امکانات لازم برای انجام مبادلات و عقد قرارداد برای فروش تولیدات داخلی، توسعه همکاری‌های لازم در زمینه‌های تبادلات فنی، علمی و تکنولوژی و اطلاع از مشکلات و موانع در راه تولید و ارائه پیشنهادها و نظرات از سوی صاحبان صنایع از دیگر مواردی است که با برگزاری این نمایشگاه‌ها محقق خواهد شد. صیفی بیان کرد: نمایشگاه بین‌المللی مشهد به‌عنوان بازوی توسعه اقتصادی استان با برگزاری نمایشگاه‌های مختلف، پویایی اقتصاد و صنایع مختلف کشور را به نمایش می‌گذارد و از این جهت در زمینه رشد اقتصادی و افزایش تولید ناخالص ملی تاثیرگذار است.

وی در پایان گفت: با توجه به فعالیت‌های شرکت نمایشگاه بین‌المللی مشهد و ارتباط مستقیم آن با رشد اقتصادی جامعه، تلاش خواهیم کرد از مزیت برگزاری نمایشگاه‌ها به نحو بهینه استفاده کرده و در برگزاری این نمایشگاه‌ها، منافع کلان را در نظر بگیریم تا فرصت‌های اقتصادی فراوانی نصیب بنگاه‌های اقتصادی و صاحبان مشاغل شود.

در گفت‌وگو با فعالان صنعت نمایشگاهی عنوان شد

تسخیر بازارهای جهانی با توسعه نمایشگاه

سهیل فرزین
editor@smtnews.ir

برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی ابزاری توانمند و کارآمد در جهت توسعه صادرات و مراودات تجاری کشورها محسوب به شمار می‌رود تا با تمرکز بر کالاهای دارای مزیت نسبی و کشورهای هدف، از آن بهره‌برداری نمایند. بنابراین حضور در نمایشگاه یکی از مهم‌ترین ابزارهای بازاریابی و شناخت بازارهای جدید و ارزیابی بازارهای موجود و نوعی خودارزیابی از وضعیت حضور هر مجموعه در بازارهای داخلی و خارجی است.

صمت با هدف تاکید بر اهمیت صنعت نمایشگاهی و تاثیر آن بر اقتصاد به بررسی آخرین وضعیت سایت نمایشگاهی ۲ استان بوشهر و قم پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

هر قدر بتوانیم در برگزاری رویدادها از ظرفیت استان‌های هم‌جوار استفاده کنیم کیفیت نمایشگاه‌ها افزایش پیدا خواهد کرد

چالش‌های پیش روی صنعت نمایشگاهی

حسین نامور - عضو انجمن نمایشگاه‌های ایران و مدیرعامل نمایشگاه بین‌المللی بوشهر: عدم سازماندهی رویدادهای نمایشگاهی در کشور را می‌توان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین چالش‌های این صنعت در کشور عنوان کرد. این درحالی است که عدم حضور شرکت‌های خارجی در چند سال گذشته ضربه بزرگی به صنعت نمایشگاهی کشور وارد کرده است.

متاسفانه امروزه در کشور ما، نمایشگاه‌ها بدون برنامه برگزار می‌شوند. به‌عنوان مثال مشاهده می‌شود که در یک بازه زمانی مشخص ۱۰ رویداد نمایشگاهی با موضوعی یکسان در سطح کشور و حتی استان در حال برگزاری است. متاسفانه موضوعی که امروزه به بدعتی جدید تبدیل شده است. سازمان صمت، اتاق اصناف، فرمانداری و... یک کمیته نمایشگاهی برای خود تشکیل می‌دهند و در سطح استان‌ها اقدام به برگزاری رویداد نمایشگاهی می‌کنند.

▣ سهم نمایشگاه‌ها در تولید ناخالص داخلی

در سطح دنیا نمایشگاه‌ها حجم عظیمی از درآمد ملی را پوشش می‌دهند حتی مشاهده شده تولید ناخالص داخلی برخی از کشورها از درآمد ملی نمایشگاه‌ها نیز کمتر بوده است. این موضوع نشان می‌دهد نمایشگاه‌ها در دنیا از جایگاه بسیار بالایی برخوردار هستند و سهم قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده‌اند.

با این همه با توجه به شرایط روز نمی‌توان وضعیت صنعت نمایشگاهی ایران را مطلوب توصیف کرد. چرا که وضعیت اقتصادی جامعه خوب نیست و قدرت خرید مردم با کاهش چشمگیری مواجه شده است. به همین ترتیب به علت عدم ثبات قیمت‌ها میزان انعقاد قراردادها در نمایشگاه‌ها رو به افول گذاشته است. با این حال رویکردی که امروزه در کشور در حال اتفاق افتادن است و نقشی که نمایشگاه‌ها در جریان اقتصادی ایفا می‌کنند، قابل قبول است.

از سوی دیگر سازمان توسعه تجارت خود را متولی صنعت نمایشگاهی کشور معرفی کرده و دستورالعمل‌های خوبی نیز برای مانع زدایی از فعالیت‌های نمایشگاهی کشور صادر شده است.

سازمان صمت استان‌ها نیز به‌عنوان زیرمجموعه سازمان توسعه تجارت مشغول فعالیت هستند و هماهنگی خوبی میان سایت نمایشگاهی بوشهر با سازمان صمت این استان برقرار است.

سازمان صمت استان بوشهر تمام توان خود را به کار گرفته تا شرایط صنعت نمایشگاهی در این استان به پایداری خوبی دست پیدا کند. به عقیده من با این همکاری و همیاری موانع ما در سال آینده کمتر خواهد شد.

ضمن اینکه حضور افراد مجرب و جوان در نمایشگاه بوشهر موجب شده تا ایده‌های خوب و جدیدی نیز برای پیشرفت و ترقی این سایت نمایشگاهی مطرح شود. به طور حتم این ایده‌های کارشناسی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

▣ برنامه‌های سال آینده

در تشریح برنامه‌های پیش‌بینی شده برای سال ۱۴۰۲ نیز می‌توان گفت؛ امسال خروجی بسیار خوبی از رویدادهای نمایشگاهی گرفتیم. به این صورت که در سال ۱۴۰۱، ۱۴۰۰ غرفه نمایشگاهی در این استان برپا شده و ۱۵۰۰ نفر افراد غیربومی به منظور بازدید از نمایشگاه‌ها وارد بوشهر شده‌اند. اگر بر فرض مثال هر فرد ۵ روز در این شهر اقامت داشته باشد درآمد قابل توجه و اشتغالزایی خوبی نصیب شهر و استان بوشهر شده است. در ادامه این روند برای سال آینده برگزاری ۳۰ عنوان رویداد نمایشگاهی نیز مدنظر است.

عنوان مثال برگزاری رویدادهای نفت، HSE، صنعت، خرما و... از جمله این رویدادها خواهد بود. برای تدوین تقویم نمایشگاهی سال آینده نیز به منظور ساماندهی رویدادهای نمایشگاهی در سطح استان در انتظار تقویم نمایشگاه‌های شهرستان‌ها هستیم تا با انسجام بیشتری تقویم نهایی سال ۱۴۰۲ را نیمه اول بهمن‌ماه تدوین کنیم.

با این همه صنعت نمایشگاهی با برخی مشکلات داخلی نیز مواجه است. امسال در انجمن نمایشگاه‌های ایران تصمیمی مبنی بر تنظیم تعرفه‌ها گرفته شد.

از طرفی وزارت صمت نیز در حال پیگیری برای تنظیم تعرفه‌ها است. اما تا امروز این تصمیمات عملی نشده‌اند و تعرفه‌ها بر اساس توافق مراکز نمایشگاهی با مجریان تنظیم می‌شود.

از سوی دیگر صنعت نمایشگاهی ایران با استانداردهای روز جهان فاصله دارد. گرچه نمی‌توان این فاصله را به صورت مقیاسی برآورد کرد اما قطعاً این فاصله حس می‌شود.

ما در سال گذشته شاهد برگزاری اکسپو ۲۰۲۰ در شهر دوبی بودیم. از آنجا که زیرساخت‌های مناسب در صنایع گردشگری و نمایشگاهی وجود ندارد این صنایع فاصله قابل توجهی با کشورهای توسعه یافته دارند. اگر نتوانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم این فاصله روز به روز بیشتر خواهد شد.

▣ چشم‌انداز صنعت نمایشگاهی

درباره چشم‌انداز صنعت نمایشگاهی نیز باید گفت؛ این موضوع به سیاست‌گذاری دولت مربوط می‌شود. اگر این سیاست‌گذاری به سمت تعاملات خارجی پیش رود می‌توان شاهد اتفاقات خوب در صنعت نمایشگاهی کشور بود اما اگر شرایط به همین منوال پیش برود نباید منتظر اتفاق خاصی در راستای اعتلا و رشد این صنعت داشت.

در سطح دنیا نمایشگاه‌ها حجم عظیمی از درآمد ملی را پوشش می‌دهند؛ حتی مشاهده شده تولید ناخالص داخلی برخی از کشورها از درآمد ملی نمایشگاه‌ها نیز کمتر بوده است

مشکلات فعالیت در صنعت نمایشگاهی

صابر عمورسولی- مدیرعامل نمایشگاه بین‌المللی استان قم: صنعت نمایشگاهی باید یک متولی داشته باشد. درحال‌حاضر این متولی وزارت صمت و به عبارت صحیح‌تر سازمان توسعه تجارت ایران است.

متاسفانه این صنعت در استان ما متولی‌های مختلفی دارد که هر کدام از آنها ساز خود را می‌زنند. ما در این استان مشکلات خاص‌تر هم داریم. روحانیت در این استان نسبت به موارد مختلف بسیار حساس هستند که یکی از مهم‌ترین آنها حجاب است.

در دوره برگزاری نمایشگاه‌ها از دفتر برخی روحانیون با استانداری تماس گرفته می‌شود و نسبت به رعایت حجاب برخی از بانوان در نمایشگاه اعتراض می‌کنند. این موارد برای ما بسیار مشکل‌ساز است به نحوی که من در هر دوره از برگزاری نمایشگاه باید پاسخگوی اماکن، استانداری، ستاد امربه‌معروف و نهی از منکر و... باشم.

سایت نمایشگاهی قم یک مجموعه کاملا خصوصی است و تمام کارهای خود را توسط بخش خصوصی پیش برده است. تنها کمکی که ما از دولتی‌ها خواستاریم این است که کارهای اداری را سهل‌الوصول کنند.

▣ برنامه‌های سال آینده

حدود دو ماه پیش تقویم نمایشگاهی سال ۱۴۰۲ به کارگروه توسعه صادرات استان ارسال شد. برگزاری حدود ۵۲ رویداد نیز توسط این کارگروه تصویب شد. اما به عقیده من در بهترین حالت ما موفق به برگزاری حدود ۳۰ الی ۳۵ رویداد خواهیم بود. چراکه تاریخ برگزاری برخی از نمایشگاه‌ها در مناسبت‌های ملی و مذهبی قرار دارد و برخی از آنها نیز در زمان طلایی خود برگزار نمی‌شوند.

به طور حتم وقتی حادثه غیرمترقبه‌ای رخ می‌دهد پیش‌بینی‌ها انجام نشده‌اند. اما اتفاق بزرگی که شیوع ویروس کرونا رقم زد این بود که ما از شیوع این ویروس درس‌های بزرگی گرفتیم و آمادگی لازم برای حوادثی این‌چنینی را داریم. به عقیده من چشم‌انداز این صنعت در سال آینده بسیار بهتر از سال ۱۴۰۱ خواهد بود. شیوع کرونا اقتصاد دنیا را تحت تاثیر قرار داد. امیدواریم در سال آینده نیز بتوانیم حفره‌ای که از شیوع این ویروس در عمر و اقتصاد ما ایجاد شد را جبران کنیم.

▣ ارزیابی وضعیت صنعت نمایشگاهی کشور

به عقیده من به غیر از سایت نمایشگاهی تهران و تعداد معدودی از استان‌ها، استانداردها در هیچ‌کدام از سایت‌های نمایشگاهی رعایت نمی‌شود. قصور در این خصوص متوجه تمام فعالان صنعت نمایشگاهی است که گاهی نگاهمان بیشتر از اینکه تخصصی باشد، درآمدی است. ضمن اینکه باید برای تولیدکننده فرهنگ فروش و بازاریابی ایجاد کرد. تولیدکننده باید متوجه شود که صنعت نمایشگاهی بازوی اصلی تبلیغات و بازاریابی است.

از سوی دیگر تعرفه‌ها را به‌هیچ‌عنوان نمی‌توان دستوری کرد. نباید فراموش کرد که تعرفه‌ها باید در هر استان و هر نمایشگاه متفاوت باشند. ما نمی‌توانیم تعرفه‌ای که برای نمایشگاه مبلمان مشخص می‌کنیم را با نمایشگاه معدن یکسان در نظر بگیریم. متاسفانه ما فاصله زیادی با استانداردهای روز دنیا داریم.

ما در حوزه صنعت نمایشگاهی چه راهکارهایی برای افزایش صادرات کشور در نظر گرفته‌ایم؟ کدام یارانه نمایشگاهی را به صادرکنندگان اختصاص داده‌ایم؟ کدام یارانه را برای جذب هیات‌های تجاری توسط نمایشگاه‌ها در نظر گرفته‌ایم؟ دولت باید نگاهی جدی در این زمینه داشته باشد.

متاسفانه سایت‌های نمایشگاهی در کشور به صورت جزیره‌ای عمل می‌کنند، سایت‌ها باید از این نگاه جزیره‌ای اجتناب کنند چرا که این تفکر ضربه سنگینی به صنعت نمایشگاهی کشور وارد می‌کند.

▣ ظرفیت‌های قم برای برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی

نمایشگاه‌های کیف و کفش، صنعت ساختمان و فرش دستباف جزو نمایشگاه‌های بسیار خوب استان قم هستند. این استان نه تنها یک استان مذهبی بلکه با توجه به مساحت کم یکی از استان‌های صنعتی کشور به شمار می‌رود. استان قم حدود ۸ شهرک صنعتی معروف دارد که برندهای مهم ایرانی در آنها تولید می‌شود. بنابراین بازخورد نمایشگاهی بسیار خوبی در این استان وجود دارد. تا کنون نمایشگاه‌های ما خالی نمانده‌اند که همین موضوع نیز به‌خودی‌خود نشان می‌دهد که ظرفیت استان بسیار بالا است.

سخن پایانی

برپایی نمایشگاه در اکثر کشورهای دنیا با هدف توسعه صادرات و تسخیر بازارهای جهانی صورت می‌گیرد.

نمایشگاه‌ها اکنون به ابزار بسیار مهمی برای نمایش تولیدات به مصرف‌کننده داخلی و خارجی و ارائه راهکارهای مناسب برای تولیدات بیشتر و پیشنهاداتی به مصرف‌کنندگان و تجار تبدیل شده است.

همچنین به‌عنوان محل مناسبی برای تبادل اطلاعات علمی، بازرگانی و تجاری و نیز رقابت شرکت‌های مختلف نقش کلیدی و مهمی دارند.

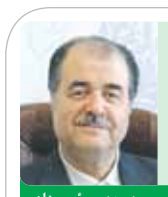
همین موضوع باعث می‌شود که تولیدکنندگان به نقاط ضعف تولیدات خود بیشتر پی ببرند و در رقابت با محصولات شرکت‌های رقیب متوجه نواقص خود شده و در جهت رفع یا کمرنگ کردن آنها گام بردارند.

یکی از اهداف توسعه اقتصادی کشور توسعه صادرات غیرنفتی و دستیابی به بازارهای جهانی با هدف دستیابی به درآمدهای ارزی بیشتر و رهایی از وابستگی به درامدهای ارزی حاصل از نفت خام است.

برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی می‌تواند به تبادل اطلاعات فنی و بازرگانی و گسترش مبادلات تجاری، معرفی آخرین دستاوردهای علمی و صنعتی، گسترش همکاری‌های ملی و بین‌المللی و فراهم شدن تسهیلات رشد بخش‌های مختلف اقتصادی، معرفی کالاهای غیر نفتی در جهت رشد و توسعه صادرات این کالاها کمک شایان توجهی نماید.

یادداشت

خوش‌بینی دولت به تفاهمنامه‌های تجاری

محمدمهدی رئیس‌زاده
فعال بازرگانی

مهم‌ترین مبنای بررسی شرایط تجارت طی یک سال گذشته، آمارها و اطلاعات موجود در رابطه با حجم فعالیت‌های تجاری انجام‌گرفته است. براساس آمار گمرک، رشد ۱۸ درصدی صادرات غیرنفتی طی ۱۰ ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل رخ داد که به‌نوبه خود می‌تواند خبری مهم و تاثیرگذار در عرصه‌های تجارت محسوب شود. از سویی دیگر، برخی نهادهای دولتی افزایش صادرات به کشورهای همسایه، اتحادیه اوراسیا و قاره افریقا را از جمله دستاوردهای ۱۰ ماهه دولت سیزدهم در بخش تجارت غیرنفتی عنوان و پیش‌بینی مثبتی را از روند آتی صادرات غیرنفتی کشور اعلام کرده‌اند. بنابراین آن‌طور که از شواهد پیدا است، تلاش‌های دولت طی یک سال گذشته برای بهبود روند تجارت غیرنفتی ایران نتایج مثبتی داشته‌اند. مدیران دولتی بر این باور هستند که در سال آینده نیز با تمرکز بر ظرفیت‌های کشورهای همسایه و منطقه، ایران می‌تواند آمار صادرات خود را بهبود بخشد و تجارت خود را گسترش دهد. آنها بر این نظر هستند که بخش زیادی از درآمدهای صادراتی ایران از تجارت با اتحادیه‌های اقتصادی مهم منطقه حاصل خواهد شد. انتشار اخبار مربوط به امضا شدن توافقنامه تجارت آزاد ایران با کشورهای اتحادیه اوراسیا، توسعه همکاری‌های میان ایران و چین، عضویت رسمی ایران در سازمان همکاری شانگهای و سایر مسائل این‌چنینی باعث شده تا برخی افراد آینده روشنی را پیش‌روی تجارت به‌ویژه صادرات غیرنفتی ایران بدانند و نسبت به این دست اتفاقات خوش‌بین باشند.

در رابطه با نقش و عملکرد حضور ایران در اتحادیه‌های این‌چنینی باید ابعاد مختلفی را موردبررسی قرار داد. ابتدا باید گفت سایه سنگین تحریم‌ها هنوز بر سر تجارت ایران وجود دارد؛ ایران به‌دلیل مسائل مربوط به FATF هنوز نمی‌تواند نقل‌وانتقالات بانکی در بسترهای مناسب داشته باشد و ارزهای صادراتی خود را دریافت کند و سایر چالش‌های پولی و بانکی هنوز پابرجا هستند. مشخص نیست که با این مشکلات آیا می‌توان به توسعه تجارت با کشورهای مختلف، حتی کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا امیدوار بود یا خیر؟ به بیان دیگر، چالش‌های تجارت ایران، چه در داخل و چه در خارج از کشور ریشه‌ای است و راهکارهای این‌چنینی را می‌توان تنها مسکنی موقت عنوان کرد.

در پاسخ به این ابهامات و نگرانی‌های بانکی، برخی افراد راهکار اجرای پیمان پولی و تجارت با ارزهای ملی را پیشنهاد می‌دهند که باید به این نکته نیز توجه کرد. پیمان‌های پولی چندجانبه، یکی از راهکارهایی است که از سوی ایران و چند کشور برای بهبود و تسهیل نقل‌وانتقالات بانکی مطرح شده است.

ابتدا باید دید که چه کشورهایی خواهان ایجاد چنین تعاملات تجاری هستند. کشورهای همسایه و منطقه که اغلب درگیر مشکلات تورمی یا تحریمی هستند، با اجرای پیمان‌های پولی موافقت دارند.

به‌عنوان مثال، ارزش لیر ترکیه به‌دلیل مشکلات اقتصادی همواره در نوسان بوده و ارزش واحد پولی هند نیز در مسیر سقوط است. از سویی دیگر، دولت امید جدی به اجرای پیمان پولی در سال آینده با روسیه دارد؛ روسیه به‌دلیل مسائل سیاسی، از سوی جوامع غربی تحریم شده و اگر با این مشکلات مواجه بود، علاقه‌ای به تجارت با ارز مشترک با ایران نداشت. اجرای پیمان‌های پولی برای تجارت با کشورهایی که مشکلات جدی اقتصادی دارند، شرایط ایران را بهبود نخواهد بخشید.

در چنین شرایطی بهترین کار، کاهش محدودیت‌های تحریمی و فراهم کردن زمینه تجارت با ارزهای جهان‌روا است. تداوم مذاکرات برجام و تلاش برای باز کردن حصارهای تحریمی، مهم‌ترین اقدامی است که باید دولت سیزدهم به‌سمت آن حرکت کند، چرا که تنها در این صورت راه تجارت جهانی برای ایران باز می‌شود و فرصت‌های بی‌شماری در اختیار اقتصاد کشور قرار خواهد گرفت.

اتصال سامانه گمرک به سامانه جامع تجارت

امیرمحمد پرهام‌فر، مدیرکل پیشگیری ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز درباره ضمانت اجرایی عدم‌ثبت کالاها در سامانه جامع انبارها گفت: چنانچه کالایی در انباری پیدا شود که در سامانه انبارها ثبت نشده باشد، براساس مصادیق آن طبق مفاد قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با آن برخورد می‌شود.

به‌گزارش فارس، مدیرکل پیشگیری ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز درباره راه‌اندازی سامانه جامع انبارها اظهار کرد: سامانه جامع انبارها طبق مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز طراحی، راه‌اندازی و بکارگیری شده است. براساس الزامات پیش‌بینی‌شده در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اطلاعات ورودی و خروجی انبارها و مراکز نگهداری کالا در سامانه ثبت می‌شود. به‌عبارتی، سامانه انبارها نرم‌افزاری است که درباره کالاهای مختلف اطلاعات ورودی و خروجی کلیه مراکز نگهداری کالا در کشور در آن ثبت می‌شود و مورد رصد قرار می‌گیرد. به‌گفته پرهام‌فر، در حال حاضر همه تجار، کسبه، کارخانه‌ها، واحدهای تولیدی و بازرگانان واردکننده کالا ضمن آشنایی کامل با سامانه انبارها، انبارهای خود را نیز در این سامانه ثبت کرده‌اند. به عبارت دیگر، در حال حاضر همه تولیدکنندگان و فعالان تجاری نسبت به این قانون اطلاعات دارند. بنابراین، چنانچه فردی انبار خود را در سامانه ثبت نکرده باشد، به‌دلیل ناآگاهی وی نسبت به قوانین نیست، بلکه قصد آن فرار از اجرای آن است. وی درباره اتصال سامانه جامع گمرک به سامانه جامع تجارت عنوان کرد: تا حدود ۲ ماه آینده معماری کلان اتصال این ۲ سامانه اتفاق می‌افتد.

بررسی روند توسعه تجارت در گفت‌وگوی صمت با فعال بازرگانی

ضعف در زیرساخت‌های تجاری پابرجاست

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

برگزاری نشست‌های اقتصادی بین‌المللی متعدد از سوی دولت سیزدهم از ابتدای سال ۱۴۰۱ آغاز شد و به‌نظر می‌رسد تا واپسین روزهای سال نیز ادامه داشته باشد. بیشتر این نشست‌ها و برنامه‌ها با محوریت توسعه روابط اقتصادی و تجاری با کشورهای مختلف زیر سایه کاهش تنش‌های دیپلماتیک بود. نکته قابل‌توجه و نقطه مشترک تمامی این برنامه‌های تجاری، گفت‌وگوی ایران با کشورهای مقابل برای اجرای پروژه‌های مشترک زیرساختی است. ایران در این مدت تلاش کرد تا روابط خود با کشورهای منطقه را توسعه دهد و تفاهمنامه‌ها و قراردادهای مختلفی را در عرصه حمل‌ونقل و ترانزیت امضا کند. اعلام برنامه‌های مشترک ایران و چین برای توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و تکمیل کریدورهای ترانزیتی ایران، از نمونه‌های بارز این نوع رویکرد مدیران در برقراری رابطه با کشورهای منطقه است. برگزاری همایش تجاری ایران و قطر جزو آخرین برنامه‌های دوجانبه اقتصادی در امسال محسوب می‌شود و یکی از اتفاقات مهم مخابره‌شده در این‌باره، ورود قطر به‌عنوان سرمایه‌گذار در بحث توسعه زیرساخت‌های ایران است، از این‌رو به‌نظر می‌رسد ایران تلاش دارد تا از تمامی توانایی‌های کشورهای منطقه، چه مالی و چه تجهیزاتی برای تکمیل و تقویت زیرساخت‌ها و بسترهای ترانزیتی و حمل‌ونقل خود بهره گیرد. برخی کارشناسان بر این باور هستند که فارغ از ثمربخش بودن این سیاست‌ها، باید توجه کرد که دلیل اصلی نقص‌ها و ضعف‌های لجستیکی ایران چیست و سپس با شناسایی دقیق آنها، به تدوین استراتژی‌های مناسب در این‌باره پرداخت. به بهانه انتشار خبر احتمال ورود قطر در جایگاه سرمایه‌گذار در توسعه زیرساخت‌های ایران، صمت با مسعود دانشمند، فعال بازرگانی درباره دلایل ضعف‌های ایران در زیرساخت‌های فنی حمل‌ونقل تجاری و راهکارهای رفع این نقایص، به‌گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: صمت

برای رفع مشکلات و نقایص فعلی در عرصه حمل‌ونقل و راه‌اندازی کریدورهای ترانزیتی به‌ویژه کریدور شمال ـ جنوب ایران، بهتر است دولت عرصه را به فعالان بخش خصوصی بسپرد و اجازه راه‌اندازی شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل را به فعالان تجاری بدهد

نقش جدید قطر در توسعه تجارت ایران

علیرضا پیمان‌پاک، رئیس سازمان توسعه تجارت در همایش تجاری ایران و قطر اظهار کرد: یکی از مسائل مهمی که در ماه‌های گذشته دولت سیزدهم بارها بر آنها تاکید کرده، لزوم توسعه همکاری‌های مشترک تجاری و اقتصادی با کشورهای همسایه است. در این چارچوب قطر نیز باتوجه به ظرفیت‌های بالایی که دارد، می‌تواند به‌عنوان یکی از گزینه‌های اصلی تجارت ما شناخته شود. به‌گزارش ایسنا، وی بااشاره به اقداماتی که در دولت سیزدهم برای توسعه همکاری با قطر انجام شده، توضیح داد: در ماه‌های گذشته دیدارهای مختلفی در سطوح مختلف از سران کشورها تا مقام‌های اقتصادی و هیات‌های تجاری میان ایران و قطر انجام شده و ما نیز در ایران گام‌هایی را برای توسعه همکاری‌های مشترک برداشته‌ایم. برگزاری نمایشگاه اختصاصی، اعزام رایزن بازرگانی، ایجاد مرکز تجاری و همچنین اعزام هیات‌های تجاری به قطر تنها بخشی از اقدامات انجام‌شده در ماه‌های گذشته بوده است و امروز نیز میزبان هیات تجاری و سرمایه‌گذاری از قطر هستیم.

پیمان‌پاک ادامه داد: امروز بیش از ۱۰۰ فعال اقتصادی ایرانی مذاکرات خود با طرف‌های قطری را پیگیری می‌کنند؛ به‌دنبال آن هستیم تا عقد قراردادهای مختلف اعم از توسعه واردات، انجام فعالیت‌های صادرات مشترک، جذب سرمایه‌گذار برای زیرساخت‌ها و همچنین تولید مشترک محصولات و عرضه آنها در بازارهای صادراتی را در دستور کار قرار دهیم. تلاش دولت بر این است که در مذاکرات با هیات‌های تجاری قطر، در حوزه‌هایی که پیش از آن محدودیت‌هایی داشتیم نیز، اقدامات لازم را انجام دهیم. حمل‌ونقل دریایی، بیمه محصولات تجاری، مباحث بانکی و حوزه‌هایی مانند امنیت غذایی گام‌های لازم را برداریم.

در حال حاضر، حجم تجارت مشترک میان ۲ کشور بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون دلار تخمین زده می‌شود که می‌توانیم با این اقدامات میزان آن را به‌شکل قابل‌توجهی افزایش دهیم.

رئیس سازمان توسعه تجارت خاطرنشان کرد: باتوجه به جایگاه جغرافیایی ایران، قطری‌ها به‌دنبال آن هستند که از ظرفیت ایران در حوزه‌هایی مانند هاب غذایی منطقه به‌ویژه در بخش غلات استفاده کنند. باتوجه به گرایش دوطرف برای توسعه همکاری‌ها انتظار می‌رود که به‌زودی آمارهای جدید از عملکرد اقتصادی مشترک ۲ کشور منتشر شود.

◉ فعالان تجاری همواره نقص‌های زیرساختی را به‌عنوان موانع تجارت عنوان کرده و از آن گلایه‌مند هستند. به‌عنوان سوال نخست، این موضوع را تا چه میزان تایید می‌کنید؟

ضمن تایید این مسئله، باید اذعان کرد که در بخش‌های مختلف ترانزیت و حمل‌ونقل درگیر مشکلات و نقایص متعدد هستیم. در بخش حمل‌ونقل زمینی، هنوز بسترهای جاده‌ای به‌طورکامل فراهم نیست و با کمبود کامیون‌های مناسب و کارآمد مواجهیم.

همچنین، سیستم ریلی سریع و گسترده‌ای نداریم که با استفاده از آن بتوانیم بارها را به نقاط مختلف کشور منتقل کنیم. در بحث حمل‌ونقل هوایی و دریایی نیز چنین مشکلاتی وجود دارد و وضعیت مناسبی را شاهد نیستیم.

انبارداری و نگهداری کالاها در مبدأ یا مقصدهای مدنظر نیز با چالش‌هایی همراه است. بنابراین، بدیهی است که فعالان تجاری به وضعیت لجستیکی حمل‌ونقل در ایران معترض باشند و نتوانیم فعالیت‌های ترانزیتی را از مسیرهای ایران گسترش دهیم.

غیر از فعالیت‌های ترانزیتی، صادرات نیز به‌دلیل این کمبودها دچار چالش می‌شوند و کالاهای ایران با شرایطی بسیار نامناسب انتقال می‌یابند.

به‌عنوان مثال، سالانه بالغ بر یک میلیون تن محصولات کشاورزی قابل‌صادرات در ایران تولید می‌شود، اما به‌دلیل نبود زیرساخت‌هایی مانند بسترهای مناسب حمل و نگهداری بار، قادر به صادر کردن تمامی این محصولات نیستیم.

نبود سردخانه‌های مناسب، سیستم‌های بسته‌بندی استاندارد و کمبود ماشین‌های حمل یخچال‌دار، سبب شده تا در مسیر نقل و انتقالات، از کیفیت محصولات کشاورزی و باغی ایران کاسته شود.

در شرایطی که امکان حمل‌ونقل در شرایط مطلوب وجود نداشته باشد، کالاهای فسادپذیر و حساس به دما یا در مسیر خراب می‌شوند یا با کمترین کیفیت ممکن به مقصد می‌رسند.

در نهایت نیز، هیچ کشوری خواهان خرید تولیدات با چنین شرایطی نخواهد بود. ما در حال حاضر بسیاری از فرصت‌های صادراتی را به‌دلیل نبود تجهیزات و بستر مناسب انتقال بار از دست داده و مسیر را برای حضور سایر کشورها در بازارهای رقابتی تجاری باز کرده‌ایم. بنابراین، نمی‌توان به‌سادگی از کنار این مسئله عبور کرد.

◉ دولت طی یک سال اخیر تلاش کرد تا با انعقاد تفاهمنامه‌ها و قراردادهای تجاری بتواند سهمی از بازارهای کشورهای منطقه را از آن خود کند. به‌نظر شما این راهکار تا چه میزان موثر بود؟

برای پاسخ به این سوال، باید نگاهی کلی به وضعیت فعلی زیرساخت‌های صادراتی کشور داشته باشیم. امروز در داخل کشور سردخانه‌های مناسب نگهداری محصولات صادراتی وجود ندارد.

از سویی دیگر، کمبود کامیون‌های یخچال‌دار برای انتقال بارهای فسادپذیر به گمرک یا مرزها، سبب شده تا محدودیت‌های جدی برای صادرات این رسته از تولیدات شکل گیرد.

کمبود کامیون‌های باری برای حمل کالاها در مسیرهای جاده‌ای و تسریع جابه‌جایی‌ها، از دیگر ضعف‌های تجهیزاتی ایران بوده که نمی‌توان هیچ‌یک را انکار کرد.

نبود شرکت‌های بازرگانی باربری و کامیون‌دار نیز از دیگر کمبودهای جدی حوزه حمل‌ونقل تجاری است، از این‌رو مناسب به‌نظر می‌رسد تا تنها به انعقاد تفاهمنامه‌های بین‌المللی برای توسعه صادرات اکتفا نکنیم و الزامات تحقق اهداف این تفاهمنامه‌ها نیز تامین و تهیه شود.

در غیر این صورت، ایران نمی‌تواند سهمی جدی از بازارهای صادراتی نه‌تنها کشورهای منطقه بلکه کشورهای همسایه نیز داشته باشد.

◉ در میان صحبت‌های خود به نبود شرکت‌های بزرگ باربری اشاره کردید. درباره این شرکت‌ها و اهمیت شکل‌گیری آنها بیشتر توضیح دهید.

وجود شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل، به‌عنوان محور اصلی فعالیت‌های ترانزیتی شناخته شده و تمامی کشورها به این نکته توجه دارند.

شرکت‌های بزرگ فعال در حوزه حمل‌ونقل، می‌توانند تعهد انجام نقل‌وانتقالات را به تجار و فعالان بازرگانی خارجی دهند و فرآیندهای مربوط به این امر را بهبود بخشند، اما در حال حاضر شرکت بزرگ حمل‌ونقل در کشور به تعداد کافی نداریم و همین موضوع سبب ایجاد چالش‌های مختلف شده است.

تا پیش از انقلاب، شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل در ایران خصوصی بودند و پس از انقلاب این شرکت‌ها دولتی شدند و با ورود دولت به این مسئله، نابسامانی و ضعف‌های مهمی پیش آمد.

برای رفع مشکلات و نقایص فعلی در عرصه حمل‌ونقل و راه‌اندازی کریدورهای ترانزیتی به‌ویژه کریدور شمال ـ جنوب ایران، مناسب است تا دولت عرصه را به فعالان بخش خصوصی بسپرد و اجازه راه‌اندازی شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل به فعالان تجاری را صادر کند.

در این شرایط، بخش خصوصی می‌تواند فعالیت‌های توسعه‌ای را با کیفیت و سرعت بیشتری ادامه دهد.

در حال حاضر، شرکت‌های حمل‌ونقل داخلی، کامیون‌دار نیستند و تنها دفتر صدور بارنامه هستند. باید شرکتی وجود داشته باشد که به تاجر و خریدار در نقطه مقصد، اطمینان دهد، بار در چه زمانی تحویل گرفته شده است و در چه روزی به‌طوردقیق تحویل داده خواهد شد.

متاسفانه نظام اداری و مالیاتی در ایران حامی سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به‌ویژه افرادی که خواهان ورود به عرصه توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی هستند، نیست. بنابراین، رویکردها و سیاست‌گذاری‌های سطوح بالای کشور باید در این رابطه تغییر اساسی کند.

◉ دولت طی یک سال اخیر تلاش کرد تا کشورهای مختلفی را به‌عنوان سرمایه‌گذار در توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل وارد ایران کند. این رویکرد را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در تمام کشورهای جهان نقش سرمایه‌گذاری در بهبود زیرساخت‌های حمل‌نقل صادراتی پررنگ توصیف می‌شود.

ایران نیز به‌دلیل دارا بودن ضعف‌های جدی زیرساختی و لجستیکی، نیاز به ورود سرمایه‌گذار برای رفع این کمبودها دارد.

در این راستا، دولت باید یا خود اقدام به توسعه و رفع نیازهای لجستیکی تجاری یا شرایط و بستر را برای ورود سرمایه از بخش خصوصی حاضر کند.

این شرایط با مواردی اعم از پرداخت امکانات و منابع مالی لازم در قالب وام امکان‌پذیر خواهد بود و بخش خصوصی می‌تواند این منابع مالی را در بازه‌های زمانی بلندمدت، به دولت بازگرداند.

در چنین شرایطی، منابع مالی دولت کاهش نمی‌یابد و از سویی دیگر، نقایص و کمبودهای حمل‌ونقل‌های تجاری ایران کاهش خواهد یافت. در رابطه با رویکرد دولت برای اجرای برنامه‌های مشترک با سایر کشورها برای تکمیل زیرساخت‌های فنی نیز باید گفت تا به امروز از این دست تفاهمنامه‌ها به دفعات امضا شده، اما طرف مقابل اغلب به تعهدات خود پایبند نبوده و در نهایت، وضعیت فعلی شکل گرفته است.

بنابراین، به‌نظر می‌رسد انعقاد تفاهمنامه‌ها تا به امروز ثمربخش نبوده‌اند و به جای آن باید به ظرفیت‌های داخلی برای تکمیل نقایص توجه داشت. باید تاکید کرد مشکل حمل‌ونقل و باربری برای تجارت خارجی ایران، مسئله‌ای قابل حل شدن است.

دولت تنها باید به تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های لازم برای حمایت از بخش خصوصی و توسعه فعالیت‌های صادراتی ایران، توجه داشته باشد.

نبود سردخانه‌های مناسب، سیستم‌های بسته‌بندی استاندارد و کمبود ماشین‌های حمل یخچال‌دار، سبب شده تا در مسیر نقل و انتقالات، از کیفیت محصولات کشاورزی و باغی ایران کاسته شود

سخن پایانی

فعالان تجاری و کارشناسان اقتصادی بر این باور هستند که بدون دارا بودن بسترهای مناسب حمل‌ونقل، بخش مهمی از فعالیت‌های ترانزیتی و صادراتی کشور با اختلال جدی مواجه می‌شوند. برخی از افراد معتقدند، حضور سایر کشورها به‌عنوان عنصر سرمایه‌گذار در برنامه‌های توسعه‌ای ایران، می‌تواند نتایج مثبت مهمی را برای کشور به‌همراه داشته باشد. آنها به وجود نقایص جدی در بحث زیرساخت‌های حمل‌ونقل و ترانزیتی کشور تاکید دارند و بر این باور هستند که با رفع این مشکلات، روند تجارت غیرنفتی کشور نیز متحول می‌شود، اما از سویی دیگر، برخی افراد بر این نظر هستند که مشکلات فعلی، از نبود برنامه جدی برای رفع مشکلات زیرساختی منتج و باید رویکرد مقامات دولتی اصلاح شود.

فروش مواد محترقه در واحدهای صنفی ممنوع!

رئیس اتاق اصناف تهران با اشاره به فروش مواد محترقه چهارشنبه‌سوری ازسوی دستفروش‌ها، تاکید کرد کالاهای محترقه، اشتعالزا و خطرناک، به هیچ وجه نباید در واحدهای صنفی به فروش برسد.

علی توسطی در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه برای چهارشنبه‌سوری فقط کالاهایی که جنبه سرگرمی داشته باشند مجاز به فروش هستند، گفت: کالاهای محترقه، اشتعالزا و خطرناک، به هیچ وجه نباید در واحدهای صنفی به فروش برود.

وی با بیان اینکه در این زمینه بخشنامه‌ای به واحدهای صنفی ارسال می‌شود، تصریح کرد: اخیرا در خیابان مازندران به‌خاطر همین کالاهای محترقه چهار نفر از اعضای یک خانواده کشته شدند. ما نمی‌خواهیم برای یک سرگرمی گذرا، سلامت و جان جامعه به خطر بیفتد.

رئیس اتاق اصناف تهران تاکید کرد جامعه صنفی نباید به فروش مواد محترقه ورود پیدا کند. واحدهایی که در این زمینه تخلف کنند، طبق قانون جریمه خواهند شد.

وی افزود: بالغ بر ۹۸ درصد مواد محترقه ازسوی دستفروش‌ها در کنار خیابان، در ترافیک یا حواشی بازار بزرگ به فروش می‌رسد، اما مغازه‌داران اجازه فروش این مواد را ندارند.

بازار برای رمضان ۱۴۰۲ آماده است؟

گرانی در سفره‌های افطار!

روزهای ابتدایی سال ۱۴۰۲ با ماه مبارک رمضان مصادف خواهد بود. هر سال با فرا رسیدن ماه مبارک رمضان تقاضا برای کالاهای اساسی چند برابر می‌شود و گاهی مردم به‌دلیل برگزاری افطاری و مهمانی‌های خانوادگی، بیشتر از ماه‌های دیگر خرید می‌کنند. در همین راستا ۱۲ بهمن سیدجواد ساداتی‌نژاد، وزیر کشاورزی اظهار کرد: «از امروز طرح «فجر تا فطر» با همکاری فروشگاه‌های زنجیره‌ای در سراسر کشور اجرا می‌شود. در این طرح ۳۴ قلم کالا که جزو کالاهای اساسی و مصرفی مردم است، با تخفیف ۱۰ تا ۲۵ درصد عرضه می‌شود تا بازار در ایام عید و ماه مبارک رمضان با آرامش و قیمت‌های متعادل همراه باشد. اجرای این طرح موجب کاهش قیمت‌ها و تثبیت نرخ کالاهای اساسی تا پایان ماه مبارک رمضان و ایام عید می‌شود.» این طرح در حالی قرار است از نیمه بهمن تا پایان ماه مبارک رمضان اجرایی شود که نرخ تورم بهمن همچنان بر مدار ۴۷.۷ درصد می‌چرخد. از سوی دیگر در حالی که مسئولان از تامین کالا در بازار خبر می‌دهند و رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی از احتمال کمبود شکر و خرما در ۲۰ روز آینده سخن می‌گوید.

صمت در این گزارش برنامه‌ها و اقدامات دولت برای کنترل بازار رمضان را بررسی کرده و پای صحبت فعالان بازار نشسته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

در ۲۰ روز آینده با کمبود خرما و نوسانات قیمتی بسیار بالا مواجه خواهیم شد

«گرانی» قصه تکراری بازار

در روزهای پایانی هر سال مردم درگیر خریدهای نوروزی هستند و امسال ماه مبارک رمضان هم با روزهای ابتدایی نوروز مصادف شده است. براساس سنت‌ها، تامین برخی از اقلام مانند خرما و شکر در این ماه دارای اهمیت بیشتری است، این در حالی است که قصه تکراری بازار با عنوان «گرانی» هیچ زمانی را برای عرض اندام از دست نمی‌دهد. متاسفانه گرانی‌ها و حقوق‌هایی که هیچ وابستگی به افزایش هزینه‌ها ندارد، موجب شده افراد هر سال به فقر نزدیک‌تر شوند؛ در نتیجه برای اینکه دخل و خرج با هم جور در بیاید تصمیم می‌گیرند بسیاری از اقلام خوراکی را از سفره خود حذف کنند. در راستای مدیریت این مسئله در جلسه ۲۷ بهمن ستاد تنظیم بازار قرار شد به‌دستور رئیس‌جمهوری، نرخ کالاهای اساسی و مصرفی مردم تا پایان ماه مبارک رمضان هیچ تغییری نداشته باشد، اما شواهد بازار چیزی غیر از این را نشان می‌دهد.

نمایشگاه‌های بهاره مناسب برای خرید ماه رمضان

علی توسطی، رئیس اتاق اصناف تهران درباره جزئیات برگزاری نمایشگاه‌های بهاره به صمت گفت: نمایشگاه‌های بهاره برای نوروز ۱۴۰۲ و ماه مبارک رمضان در ۵ نقطه شهر تهران شامل پارک ارم، مصلای امام خمینی (ره)، حکیمیه، بوستان ولایت و فرهنگسرای خاوران برگزار می‌شود.

وی در تشریح اهداف برگزاری این نمایشگاه بیان کرد: هدف از برگزاری این نمایشگاه حمایت از تولیدکنندگانی است که در تلاش هستند باوجود بحران‌های کنونی مانند کرونا و تحریم همچنان سرپا بمانند و محصولات خود را به نرخ منصفانه به مصرف‌کننده نهایی ارائه بدهند.

این نمایشگاه‌ها همزمان با نیمه شعبان کار خود را آغاز کردند. نمایشگاه‌های بهاره از تاریخ ۱۷ تا ۲۶ اسفند مدت ۱۰ روز و از ساعت ۱۰ صبح تا ۲۲ شب فعالیت خواهند داشت.

تعداد غرفه‌های در نظر گرفته شده برای این رویداد نسبت به سال‌های قبل کمتر است که این تصمیم باتوجه به وضعیت واحدهای صنفی در شب عید اتخاذ شده تا در این ایام واحدهای صنفی نیز بتوانند فعالیت مناسبی داشته باشند.

▣ استفاده دومنظوره از نمایشگاه‌های بهاره

رئیس اتاق اصناف تهران با اشاره به آغاز ماه مبارک رمضان در روزهای ابتدایی نوروز بیان کرد: سال آینده به‌دلیل اینکه ماه رمضان در نوروز است، برنامه‌ای جداگانه وجود ندارد و با توزیع کالاهای اساسی در این نمایشگاه‌ها افراد می‌توانند استفاده دومنظوره از این رویداد داشته باشند.

▣ نخستین نمایشگاه‌ها در دوره جدید

توسطی با اشاره به اینکه این نمایشگاه‌ها، نخستین نمایشگاه‌ها در دوره جدید مدیریت اتاق اصناف تهران است، افزود: حساسیت هیات رئیسه برای برگزاری باکیفیت این رویداد بسیار بالا است. در این نمایشگاه کالاهایی مانند پوشاک، کیف و کفش، مواد غذایی، مواد شوینده، خشکبار و... عرضه می‌شود. کالاهای مختلف در این نمایشگاه‌ها با تخفیف ۵ تا ۳۰ درصدی عرضه خواهند شد.

▣ نظارت عالی اتاق اصناف

توسطی ضمن تاکید بر نظارت‌های کامل اتاق اصناف تهران در ایام برگزاری این نمایشگاه‌ها اظهار کرد: بازرسی اتاق اصناف تهران در ایام برگزاری نمایشگاه بر کالاهای عرضه‌شده نظارت کامل دارد و بازرسان به‌طور تمام‌وقت در نمایشگاه‌ها حضور خواهند داشت. بر همین اساس شهروندان نسبت به نرخ و کیفیت کالاهای عرضه‌شده اطمینان داشته باشند.

▣ کمک به قدرت خرید شهروندان

رئیس اتاق اصناف تهران با اشاره به اوضاع بد اقتصادی و کاهش قدرت خرید مردم گفت: با اتفاقاتی که سال ۱۴۰۱ رخ داد، تاب‌آوری اقتصادی مردم پایین آمده و قدرت خرید آنها کاهش یافته و ما براساس قانون و مسئولیت برگزاری نمایشگاه‌ها در تلاش هستیم با برگزاری این نمایشگاه‌ها امکان بهتری نه فقط برای تولیدکنندگان که برای مصرف‌کنندگان فراهم کنیم.

متاسفانه گرانی‌ها و حقوق‌هایی که هیچ وابستگی به افزایش هزینه‌ها ندارد موجب شده برخی از شهروندان هر سال به خط فقر نزدیک‌تر شوند

گرانی شکر و خرما در راه است؟

رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران درباره وضعیت بازار ماه مبارک رمضان به صمت گفت: خوشبختانه کمبودی در زمینه کالاها برای ماه رمضان نداریم، اما با افزایش نرخ برخی از کالاها روبه‌رو هستیم. متاسفانه نوسانات ارزی اخیر موجب افزایش ۲۰ تا ۲۵ درصدی قیمت‌ها در بازار شده اما بازار همچنان در رکود است و استقبال چندانی مشاهده نمی‌شود. وی با اشاره به کمبود شکر در آینده اظهار کرد: به‌دلیل نوسانات ارزی و تخصیص نیافتن ارز، توزیع شکر به مشکل خورده و شاهد افزایش نرخ این محصول در بازار هستیم. نرخ شکر در اوایل بهمن در هر کیلوگرم ۱۸ هزار و ۱۰۰ تومان درب کارخانه و ۱۹ هزار و ۵۰۰ تومان در بازار بوده که اکنون به ۲۲ هزار و ۶۰۰ تومان درب کارخانه و ۲۴ هزار تومان در بازار رسیده است. اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران در این زمینه پیگیری‌های لازم را انجام داده و وزارت جهاد کشاورزی را در جریان گذاشته است.

▣ خرما گران می‌شود

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران با اشاره به اینکه ممکن است خرما در چند روز آینده گران شود، افزود: مشکل دیگری که وجود دارد صادرات بی‌رویه خرما است. صادرات خرما به‌دلیل ارزآوری خوبی که دارد به‌طور بی‌رویه در حال انجام است؛ در نتیجه در ۲۰ روز آینده با کمبود خرما و نوسانات قیمتی بسیار بالای این محصول مواجه خواهیم شد، این در حالی است که اواخر آذر شاهد افزایش نرخ ۱۰۰ درصدی خرما بوده‌ایم. اکنون هر کیلوگرم خرمای مضافتی با نرخ ۸۵ هزار تومان و خرمای زاهدی ۷۵ هزار تومان به فروش می‌رسد. اگر مدیریتی بر صادرات نشود با افزایش نرخ و کمبود کالا مواجه خواهیم شد. در حال حاضر روزانه حداقل ۵ کانتینر خرما از کشور خارج می‌شود.

این موضوع در حالی بیان می‌شود که چندی پیش محمدمهدی برومندی، معاون امور باغبانی وزارت جهاد کشاورزی درباره تامین بازار خرمای ماه مبارک رمضان که از نیازهای ضروری کشور در این ماه است، گفت: طی توافقات انجام شده بین وزارت جهاد کشاورزی، انجمن ملی خرما، اتحادیه باغداران، سازمان میادین میوه و تره‌بار و شهرداری تهران، عرضه خرما در ماه رمضان با قیمت‌های مناسب انجام می‌شود. خرمای موردنیاز ماه مبارک رمضان تامین شده و هیچ کمبودی در این زمینه نداریم.

▣ افزایش نرخ حبوبات

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران با اشاره به افزایش نرخ کالاها در پی نوسانات بازار اظهار کرد: در چند وقت اخیر شاهد افزایش نرخ شدید حبوبات بوده‌ایم. نرخ هر کیلو نخود که ۲ ماه پیش ۳۹ هزار تومان بود، در حال حاضر به ۵۵ تا ۶۳ هزار تومان رسیده است. همچنین لوبیا قرمز که نرخ آن کیلویی ۳۷ هزار تومان بود، اکنون با نرخ ۵۵ هزار تومان به فروش می‌رسد.

نرخ لوبیا چیتی نیز کیلویی ۶۸ هزار تومان شده است. البته این قیمت‌ها، قیمت‌های بنکداری است که به‌صورت عمده و ماشینی جابه‌جا می‌شود و قیمت‌های مصرف‌کننده ۵ تا ۶ هزار تومان بالاتر از این ارقام خواهد بود.

سال گران ۱۴۰۱!

شاید بتوان از خرج‌ومخارج نوروز گذشت، اما ماه مبارک رمضان اقلامی پرمصرف دارد که امکان حذف آنها نیست؛ این در حالی است که اکنون نرخ پنیر فتا ۴۰۰ گرمی ۳۹ هزار و ۸۰۰ تومان، خامه ۲۰۰ میلی‌لیتری ۲۳ هزار تومان، پنیر تازه ۴۵۰ گرمی ۴۲ هزار تومان، کره حیوانی ۲۵۰ گرمی ۶۵ هزار تومان، ماست پرچرب ۱.۸ کیلوگرمی ۶۸ هزار تومان، شیر کم‌چرب ۹۴۶ میلی‌لیتری ۱۸ هزار تومان، گوشت چرخ‌کرده مخلوط گوساله و گوسفند مهیا پروتئین یک کیلوگرمی ۲۸۵ هزار تومان، خورشتی گوسفندی هزار تومان، ران گوسفندی یک کیلوگرمی ۴۸۶ هزار تومان، برنج صدری هاشمی ۱۰ کیلوگرمی یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، تخم‌مرغ تازه پروتان بسته ۲۰ عددی ۷۹ هزار تومان، خرما عسلی ۸۰۰ گرمی ۵۳ هزار تومان، عدس کیلویی ۷۵ هزار و ۹۰۰ تومان و لوبیا چیتی کیلویی ۱۱۴ هزار تومان است.

گفتنی است در ماه رمضان سال ۱۴۰۰ نرخ هر کیلوگرم ران گوسفندی حدود ۲۲۰ هزار تومان، هر شانه تخم‌مرغ ۵۳ هزار تومان، لوبیا چیتی کیلویی ۴۷ هزار تومان، عدس کیلویی ۴۶ هزار تومان، خرمای مضافتی ۳۲ هزار تا ۳۴ هزار و ۹۰۰ تومان در بسته‌بندی‌های ۵۵۰ تا ۷۳۰ گرمی، برنج طارم هاشمی ۱۰ کیلویی ۸۶۰ هزار تومان بود.

سخن پایانی

گرانی دست از سر بازار شب عیدی که ماه رمضان نیز همزمان با آن آغاز می‌شود برنداشت و همچنان می‌تازد. در این بین زمزمه‌های گرانی دوباره خرما و شکر نیز شنیده می‌شود که دیگر نوبر است. قدرت خرید مردم هر سال کمتر از سال قبل می‌شود و متاسفانه شعارها از دل‌های خوشی شنیده می‌شود که ظاهرا با قیمت‌های بازار بیگانه هستند. کاش حداقل برای روزهای پایانی سال و استقبال از آغاز سالی نو و ماهی مبارک فکری به حال معیشت مردم و کنترل بازار می‌شد؛ البته با عمل نه حرف!

تقاضایی برای پارچه نداریم

مجتبی جعفری، رئیس اتحادیه پارچه‌فروشان تهران با اشاره به دلایل کاهش تقاضا برای خرید پارچه بیان کرد: دلیل کاهش تقاضا برای خرید پارچه را می‌توانیم در ابتدا حاکم شدن رکود تورمی در بازار بدانیم. سپس باید به موضوع نوسانات نرخ ارز اشاره کنیم که به یکباره قدرت خرید مردم را کاهش داده است.

به گزارش اتاق اصناف تهران، وی افزود: حتی ناآرامی‌های اجتماعی نیز به این رکود دامن زده و در نهایت وضعیت بازار شب عید را بحرانی کرده است. در این شرایط نوسانات ارزی باعث شده خریداران عمده کالا یعنی فروشندگان برای خرید و فروش کالا توجیه اقتصادی نداشته باشند. این موضوع باعث شده از بازار بهاره هم انتظاری نداشته باشیم. با اینکه در سال‌های گذشته بازارهای بهاره بسیار شلوغ بود و اتفاقات مهمی مثل قرعه‌کشی‌ها و حراجی‌ها را در این بازارها شاهد بودیم، امسال در بازار بهاره هم رونقی وجود ندارد.

رئیس اتحادیه پارچه‌فروشان تهران درباره وضعیت شکایات و اختلافات باتوجه به شرایط پیش آمده و نوسانات ارزی گفت: اکنون به‌دلیل پرداخت بیعانه، شکایت‌های زیادی بین واحدهای صنفی و تامین‌کننده‌های بازار پیش آمده که بیشتر اوقات این بیعانه‌ها اندک هم بوده؛ اما انتظار برای تحویل کالا به نرخ قبلی دلار را دارند.

وی تاکید کرد: به‌دلیل نوسانات ارزی نرخ کالا بالا رفته که در این وضعیت تامین‌کنندگان از تامین و تحویل کالا خودداری می‌کنند و این معضل باعث بروز شکایات بسیاری در اتحادیه شده است.

خبر

منتظر ارزانی سکه و طلا باشیم؟

کیمیا ملکی: نرخ طلا و سکه طی هفته‌های اخیر فرازونشیب زیادی داشته و به‌تازگی با نزولی شدن نرخ ارز وضعیت بازار تا حدودی به ثبات رسید. در این وضعیت بسیاری از افراد سردرگم هستند که آیا اقدام به خرید سکه و طلا بکنند یا خیر؟ و سوال مهم‌تر اینکه خرید سکه ریسک کمتری دارد یا طلا؟ صمت درباره وضعیت بازار طلا و سکه به گپ‌وگفت با نادر بذرافشان، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران پرداخت.

چندی است صمت در این ستون به بررسی مشکلات اصناف یا مردم می‌پردازد و درباره آن با اعضای اتحادیه مربوطه گفت‌وگوی کوتاهی دارد. صفحه بازار و اصناف صمت آماده دریافت نظرات فعالان صنفی و انعکاس مشکلات شهروندان است.

◉ وضعیت نرخ طلا و سکه طی هفته‌ای که گذشته به چه صورت بود؟

از ابتدای هفته گذشته روند افزایشی قیمت‌ها آغاز شد و قیمت سکه طی ۴۸ ساعت از حدود ۳۰ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به ۳۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسید که این جهش نرخ در چند ماه اخیر کم‌سابقه بود. در بخش طلا هم افزایش نرخ هر گرم طلای ۱۸ عیار را شاهد بودیم که از ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان به ۳ میلیون تومان جهش داشت. با این حساب می‌توان گفت در طول ۴۸ ساعت نرخ طلا ۳۲ درصد و نرخ سکه حدود ۲۲ درصد افزایش داشت؛ در صورتی که در بازارهای جهانی طلا کاهش نرخ ۱.۷ درصدی گزارش شده است.

◉ چه عاملی باعث تغییر روند قیمت‌ها می‌شود؟

صنعت طلا جزو صنایع ریسک‌پذیر اقتصاد است و ممکن است با یک خبر افزایش نرخ و با خبری دیگر کاهش نرخ را تجربه کند. در پی مصاحبه‌ای که در صداوسیما داشتیم و صحبت‌هایی که مسئولان در این زمینه داشتند، روند صعودی نرخ در بازار طلا و سکه کمی کنترل شد.

◉ بانک مرکزی چقدر در کنترل قیمت‌ها نقش دارد؟

مدیریت بانک مرکزی در زمینه کنترل و ثبات نرخ ارز نقش مهمی در کنترل بازار طلا و سکه داشت. البته در بخشی خبرهای اقتصادی و سیاسی بر بازار موثر بود و در قسمتی هم تقاضای خرید با شروع روند کاهشی نرخ، نزولی شده است.

◉ پیش‌بینی شما از آینده بازار چیست؟

باتوجه به اینکه به روزهای پایانی سال نزدیک می‌شویم و کاهش قیمتی که در بازار طلا و سکه شاهد بودیم، قیمت‌ها به حداقل خود نسبت به اوج قیمت رسیده و حتی از نرخ قبل از اوج هم پایین‌تر آمده است. پیش‌بینی می‌شود قیمت به ثبات نسبی خوبی برسد. مردم انتظار افزایش یا کاهش نرخ خاصی را در بازار طلا و سکه نداشته باشند و مبادلات خود را در زمینه مصنوعات طلا و سکه انجام دهند.

◉ احتمال تغییر نرخ شدید در بازار طلا و سکه وجود دارد؟

در صورتی که در بازارهای جهانی طلا با نوسان نرخ زیادی روبه‌رو نباشیم و مدیریت بانک مرکزی درباره کنترل و ثبات نرخ ارز ادامه‌دار باشد، افزایش یا کاهش نرخ نوسانی بین یک تا ۵ درصد خواهیم داشت که این هم در بازار طبیعی است؛ بنابراین افزایش یا کاهش نرخ چشمگیری در بازار طلا و سکه نداریم. بازار به ثبات نسبی رسیده و هیچ التهابی در آن مشاهده نمی‌شود.

◉ وضعیت تقاضا برای خرید طلا و سکه به چه صورت است؟

تقاضا در زمان اوج‌گیری نرخ طلا و سکه بیشتر شد، اما در زمان کاهش قیمت، تقاضا به‌شدت کم شد و حتی برخی به فروش سکه و طلا روی آوردند.

◉ نظر شما درباره میزان حباب سکه چیست؟

در ماه‌های گذشته افزایش حباب سکه را داشتیم که به‌نظر بنده این حباب ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی در نرخ سکه، هیچ گونه توجیه اقتصادی ندارد. سکه‌ای که هزینه ضرب آن در نهایت ۱۰۰ هزار تومان است، چرا با این میزان حباب نرخ مواجه می‌شود؟ چرا باید قیمت ربع سکه ۴ میلیون و نیم‌سکه ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان حباب داشته باشد؟

◉ خرید طلا بهتر است یا سکه؟

با خرید مصنوعات طلا، بخش تولید طلا تقویت می‌شود و در کنار آن مردم چون گذشته طلا را به هم به‌صورت زینت و هم به‌عنوان سرمایه استفاده خواهند کرد؛ بنابراین هم بخش تولید تقویت می‌شود و هم با این میزان حبابی که در نرخ سکه وجود دارد، می‌توانند مصنوعات طلا بخرند و نقش کاملا محوری در تولید و اقتصاد کشور داشته باشند.

یادداشت

ضرورت توسعه و ارتقای کیفیت فضای شهری

سیدرضا لاهیجی
کارشناس شهری

حق زندگی شـهری، امکاناتی اسـت که شهر به شـهروندان می‌دهـد تا مردم یک شـهر احسـاس امنیت، رضایت و خوشـبختی کنند. در این صورت اسـت که مردم شـهر افتخار می‌کنند در آن شـهر و محلـه در حال زندگی هسـتند. حدود ۲۰ سـال اسـت که برای چنین مولفه‌هایی توسط متخصصان شهرسازی برنامه‌ریزی شده است. هر سال شهرهایی از دنیا را بررسی می‌کنند و یک شهر را به‌عنوان شهر برتر که کیفیت زندگی شـهروندانش مطلوب است، معرفی می‌کنند تا شهرهای دیگر بتوانند الگوبرداری درسـتی انجام و مطابق کیفیت زندگی همان شهر، سطح کیفی خود را افزایش دهند.

فضـای عمومی، بـه محیطی گفته می‌شـود که شهروندان می‌توانند در آنجا حضور پیدا، با یکدیگر صحبت و در آن مکان حتـی مهمانی برگزار کنند. چنیـن فضایـی به آنها ایـن امـکان را می‌دهد که ماشـین را کنار گذاشته و به‌صورت پیاده به محیط بیایند و اوقات خود را بگذرانند. در حقیقت، چیزی که امروز بسـیار اهمیت دارد، همین مطلب اسـت. فضاهـای بین سـاختمان‌ها، بسـیار مهم‌تر از خود ساختمان‌ها است.

شـهر تشـکیل شـده از فضاهـای خالـی بیـن سـاختمان‌ها که چنین مکان‌هایی نیز باید آراسته شـود؛ماننـد یک بـاغ بـزرگ زیبـا در مکان‌های پیـاده‌روی که در ایـن مکان‌ها، امـکان جاگذاری آثار هنری هم وجود داشـته باشـد تا شـهروندان از پیـاده‌روی در این مکان‌ها لـذت ببرند. خیلی از افرادی که به خارج از کشـور سـفر کرده‌اند، بر این باور هسـتند که پیاده‌روهای کشورهای دیگر برای قدم زدن بسـیار زیبا است و حس بسیار خوبی را به مردم می‌دهد. همچنین از مناظر و چشـم‌اندازهای شـهری نیز بسـیار تعریف می‌کننـد. چیزهایی در فضاهای شـهری در کشـورها طراحی شـده است که تمدن زیبای بشـری، مدنیت و شهرنشـینی را به‌نمایش می‌گذارد.

ما در شهر به توسعه چنین فضاهایی نپرداخته‌ایم و اولویت مدیران شـهری مـا چیزهای دیگری بوده اسـت. ما در طول ۳۵ سـال گذشـته، شاهد ظهور مدیرانی بودیم که هیچ‌کدام رشته تخصصی مرتبط با شهرسازی نخوانده بودند و افراد زیردست خود را هم، مشابه خود انتخاب کرده بودند.

بسـیاری از انجمن‌هـا، گروه‌هـای تخصصـی و کانون‌های معماری و شهرسازی، اعتراض دارند و به وزارت کشور و شورای شهر اعتراض کرده‌اند. تهران و هر شهر دیگری، به افرادی نیاز دارند که در زمینه شهرسازی و معماری مهارت و تخصص دارند.وظیفه شهرداری فقط نگهداری از شـهر نیست. نگهداری شهر در واقع برقراری ارتباط اجتماعی با مردم و بین مرم با اسـتفاده از فاکتورهای شهر است. شهرداری یک نهاد اجتماعی است. به عنوان نمونه در شهرهای بزرگ دنیا که کیفیت زندگی شهری آنها بسیار بالا است، شهرداری تالارهای بزرگ می‌سازد و همچنین اتفاقات بسـیار خوبی که مردم با آن خاطرات خوبی دارند، توسط شهرداری رقم می‌خورد.

در بسیاری از کشورها، بسیاری از مراسم عمومی شـهروندان در تالارهایی برگزار می‌شود که توسط شهرداری ساخته می‌شـوند. ما چه فضایی را داریم که در اختیار مردم قرار دهیم تا شـهروندان بتوانند در آن مکان، مراسم برگزار کنند؟ زمانی که ما برای شـهروندان حال خوب ایجاد کنیم، می‌توانیم برای سـاخت و زیبا کردن شـهر از مشـارکت مردم نیز استفاده کنیم.

عـدم اسـتفاده از مشـارکت شـهروندان یکی از خطاهایی است که در سال‌های گذشته با آن مواجه بوده‌ایم.برای برقراری ارتباط موثر بین شهروندان به عنوان نمونه شناسـایی افراد متخصص و مطرح هر شـهر و محله از سوی شهرداری از الزاماتی است که هرگز به آن پرداخته نشـده اسـت. چنین امری در شـهر پاریس و همچنین کشـور آلمان نیز اجرایی شده اسـت؛ یعنی می‌دانند که در منطقه خودشان چه تعداد هنرمند، پزشـک و دانشـمند وجود دارد. بـرای وقایع مختلف و همچنین رویدادهای مختلف از آنها دعوت می‌کنند. در مادرید و بارسـلونا که از پیشرفته‌ترین شـهرهای دنیا هستند، چنین امری به‌شدت دنبال می‌شود.

مـا بایـد بـا الگوبـرداری از کشـورهای دنیـا، خام‌فروشـی را کنار بگذاریم و با توسـعه و کیفیت فضای شهری که شامل هوای پاک و چیزهای دیگر اسـت، بتوانیم جذب گردشگر و سـرمایه کنیم. هر فضای خالی شهری را که مشاهده می‌کنید، متوجه می‌شوید که برج‌سازی‌های بسیار گسترده‌ای انجام شده است. چیزی که مشاهده می‌شود، این است که منطقه یک و ۲۲ که مکانی برای تصفیه هوای تهران بود، به‌طورکامل با برج‌سـازی‌ها نابود شده است. در منطقـه ۲۲ حتی در بـالای کوه‌ها هم برج‌سـازی کرده‌اند و طبیعت را به‌طورکامل از بین برده‌اند.

برپایی پویش‌های فرهنگی در پایانه‌های مسافری

مدیرکل حمل‌ونقل مسافر سازمان راهداری گفت: به‌زودی سامانه لیست انتظار را در مسـیرهای پرتقاضا به بهره‌برداری خواهیم رساند که هموطنان با ثبت‌نام در آن و در صورت نبود اتوبوس، در اولویت سـفر با سرویس‌های فوق‌العاده قرار خواهند گرفت.

داریـوش باقر جوان در گفت‌وگو با پایگاه خبری وزارت راه و شهرسـازی بـا اعـلام برنامه‌هـای پایانه‌های مسـافری در ایام نـوروز اظهـار کرد: با هماهنگی‌های انجام‌گرفته با شـهرداری‌ها که متصدی پایانه‌های مسافری هستند، مقرر شد با آذین‌بندی غرفه‌های شرکت‌های حمل‌ونقل، پویش‌های فرهنگی و هنری در این پایانه‌ها برگزار شوند.

وی با اعلام اینکه علاوه بر پایانه‌های مسـافربری، پویش‌های فرهنگی در ۳۰ کیلومتری ورودی شهرها نیز برگزار خواهد شد، افزود: باتوجه به تلاقی ماه مبارک رمضان با عید نوروز، سـفره‌های افطاری و سـحری ساده نیز با همکاری خیرین در مسیرهای منتهی به شهرها برپا خواهد شد.

مدیرکل حمل‌ونقل مسـافر سازمان راهداری با تشریح ساختار و کارکرد پایانه‌های مسـافری بیان کرد: ارائه خدمات عمومی توسـط شهرداری‌ها و خدمات حمل‌ونقل توسط شرکت‌های حمل‌ونقل با نظارت سازمان راهداری است.

باقر جوان بااشـاره به نحوه نظارت سازمان راهداری بر ناوگان حمل‌ونقل مسـافری در ایام نوروز تصریح کرد: نظارت در این ایام با سـامانه‌های داپ، سـپهتن صورت گرفته و از طریق دوربین‌های نظارتـی با همکاری پلیس راهور و همچنین سـامانه پیامکی رسیدگی به شکایات سازمان راهداری به سرشماره ۲۰۰۰۱۴۱ و تلفن گویای ۱۴۱ انجام خواهد شد.

به‌گفته مدیرکل حمل‌ونقل مسافر سازمان راهداری هیچ‌گونه افزایش نرخ بلیت در دستور کار نیست و با متخلفان در این زمینه برخورد می‌شود.

تصویر کلان خشکسالی در کشور از نگاه کارشناسان بررسی شد

فشار مصرف کشاورزی بر گلوی منابع آبی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

روز جهانی آب مصادف با دوم فروردین هر سـال (۲۲ مارس) از سـوی سازمان ملل نام‌گذاری شده است. روز جهانی آب نخستین‌بار در سال ۱۹۹۲ میلادی، در کنفرانس محیط‌زیست و توسعه سازمان ملل در شهر در کشور برزیل به‌طوررسمی مطرح شد. در این کنفرانس از کلیه کشورها خواسته شد تا در راستای اجرای بیانیه شماره ۲۱ سازمان ملل، این روز را به‌عنوان روز ترویج و آگاه‌سازی مردم در مورد آب اختصاص دهند.

ازاین‌رو با بررسـی بحران کم‌آبی در کشـور درمی‌یابیم که بیش از ۹۰ درصد ایران با خشکسـالی مواجه اسـت. شـدت خشکسالی در برخی مناطق زیاد و در برخی مناطق خفیف است. بارش‌ها کم و سفره‌های آب زیرزمینی نیز وضعیت مناسبی ندارند. از جمله عوامل تاثیرگذار در بحران آب علاوه بر عوامل طبیعی، رشد روزافزون جمعیت جهان و افزایش مصرف آب، قطع بی‌رویه درختان جنگل‌ها و تغییر اکوسیستم طبیعت، رشـد شهرسـازی و افزایش صنایع آلوده‌کننده آب، شیوه‌های نامناسـب و غیراصولی کشاورزی، احداث سـدهای مخزنی و ایجاد دریاچه‌های مصنوعی را می‌توان نام برد که در نهایت، همه آنها نوعی تهدید برای جامعه بشری محسوب می‌شوند.

آن‌طور که به‌تازگی مرکز پژوهش‌های مجلس گزارش داده، نرخ فرونشسـت در ایران ۵ تا ۷ برابر متوسط جهانی اسـت. براسـاس آخرین داده‌های شـرکت مدیریت منابع آب ایران نیز، میزان ریزش‌های جوی در کشـور نسـبت به ۵۴ سال گذشـته، ۱۳ درصد و نسبت به اسفند سال آبی گذشـته، ۷ درصد کاهش داشته است. همه اینها را در کنار افزایش مصارف آب و البته افزایش دمای جهانی، تصویر کلان‌تری از بحرانی بودن وضعیت منابع آب در ایران می‌بینیم. صمت در این گزارش به‌مناسبت روز جهانی آب، مسئله بحران آب در کشور را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

در حـال حاضر بخش زیادی از مزارع کشـاورزی کشـور به‌صورت غرقابی آبیاری می‌شود؛ بنابراین ضرورت دارد با فناوری و روش‌های نوین جایگزین شود

ضرورت انجام اقدامات سریع برای مدیریت منابع آب

برآورد سازمان ملل این است که برای غلبه کردن بر چالـش آب و بهبود مدیریت آب در جهان باید اقدامات شـتابان‌تر و با سرعت بیشتری انجام شود و اگر با وضع موجود پیش رویم، بحران آب تشدید خواهد شد. برای کشـوری مانند ایران که شـاید در بین تمام کشورهای جهان اسـتثنایی‌ترین وضعیت را از نظر منابع آب دارد، ضرورت این تغییرات پرشـتاب، بیش از سـایر کشورها احساس می‌شود.

موضوع مدیریت منابع آب یک موضوع چندبخشـی و میان‌رشـته‌ای اسـت. بخش‌های شـرب، بهداشـت، صنعـت و کشـاورزی در این موضوع درگیر هسـتند. علاوه بر ایـن گروه‌های مختلفی از سـطح حکومت تا مردم و هرکسـی که با مسـئله آب درگیر است، باید با یکدیگر همـکاری کنند. بهره‌بـرداری بی‌رویه از منابع آب زیرزمینـی و به‌ویژه حفر چاه‌هـای غیرمجاز نه‌تنها مشکل کم‌آبی کشور را تشدید کرده، بلکه عواقبی نظیر فرونشسـت دشت‌ها و آلودگی منابع آب‌های زیرزمینی را نیز به‌همراه داشته است. سالانه ۲ متر سطح آب‌های زیرزمینی ۶۰ دشت اصلی در مرکز ایران افت می‌کند.

با افزایـش جمعیت به‌طورطبیعی میزان سـرانه آب کاهش می‌یابد؛ در حالی که منابع تجدیدشونده ما ثابت و ممکن اسـت، در نهایت با انجام طرح‌های نمک‌زدایی آب دریـا، یک تا ۲ میلیارد به منابع آبی کشـور اضافه شـود. اگر کشوری در شرایط اقلیمی ایران حداکثر ۴۰ درصد از منابع آب را اسـتفاده کند، در وضعیت عادی اسـت و استفاده بیش از آن ما را وارد مرحله تنش آبی می‌کند. به‌طورطبیعـی، ۶۰ درصد باقیمانده منابع آب تجدیدپذیر سـهم محیط‌زیست و اکوسیستم‌ها است و باید در اختیار طبیعت برای تغذیه سفره‌های زیرزمینی، حیـات تالاب‌هـا و رودخانه‌هـا قرار گیرد. در شـرایط کنونی، ما به‌جای ۴۰ درصد، حدود ۸۳ درصد از منابع آب تجدیدپذیر را مصرف می‌کنیم!

تبعات جبران‌ناپذیر خشکسالی برای کشور

عبدالمجید شیخی، کارشناس اقتصاد آب در رابطه با بحران بی‌آبی در کشور به صمت گفت: موضوع کم‌آبی هر سـاله بحرانی‌تر می‌شـود، بنابراین ضرورت دارد تا میزان مصرف با حجم آب کشور تناسب‌سازی و مصرف آب در تمام بخش‌ها بهینه‌سـازی شود، چرا که اگر در رابطه با این موضوع سـهل‌انگاری صورت گیرد، تبعات جبران‌ناپذیری به بار می‌آورد.

تاکید بر بروزرسـانی تجهیزات آبیاری تحت‌فشار در راسـتای کاهش مصرف آب از اهمیت زیادی برخوردار اسـت، زیرا چیـزی در حـدود ۷۰ تـا ۹۰ درصد آب مصرفی کشـور در بخش کشـاورزی مصرف می‌شود و استفاده از فناوری‌های به‌روز در آبیاری زمین‌ها و مزارع کشاورزی می‌تواند نقش موثری در کاهش مصرف آب ایفا کند، این موضوع با وضعیت خشکسالی کشور ما از اهمیت روزافزونی برخوردار است.

این کارشـناس اذعـان کرد: در حـال حاضر بخش زیادی از مزارع کشـاورزی کشـور به‌صـورت غرقابی آبیـاری می‌شـود،پس ضـرورت دارد تا با فنـاوری و روش‌هـای نوین جایگزین شـود. در این راسـتا دولت یک مصوبه مرتبط با موضوع یادشـده دارد که بر طبق آن کشـاورزان ۱۵ درصد و دولـت تا ۸۵ درصد هزینه تجهیزات آبیاری زمین‌های کشـاورزی را متقبل شود، اما این مصوبه ممکن است برای بیشتر کشاورزان امکان نداشته باشد،بنابراین لازم است سهم آورده کشاورزان منوط شـود به بعد از بهره‌بـرداری آب و ایجاد درآمد بیشتر برای آنها تا این افراد بتوانند راحت‌تر هزینه‌های این بخش را پرداخت کنند، به‌طوری‌که کشاورزان این ۱۵ درصد را با اخذ وام قرض‌الحسنه متقبل شوند.

ضرورت تغییر الگوی کشت

شـیخی تصریـح کرد: مـا باید علاوه بـر موضوعات یادشده برای کاهش مصرف آب به‌سراغ اصلاح الگوهای کشـت برویم. برای مثال، چیـزی در حدود ۵۰۰ هزار هکتار از زمین‌های ما به کشـت دانه‌های روغنی نظیر آفتابگردان و سویا اختصاص یافته است که دلیلی ندارد کشت این دانه از طریق زراعت که آب زیادی نیاز دارد، انجام بگیرد. از این‌رو، باید چنین زمین‌هایی به کشـت گنـدم و جو اختصاص یابد تـا بتوانیم تا ۸ میلیون تن آنهـا را افزایش دهیم. در عـوض، می‌توانیم زمین‌های نامسـطح اطراف شـهرها و منابع طبیعی را زیرکشت درخت زیتـون ببریم و روغن موردنیـاز کشـور را از طریق زیتـون تامین کنیم. این اقدام کمترین مصرف آب را به‌همراه خواهد داشت.

وی در پایـان صحبت‌هایـش تاکیـد کـرد: سیاسـت‌گذاری‌ها درباره منابع آبی کشـور باتوجه به حساسـیتی که در حـوزه آب وجـود دارد، باید خیلی قوی‌تـر باشـد و باید برای هر قطره آب برنامه داشـته باشـیم.باید مصرف آب مدیریت شـود که دچار بحران نشـویم. در این زمینه می‌توانیم خیلـی فعال‌تر عمل کنیم و امید اسـت دولت سیزدهم با برنامه‌هایی که در این زمینه دارد ، بتواند بسیار موفق عمل کند.

> اگر آب را به‌عنوان یک نیاز حیاتی در نظر بگیریم و کشاورزی مدرنیته را اجرایی کنیم، در بحث آب شرب مشکلی نخواهیم داشت

نحوه مصرف آب بهینه شود

محمد یزدانی، کارشـناس انـرژی در رابطه با ضرورت صرفه‌جویـی در مصرف آب بـه صمت گفت: آن چیزی که در بحث آب، برای ما حساسـیت ایجاد می‌کند، بحث خشکسـالی‌های پیش‌رو است. خشکسـالی‌هایی که در کشور ایجاد شد و ما به‌شدت با آن درگیر هستیم. عمده بحث آب در کشور ما، مربوط به بحث کشاورزی می‌شود. در حال حاضر ۹۰ درصد آب کشور، در بخش کشاورزی، حدود ۵ درصد در بحث آب شرب و ۲.۵ درصد در بخش صنعت مصرف می‌شود.بنابراین، رویکرد ما باید به‌سمتی برود که نحوه مصرف آب در بخش کشاورزی بهینه شود.

وی افزود: طرح ابلاغ الگوی کشـت یک امری حیاتی اسـت که از موضوع آب برای ما دارای اهمیت بیشـتری اسـت و دولت باید به این موضـوع اعمال‌نفوذ کند. باید چنیـن اقدامی در سـال‌های قبـل اتفاق می‌افتـاد، اما بااین‌وجـود ابلاغ چنین موضوعی بسـیار دارای اهمیت اسـت. عواملی ماننـد افزایش جمعیت، صنعتی شـدن، افزایش آلودگی‌های زیسـت‌محیطی، انتشـار آلاینده‌ها در هـوا، افزایش دما، اختـلال در قوانین طبیعی، بنزین و... از مهم‌تریـن عوامل تاثیرگذار در حوزه آب هسـتند. چنین عواملی سـبب می‌شـود تا اکوسیستم دستخوش تغییر شود.

این کارشناس خاطرنشان کرد: اگر آب را به‌عنوان یک نیاز حیاتی در نظر بگیریم و موضوع کشاورزی را به‌صورت مدرنیتـه اجرایـی کنیم، در بحث آب شـرب مشـکلی نخواهیـم داشـت. از طرفی، ضـرورت دارد ما در بخش عمده کشـور، باتوجه به پراکندگـی جمعیتی که وجود دارد، مشـکل آبرسانی را حل کنیم. در بحث آبرسانی، ۲ مقوله آبرسانی در بخش کشاورزی برای تولید و آبرسانی برای مصرف وجود دارد. چنین موضوعی، به‌شدت کار ما را سـخت خواهد کرد، زیرا کشـور ما به‌دلیل گستردگی و تراکم جمعیتی بالا، هزینه‌های اسـتحصال آب زیادی به‌همـراه دارد و باید هرچه زودتر ابلاغ الگوی کشـت را در نظر بگیریم.

یزدانی تصریح کرد: اگر آبی که در کشـاورزی استفاده می‌شـود، عمده مصرف ما را دربر می‌گیرد، مکانیزه شود و فرسودگی شبکه‌های انتقال، به‌ویژه در انتقال آب‌های کشاورزی رفع شـود، امکان به وجود آمدن شرایط بهتر در حوزه آب وجود خواهد داشت. متاسفانه هر موضوع و تغییری در این حوزه، با مقاومت روبه‌رو است. کشاورزان خیلی تمایل به موضوعات مطرح‌شـده ندارند. در چنین مواقعـی، دولـت باید ورود کنـد و تسـهیلاتی را برای کشاورزان در نظر بگیرد، البته این تسهیلات باید کم‌بهره باشند.

تبعات خشکسالی برای خانوارها

این کارشناس به صمت توضیح داد: عمده موضوعاتی که وجود دارد، بحران ناشـی از خشکسـالی و تبعات آن برای خانوارها اسـت. نخستین موضوع این است که عده زیـادی بـر این باور هسـتند که آب یک کالای بسـیار بی‌ارزش اسـت. اگـر آب یک کالای بی‌ارزش نبود، ما چنین افراطی مصرف آب را مشـاهده نمی‌کردیم. گاهی دیده شـده که در سطح معابر، از آب برای شست‌وشـو اسـتفاده می‌کنند و زمانی که تذکری داده می‌شود، نه‌تنها اسـتقبال نمی‌شود، بلکه با صحبت‌های تندی هم از سوی آنان مواجه می‌شویم.

وی در پایان گفت: به‌عقیده بنده، یک تناسـبی میان بهاینتمام‌شـده تولید و تعرفه‌ها وجود ندارد. باید مقداری این شیب بیشتر شـود. چنین امری دارای راهکار است. باید الگوهایی برای تشویق افراد کم‌مصرف در نظر گرفته شـود، به‌طوری که افرادی کـه دارای مصرف اصولی آب هسـتند، از تسهیلات ویژه بهره‌مند شوند. از سوی دیگر نیز، باید شـیب بهای تمام‌شده تولید، با تعرفه نهایی کم شود.

سخن پایانی

در حـال حاضـر، کمبود آب کل قاره‌هـای جهان را شامل می‌شود. اسـتفاده از آب در قرن اخیر در جهان به‌دلیـل افزایش بیـش از ۲ برابـری جمعیت در حال افزایـش بـوده و باتوجه به شـرایط اقلیمـی و کاهش بارندگی‌ها و کاهش دسترسی به منابع آب شیرین کل کشورهای جهان با معضل کم‌آبی روبه‌رو هستند.

بحران کم‌آبی در کشورهایی با جمعیت بالا و شرایط آب‌وهوایی خشـک جدی‌تر و این امر ممکن اسـت در آینده سـبب مهاجرت اجباری میلیون‌ها نفر شـود. در کشورهای پیشرفته با مدیریت صحیح منابع آبی و وضع قوانیـن و مقررات و ارائه راهکارهای مدیریتی، گام‌های موثری دراین‌باره برداشـته‌اند. یکی از چالش‌های مهم زیسـت‌محیطی در خاورمیانه و کشـور ایـران بحران کم‌آبی اسـت. باتوجـه به کمبود منابـع آبی و کاهش بارندگی‌ها و شـرایط آب‌وهوایی کشـور ایـران و نبود مدیریت صحیح در حوزه آب، امروزه شـاهد مشکلات عدیده‌ای در این حوزه هستیم.

بعد از عامل جمعیت، آب دومین چالش جدی بشـر اسـت. امروزه کل جهان با مشکل کمبود آب مواجهند و کشـورهایی مثـل ایـران به‌دلیل شـرایط اقلیمی با سرعت بیش‌تری به‌سوی کم‌آبی پیش می‌رود. در ایران ریزش‌های جوی منبع اصلی تامین منابع آبی است که این میزان بیش از ۱۴۳ میلیارد مترمکعب است. از این میـزان، حدود ۷۱ درصد به‌صورت تبخیر از دسـترس خارج شـده و تنها بخش کوچکـی از آن معادل ۸۸.۵ میلیارد مترمکعب آن برای مصارف کشاورزی، صنعت و شرب استفاده می‌شود.

منابع آبی در ایران محدود و بارندگی تقریبا یک‌سوم تا یک‌چهارم متوسـط بارندگی در جهان است و وجود خشکسالی‌های مکرر در کشور و عدم‌استفاده صحیح از منابع آبی در بخش‌های کشـاورزی و صنعتی از دلایل ایجاد بحران کم‌آبی است.

دانش فرآوری لیتیوم، ثروتی غیرقابل‌جایگزین

ذخایر جدید کشف‌شده از لیتیوم در همدان، فرصت جدیدی برای توسعه معدنی در کشور است. به‌گزارش تسنیم، رضا محتشمی‌پور، معاون معدن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در حوزه فرآوری لیتیوم گفت: گرچه سرمایه قابل‌توجهی برای بهره‌مندی از ذخایر لیتیوم موردنیاز است، اما دانش فنی موردنظر برای این مهم اهمیت بیشتری دارد. فرآوری در تمام فلزات و عناصر نادر، مسئله اصلی است. بولیوی به‌تنهایی ۵۰ درصد لیتیوم دنیا را در اختیار دارد، اما دانش فرآوری این ماده معدنی را ندارد.

محتشمی‌پور بااشاره به اینکه از اساس ذخایر اصلی لیتیومی در همه دنیا و کشور ما، شورابه‌ها هستند، افزود: ما دریاچه نمک قم را با همه عظمتش داریم که چندین میلیارد مترمکعب شورابه را در خودش ذخیره دارد. خلوص لیتیوم این شورابه بالای ۵۰ پی‌پی‌ام اعلام می‌شود. این عدد باتوجه به اینکه در لیتیوم‌های خاکی فرآیند استحصال را هم داریم، اما در شورابه نداریم، از عدد ذخیره‌ای که به‌تازگی اعلام‌شده خیلی بزرگ‌تر است. محتشمی‌پور درباره فاصله زمانی دستیابی به تولید لیتیوم در کشور اظهار کرد: انتظار من برای تحقق این امر در ۲ تا ۳ سال آینده است.

معاون معدن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت همچنین درباره استفاده از سرمایه‌گذاری با طرف‌های خارجی نیز گفت: طرف‌های خارجی به سرمایه‌گذاری علاقه‌مند هستند، اما برای تامین چرخه‌های فناوری خودشان باید کنسانتره‌سازی انجام بدهند و کنسانتره به واحدهای فرآوری خودشان منتقل شود، اما این موضوع برای طرف ایرانی مطلوب و موردقبول نیست.

با رونمایی از ذخایر جدید لیتیوم در ایران

انقلاب معدنی در راه است

چند روز پیش خبر رسید که ایران به جمع کشورهای «لیتیومی» پیوسته است و در این راستا، معاون امور معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همدان با بیان اینکه ۲ معدن لیتیوم در دشت «قهاوند» همدان کشف شده، تاکید کرد که گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری از این ماده معدنی در حال اخذ است. کشف این معدن که گستره‌اش ۵ تا ۶ کیلومترمربع و به اندازه مساحت دشت قهاوند است، ۴ سال زمان برده و میزان ذخیره قطعی این فلز استراتژیک ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن اعلام شده است. کشف ذخیره لیتیوم در استان همدان می‌تواند اتفاقی مهمی در توسعه بخش معدن باشد و در ادامه، ارزآوری برای کشور را افزایش دهد.

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

لیتیوم و مصارف این فلز قلیایی

لیتیوم گرفته‌شده از واژه یونانی lithos به معنی سنگ با نماد شیمیایی Li یک فلز قلیایی نقره‌ای ـ سفید و نرم با عدد اتمی ۳ است. این عنصر در شرایط استاندارد دما و فشار، سبک‌ترین فلز و کم‌چگالی‌ترین عنصر جامد است. مانند دیگر فلزهای قلیایی، لیتیوم هم بسیار واکنش‌پذیر و آتشگیر است، به‌همین‌دلیل بیشتر آن را زیر روغن صنعتی یا نفت نگاه می‌دارند. اگر روی آن برشی پدید آید، بخش بریده‌شده دارای جلای فلزی خواهد بود، اما به‌دلیل واکنش‌پذیری زیاد آن خیلی زود با رطوبت هوا واکنش می‌دهد، هوا باعث خوردگی آن می‌شود و به رنگ نقره‌ای تیره مایل به خاکستری و سپس سیاه درمی‌آید.

به‌علت واکنش‌پذیری بالای لیتیوم، هرگز نمی‌توان آن را به‌صورت عنصر آزاد در طبیعت پیدا کرد، بلکه همواره در بخشی از یک ترکیب شیمیایی که بیشتر یونی است، پیدا می‌شود. لیتیوم در تعدادی از کانی‌های پگماتیتی یافت می‌شود، اما از آنجایی که در آب حل می‌شود، به‌صورت یون در آب اقیانوس‌ها و به‌صورت نمک در آب‌ها و رس دیده می‌شود.

لیتیوم یکی از اجزای مهم در باتری‌های قابل‌شارژ است که در تلفن‌های همراه، رایانه‌های دستی و اتومبیل‌های برقی مورداستفاده قرار می‌گیرد.

آلیاژی از لیتیوم و آلومینیوم هم‌اکنون در صنایع هواپیماسازی به‌کار گرفته می‌شود که سبک، قابل‌انعطاف و همزمان محکم و مقاوم است. لیتیوم نیروی کششی زیادی دارد و به‌خاطر کمی وزن خود، گزینه بسیار مناسبی برای باتری‌های کم‌وزن و پرانرژی است.لیتیوم همراه با سرب آلیاژی را تولید می‌کند که در ساختن بلبرینگ چرخ‌های قطار به‌کار گرفته می‌شود، لیتیوم حتی در صنایع داروسازی مورد مصرف دارد. لیتیوم، به‌علت گرمای ویژه‌اش (بالاتر از تمامی جامدات) در انتقال حرارت مورداستفاده قرار می‌گیرد. به‌علت خاصیت electrochemical، ماده مهمی در باتری‌ها محسوب می‌شود، همچنین لیتیوم، عاملی آلیاژساز است که در تولید ترکیبات آلی مورداستفاده قرار گرفته، نیز دارای کاربردهای اتمی است.

کشف نخستین ذخیره لیتیوم در ایران

چندی پیش، مدیرکل دفتر امور اکتشاف وزارت صمت از کشف نخستین ذخیره لیتیوم در کشور خبر داد و گفت: کشف این ذخیره در استان همدان نویدبخش کشف ذخایر دیگری در این استان خواهد بود. به‌گزارش صمت ، ابراهیم‌علی مولابیگی با بیان اینکه افزایش منابع عناصر نادرخاکی و برخی فلزات باارزش از جمله ثمرات اجرای اکتشافات معدنی در سال‌های اخیر بوده، گفت: ایران جزو معدود کشورهایی است که به مقادیر مناسبی از ذخایر عناصر نادرخاکی و فلزات باارزش دسترسی دارد و کشف ذخایر دیگری در این استان خواهد بود. وی میزان ذخیره قطعی محدوده یادشده را ۸ میلیون و ۵۰۰ هزارتن کانسنگ لیتیوم عنوان کرد و افزود: در جهان امروز، این فلز استراتژیک و باارزش به‌عنوان یکی از نیازهای تکنولوژی روز محسوب می‌شود. مدیرکل دفتر امور اکتشاف وزارت صمت با بیان اینکه گواهی کشف صادره برای محدوده مذکور به تایید اعضای کمیسیون گواهی کشف رسیده است و به‌زودی توسط اداره‌کل صمت استان همدان صادر خواهد شد، افزود: این ماده معدنی در یک منطقه رسی تشکیل شده که این موضوع ذخیره مذکور را در کل کشور منحصر به فرد می‌کند. وی به منابع محدود لیتیوم در طبیعت و نقش حساس آن در تهیه باتری‌های الکتریکی، صنایع پیشرفته، صنایع دفاعی و تهیه و تولید آلیاژها منحصر به فرد و استراتژیک اشاره کرد و افزود: در سال‌های اخیر تمرکز و توجه روزافزونی به بحث اکتشاف، استخراج و فرآوری و بازیافت لیتیوم از منابع شناخته‌شده آن است. مولابیگی همچنین گفت: لیتیوم برخلاف دیگر محصولات معدنی در حجم کم و در ابعاد کیلوگرم خریدوفروش می‌شود که این امر به‌علت نرخ بالا و سختی استحصال آن بوده و در صورتی که بتوان در استحصال و تولید این ماده معدنی به مزیت رسید، در عمل ارزش‌افزوده بالایی را به‌همراه خواهد داشت. اما بدون شک با کشف این ذخیره و تقاضای جهانی که برای آن وجود دارد، باید منتظر اتفاقات خوبی بود.

نیاز جهانی به لیتیوم

امروز نه‌تنها شرکت‌های معدنی بلکه شرکت‌های خودروسازی نیز به‌دنبال سرمایه‌گذاری در ذخایر لیتیومی هستند تا بتوانند نگرانی‌ها درباره تامین مواد اولیه را کاهش دهند. با توسعه تولیدات خودروهای برقی بدون شک تقاضا برای لیتیوم با افزایش بسیاری مواجه می‌شود، به‌همین دلیل خودروسازان نیز به‌سراغ معدنکاری رفته‌اند. به‌عنوان مثال، مدیران تسلا ماه گذشته با مقامات شیلی، از جمله وزرای امور خارجه و معدن و همچنین نمایندگان آژانس توسعه این کشور، کورفو، دیدار کردند، زیرا این سازنده خودروهای الکتریکی تلاش‌های خود را برای تضمین تامین فلزات باتری، به‌ویژه لیتیوم، مضاعف می‌کند.

صورتجلسه رسمی این جلسه که توسط کورفو فاش شد، نشان می‌دهد که تسلا علاقه‌مند به دانستن برنامه‌های توسعه آژانس برای این بخش و همچنین فرصت‌های همکاری با تولیدکنندگان لیتیوم مانند Albemarle است. در حالی که دولت هنوز جزئیات نهایی را منتشر نکرده، اما گفته است که شرکت ملی لیتیوم پیشنهادی، به‌دنبال شرکای اقلیت برای ارائه دانش فنی دولت خواهد بود.

شرکت‌های خصوصی که برنده مناقصه می‌شوند، ممکن است اجازه داشته باشند، پروژه‌های لیتیوم فردی را تحت سهام اقلیت اجرا کنند. نخستین دارایی اصلی معدنچی دولتی پروژه لیتیوم کودلکو در سالار د ماریکونگا خواهد بود، نمکزاری که میزبان دومین ذخایر بزرگ فلز باتری شیلی است. در واقع ایلان ماسک، لیتیوم بیشتری می‌خواهد، اما تنها تعداد معدودی از کشورها می‌توانند کلید مادی برقی کردن حمل‌ونقل را تامین کنند. در حالی که دفتر اجرایی تسلا در گذشته اشاره کرده بود که این شرکت قصد دارد وارد معدن شود، او اکنون می‌گوید این شرکت بیشتر روی پالایش لیتیوم متمرکز است تا استخراج فلز باتری.

هدف تسلا تولید ۲۰ میلیون خودروی الکتریکی در سال تا سال ۲۰۳۰ است. این خودرو حدود ۱.۳۱ میلیون دستگاه را در سال ۲۰۲۲ تحویل خواهد داد.

این کارخانه یکی از نخستین کارخانه‌های کشور خواهد بود که به‌طورکامل به فرآیند گران نرخ و پیچیده ساخت خودروهای الکتریکی اختصاص دارد.

نیاز مبرم صنایع مدرن

اما بهروز برنا، مشاور ایمپاسکو و معاون اکتشافات وقت سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ایران نیز درباره این ذخیره، در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: صنایع مدرن امروز نیاز مبرم به لیتیوم دارند، زیرا این ماده معدنی کاربرد بسیاری در صنایع از جمله تولید باتری‌هایی با دوام بالا دارد. این ماده در تولید باتری برای خودروهای برقی بسیار پرکاربرد است و همین موضوع می‌تواند بازار لیتیوم را داغ کند.

وی ادامه داد: امروز وسایل الکترونیکی مانند موبایل و لپ‌تاپ‌ها نیز دارای باتری‌های لیتیومی هستند، به‌همین دلیل این ماده در توسعه صنایع نقش مهمی ایفا می‌کند. برنامه در ادامه بااشاره به این ذخیره اظهار کرد: ما روی لیتیوم اقدامات زیادی انجام دادیم و بنده خودم هدایت این پروژه را برعهده داشتم. در واقع مشاهده می‌کردیم که لیتیوم در داخل سنگ‌های گرانیت وجود دارد و پس از آن، توسط عوامل هوازدگی به پتاسیم و... می‌چسبد. به‌همین دلیل، در شورابه‌ها هم می‌توانیم لیتیوم را داشته باشیم و این در حالی است که ما در ایران ۶۰ پلایا داریم.

وی تصریح کرد: در زون سنندج ـ سیرجان توده‌های نفوذی از جمله گرانیت روی آن عمل کرده است و همچنین در زون ارومیه ـ دختر نیز گرانیت داریم. در نتیجه، لیتیوم می‌تواند در داخل این سنگ‌ها باشد، اما لیتیوم به‌صورت فرسایشی می‌تواند در داخل رس‌ها، شورابه‌ها و بنتونیت‌ها قرار بگیرد که ما در خراسان‌رضوی در مناطقی از سبزه‌وار تا کاشمر گروه‌های اکتشافی ما ذخایر خیلی خوبی را در داخل نمک‌ها کشف کرده‌اند.

به‌گفته برنا، حد اقتصادی لیتیوم ۴۰ گرم در تن است. وی در ادامه بااشاره به کشف این ذخیره مهم، بیان کرد: در منطقه رزن همدان داخل لایه رسی این ذخیره قرار گرفته است و ضخامت آن رس‌ها تا ۲ متر می‌رسد که همکاران ما کار اکتشافی در این منطقه را آغاز کردند که در نهایت برای ۸.۵ میلیون تن گواهی کشف گرفته شد. این برای نخستین‌بار است که برای ذخیره لیتیوم در ایران گواهی کشف می‌گیریم.

اما به‌گفته برنا، محل دیگری که می‌تواند ذخایر لیتیوم را در خود جای دهد، آب دریاها است که اقدامات در این زمینه انجام گرفته و در مناطقی به‌صورت خورشیدی تغلیظ انجام‌شده عیار بالایی شناسایی شده است.

برنا تاکید کرد: می‌توان به ذخایر لیتیوم در ایران امیدوار بود، چرا که افغانستان از نظر زمین‌شناسی مشابه ایران و دارای ذخایر خوبی از این ماده معدنی است، اما بیشترین ذخایر لیتیوم در کمربندی بین شیلی ـ بولیوی و آرژانتین قرار دارد که ذخایر شورابه‌ای هستند. این در حالی است که بیشترین ذخیره شورابه‌ای در بولیوی قرار دارد، اما استرالیا در ذخایر اولیه سنگی در رتبه اول قرار دارد.

کشف ذخیره لیتیوم در استان همدان خبر مهمی بود که نه‌تنها در رسانه‌های داخلی مورد توجه قرار گرفت، بلکه با بازتاب بین‌المللی همراه بود

تاریخچه کشف یک فلز گرانبها

لیتیوم نخستین‌بار در سال ۱۸۱۷ در سوئد کشف و معلوم شد، می‌توان از آلیاژ این فلز با آلومینیوم، کادمیم، مس و منگنز در ساخت قطعات هواپیماهای بلندپرواز استفاده کرد. پیدایش لیتیوم بسیار پراکنده است، اما به‌علت واکنش‌پذیری زیادی که دارد در طبیعت به صورت آزاد وجود ندارد و همیشه به‌صورت ترکیب با یک یا چند عنصر یا ترکیب دیگر دیده می‌شود. این فلز بخش کوچکی از تمامی سنگ‌های آذرین را تشکیل داده است و همچنین در بسیاری از شوراب‌های طبیعی وجود دارد.

چه کشورهایی در جهان «لیتیومی» هستند؟

شیلی با ۸ میلیون تن ذخایر لیتیوم، بیشترین میزان ذخایر این ماده معدنی را در جهان در اختیار دارد. پس از آن استرالیا و آرژانتین به‌ترتیب با دارا بودن ۲میلیون و ۷۰۰هزار تن و ۲میلیون تن ذخایر لیتیوم در رتبه‌های دوم و سوم جهان قرار دارند. اما در نهایت، در اسفند ۱۴۰۱ ایران، میزان ذخیره قطعی لیتیوم استان همدان را ۸ میلیون و ۵۰۰ هزارتن کانسنگ لیتیوم عنوان کرد. لیتیوم در ایران به تولید و فناوری نرسیده و اقتصادی بودن اکتشاف و فرآوری لیتیوم بسیار پراهمیت است، چرا که فرآوری و دانش فنی مربوط به آن در اختیار کشورهای پیشرفته‌ای مانند ژاپن و کره‌جنوبی است. به‌دست گرفتن بازار خودروهای الکتریکی، دلیل توجه به بازار لیتیوم در ایران است. ایران جزو معدود کشورهایی است که به مقادیر مناسبی از ذخایر عناصر نادر خاکی و فلزات با ارزش دسترسی دارد که بعد از فرآیند اکتشافات پهنه‌های معدنی که از سال ۱۳۹۳ آغاز شد. شناسایی این ذخایر از جمله اتفاقاتی بود که در این اکتشافات رخ داد و فلزات کمیابی مانند فلز لیتیوم در مناطق مختلف کشور در مقادیر مناسب رصد شد که حالا متصدیان معدنی به‌دنبال آغاز استحصال صنعتی این ماده هستند و اکنون آن را در فاز نیمه استحصال صنعتی قرار دادند. لیتیوم در سال ۱۳۹۶ در بازارهای جهانی به‌صورت فلز، در حدود با نرخ ۱۶۰ دلار به ازای هر کیلوگرم به فروش می‌رسید، همچنین کنسانتره آن با کیفیت‌های «درجه کیفیت ساخت باتری » «کربنات لیتیوم» و کنسانتره رایج عرضه می‌شود که به‌ترتیب در حدود ۲۰ هزار دلار در هر تن، ۹.۳۹ دلار در هر کیلوگرم و ۵ دلار در هر کیلوگرم به‌فروش می‌رسد.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، اهمیت کشف این ذخیره به اندازه‌ای است که با بازتاب بین‌المللی همراه بود. یک روزنامه هندی نوشت: کشف ذخایر عظیم لیتیوم دستاورد بزرگی برای اقتصاد ایران است و این کشور را در جایگاه هفتمین کشور بزرگ دارنده ذخایر لیتیوم در جهان قرار می‌دهد. روزنامه هندی ایندیا اکسپرس نوشته، یک مقام وزارت صنعت ایران به‌تازگی از کشف ذخایر لیتیوم در یکی از استان‌های این کشور خبر داده است. به‌گفته ابراهیم علی ملابیگی، ۸.۵ میلیون تن سنگ لیتیوم در استان همدان کشف شده است و انتظار می‌رود ذخایر بیشتری از این فلز کمیاب در ایران پیدا شود.

این نخستین‌بار است که ذخایر لیتیوم در ایران کشف و این کشف دستاورد مهمی برای اقتصاد ایران محسوب می‌شود که با چندین دهه تحریم از سوی امریکا مواجه است. براساس آمار سازمان زمین‌شناسی امریکا، بولیوی بزرگ‌ترین دارنده ذخایر لیتیوم در جهان است و ۲۱ میلیون تن از ذخایر این فلز را در اختیار دارد. آرژانتین با ۲۱ میلیون تن، شیلی با ۱۱ میلیون تن، استرالیا با ۷.۹ میلیون تن، چین با ۶.۸ میلیون تن و هند با ۵.۹ میلیون تن در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ایران با این کشف در جایگاه هفتمین کشور جهان از نظر میزان ذخایر لیتیوم قرار می‌گیرد. در نتیجه، کشف این ذخیره بسیار حائزاهمیت است و می‌تواند یک انقلاب در ارزش ذخایر معدنی ایران باشد.

بین‌الملل

کمبود فلزات برای خودروهای الکتریکی

گردهمایی‌های خصوصی در کنفرانس سالانه صنعت و معدن، چهره‌های جدیدی را در امسال به‌همراه داشت: مدیران بخش خودرو به‌طورفزاینده‌ای نگران افزایش قیمت‌ها و عرضه محدودتر فلزات مورداستفاده در باتری‌های خودروهای الکتریکی بودند.

به‌گزارش گروه بین‌الملل- شرکت تسلا، شرکت خودروسازی فورد و گروه AG مرسدس بنز از جمله خودروسازانی بودند که کارکنان ارشد خود را برای شرکت در کنفرانس جهانی فلزات و معدن BMO با حدود ۱۵۰۰ نماینده فرستادند، رویدادی که معمولا بیشتر با حضور تولیدکنندگان سنگ‌آهن و آلومینیوم برگزار می‌شد. براساس گزارش بلومبرگ NEF، حضور آنها بر محبوبیت روزافزون خودروهای باتری‌دار تاکید می‌کند، به کمک تلاش جهانی به‌سمت انرژی پاک، که برآورد می‌شود تا سال ۲۰۵۰ به فلزات به ارزش ۱۰ تریلیون دلار نیاز داشته باشد.

ترنت مل، یکی از شرکت‌کنندگان و مدیر اجرایی Electra Battery Materials Corp.، گفت: تولیدکنندگان خودرو با شرکت‌های زیادی مانند خودمان جلساتی داشتند و سعی می‌کردند، بفهمند که چگونه به زنجیره تامین خود رسیدگی کنند و توسعه‌دهنده پروژه‌های معدنی و پالایشی باشند. وی گفت: شرکت‌های خودروسازی به‌تازگی تیم‌های خود را گسترش داده‌اند و اکنون اتاق‌ها را با متخصصان فلزاتی مانند لیتیوم ـ فلزی که در باتری‌های ماشین‌های برقی در همه‌جا وجود دارد ـ و منگنز یا در بازیافت باتری پر می‌کنند. زمانی ممکن است یک یا دو نفر را داشته باشید که با تهیه مواد خام سروکار دارند. در دسترس بودن و هزینه‌های مواد حیاتی باتری مانند لیتیوم، کبالت و نیکل برای سال‌ها نگرانی‌های کلیدی در میان سازندگان خودروهای برقی بوده است که تلاش می‌کردند، خط تولید برق خود را بسازند. این موضوع در ماه‌های اخیر، به‌دلیل افزایش رقابت برای انعقاد پیمان‌های تامین با معدنکاران و توسعه‌دهندگان پروژه و نوسانات شدید در هزینه‌های مواد خام، فوریت بیشتری پیدا کرده است. براساس محاسبات بلومبرگ، ارزش لحظه‌ای مصرف لیتیوم به‌تنهایی از ۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ به حدود ۳۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ افزایش یافت. مدیر مالی یک شرکت دیگر، در ژانویه گفت، لیتیوم «منبع معنی‌داری برای افزایش هزینه‌ها» برای تسلا در ۳ ماهه پایانی سال ۲۰۲۲ بود، در حالی که یک معیار کلیدی لیتیوم در امسال تقریبا یک‌سوم سقوط کرده، قیمت‌ها بیشتر از ابتدای سال ۲۰۲۱ باقی مانده است.

Volvo Car AB، Nio Inc و Stellantis NV سازنده جیپ نیز گفته که تحت‌تاثیر قیمت‌های بالاتر مواد خام قرار گرفته‌اند و برخی به‌دنبال معاملات جدید با تامین‌کنندگان برای بستن منابع بالقوه فلزات هستند. مدیرعامل شرکت RJ Scaringe در تماسی که در ۲۸ فوریه منتشر کرد، گفت: مانند سایرین، Rivian Automotive Inc. سازنده خودروهای برقی، زمان زیادی را صرف بررسی ساختارهای جدید قرارداد با تامین‌کنندگان می‌کند و این «می‌تواند موقعیت‌های مالکیت» در دارایی‌های معدن را شامل شود.

شرکت جنرال‌موتورز سال گذشته یک قرارداد پیش‌پرداخت برای لیتیوم منعقد کرد، در حالی که شرکت فورد موتور برای کمک به تامین مالی یک پروژه معدن وامی ارائه کرد.

اندرو میلر، مدیرعامل در بنچمارک مینرال اینتلیجنس، ارائه‌دهنده داده‌های صنعت، گفت: سرمایه‌گذاری در این مواد خام راهی را برای خودروسازان فراهم می‌کند تا حاشیه‌های سود را در طول زنجیره تامین کنترل و از رقابتی ماندن آنها اطمینان حاصل کنند. «مواد خام در حال حاضر بزرگ‌ترین محرک هزینه برای باتری هستند».

جنرال‌موتورز ۶۵۰ میلیون دلار از سهام شرکت لیتیوم امریکا را برای کمک به تحویل یک معدن در نوادا اضافه کرد و به فکر خرید واحد فلزات اساسی غول برزیلی Vale SA است. تسلا، که در حال ساخت یک پالایشگاه فلزی در کورپوس کریستی، تگزاس است، تصاحب ماینر سیگما لیتیوم را مطالعه کرده،همچنین شرکت معدنچی شماره ۲ جهان Rio Tinto در جست‌وجوی معاملات لیتیوم است، اما انتظار دارد که توسط تولیدکنندگان خودرو پیشی بگیرد.

به‌گفته کنت مسترز، مدیرعامل شارلوت، شرکت Albemarle مستقر در کارولینای شمالی، یکی از تامین‌کنندگان برتر لیتیوم در جهان، سازندگان خودرو همچنین مدیران ارشد بیشتری را به‌جای مدیران تدارکاتی جوان، مسئول بحث درباره فلزات می‌کنند.

مسترز در کنفرانس فلوریدا که توسط بانک مونترال سازماندهی شد، گفت: «بدیهی است که این موضوع برای OEMها تبدیل به یک مسئله حیاتی‌تر شده است. ما توانسته‌ایم سطح تعامل خود با این مشتریان را تغییر دهیم و آنها مقدار قابل‌توجهی پول را در خودروهای الکتریکی سرمایه‌گذاری می‌کنند».

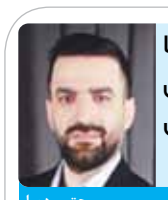
فولکس واگن AG متعهد شده است همکاری با بخش معدن کانادا را تقویت کند، یک سرمایه‌گذاری مشترک با تامین‌کننده مواد مستقر در بلژیک Umicore SA تشکیل داده و با تامین‌کننده احتمالی لیتیوم Vulcan Energy Resources Ltd. که هدف آن توسعه عملیات در آلمان است، قرارداد دارد.

به‌گفته یکی از حاضران این کنفرانس، فولکس‌واگن در حال حاضر «صدای بازار» و در حال مذاکره با «شریک‌های بالقوه بسیاری» درباره مواد خام استراتژیک است. این شخص گفت: «ابزارهای مختلفی امکان‌پذیر است، از توافق‌های بلندمدت گرفته تا معاملات جریانی و سرمایه‌گذاری‌های سهام. به‌گفته آرنو آنتلیتز، مدیر مالی گروه، احتمالا پوشش نرخ کالاها ابزار مهمی برای مقابله با افزایش هزینه‌های مواد خام است».

به‌گفته Battery Materials از سال ۲۰۱۸ حدود ۲۶۵.۵ میلیارد دلار برای توسعه خودروهای برقی، اما فقط ۴۰ میلیارد دلار برای مواد خام سرمایه‌گذاری شده است.

یادداشت

امید بورسی‌ها در روزهای پایانی سال

مجتبی دیبا
کارشناس بازار سرمایه

بورس تهران در طول یک سال اخیر روزهای پرنوسانی را پشت سر گذاشته و بازدهی کلی آن در قیاس با سایر بازارهای موازی، محدود برآورد می‌شود. باوجود افت‌وخیزهای مداوم بازار سرمایه، عملکرد این بازار در هفته‌های پایانی امسال امیدبخش بوده است؛ تا جایی که در هفته‌های اخیر شاهد رکوردشکنی‌های مداوم و صعود شاخص بوده‌ایم.

روند نوسانی بورس تهران در هفته‌های اخیر با تغییرات و رفتار هیجانی در بازار دلار و طلا همراه بوده است؛ به‌بیانی دیگر بازار سرمایه در هفته‌ها و روزهای گذشته تحت تاثیر رفتار هیجانی معامله‌گران دلار و طلا بوده است؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که بازار با شرایط کما کوتاه‌مدت روبه‌رو بود. با رغبت حداکثری برای حضور در بازارهای موازی و خرید طلا و دلار، اقبال عمومی برای حضور در بازار سرمایه کاهش یافت.

فاصله معنادار و بزرگی که میان نرخ دلار نیمایی به‌عنوان مرجع اصلی مبادلات صنایع با نرخ دلار در بازار آزاد به‌واسطه سیاست‌گذاری غلط دولت و بانک مرکزی به‌وجود آمده، تاثیر منفی قابل‌توجهی بر عملکرد بازار سرمایه داشته است. در واقع باتوجه به گپ یادشده، فروش شرکت‌های بورسی صادرات‌محور از جذابیت خارج می‌شود. علاوه بر این شرکت‌های بورسی نیز رغبتی برای فعالیت و فروش محصولات‌شان با این نرخ دلار نداشتند.

در هفته‌های اخیر مصوبات ارزی بانک مرکزی در دست اصلاح قرار گرفت و مقرر شده نرخ ارز شرکت‌های صادراتی و بورسی براساس تقابل میان عرضه و تقاضا تعیین شود. چنانچه دلار نیمایی تعیین‌شده ازسوی فرزین، رئیس‌کل بانک مرکزی از مبنای معاملات حذف شود، بخش بزرگی از مشکلات صنایع بورسی مرتفع می‌شود. علاوه بر این می‌توان به بازگشت دوباره رشد به بازار سرمایه امید داشت؛ کما اینکه از روز نخست اسفند شاهد بازگشت دوباره رونق به معاملات بورس تهران بوده‌ایم.

چنانچه تصمیمات ارزی موردبحث به اجرا در آید، شاهد صعود شاخص در بازار سهام خواهیم بود؛ البته بی‌تردید این مسیر صعودی هیجانی و قابل‌توجه نخواهد بود.

در حال حاضر شرایط سیاسی کشور به‌نحوی است که امکان پیش‌بینی آینده در طولانی‌مدت وجود ندارد؛ کما اینکه دورنمای مذاکرات برجامی هنوز روشن نیست و همین موضوع نیز آینده عملکردی این بازار را در هاله‌ای از ابهام قرار می‌دهد. علاوه‌براین دورنمای اقتصاد دنیا نیز دارای ابهام است. اقتصاد امریکا و چین در سایه مشکلات مالی این کشورها و دورنمای تورمی قرار گرفته و همین موضوع نیز ریسک فعالیت‌های اقتصادی را در این بخش بیش از پیش می‌کند. این دست چالش‌ها عملکرد صنایع فلزی بورسی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

با این وجود باید تاکید کرد در حال حاضر بازار سرمایه، ارزنده‌ترین بازار مالی کشور است؛ هرچند این موضوع به‌منزله خروج سرمایه از سایر بازارها نیست. در شرایط بحرانی افراد به‌دنبال ذخیره سرمایه و فضای امن سرمایه‌گذاری هستند که بازار دلار و طلا این امنیت را به صاحبان سرمایه می‌دهد؛ در نتیجه جریان ورود پول به این بازارها ادامه‌دار خواهد بود؛ کما اینکه هرچه می‌گوییم نرخ سکه حباب قابل‌توجهی دارد، باز هم سرمایه قابل‌توجهی جذب این بازار می‌شود.

در موقعیت کنونی بهترین روش برای سرمایه‌گذاری چیدمانی از ریسک‌های مختلف در بازار طلا، دلار و بازار سرمایه است و سرمایه‌گذاری همزمان در حوزه‌های یادشده نتیجه‌بخش خواهد بود.

روند رو به رشد نرخ دلار در بازار آزاد تا زمانی که ریتم خریدوفروش شرکت‌های بورسی تحت تاثیر آن قرار نگیرد، بر عملکرد بازار سرمایه، اثرگذاری قابل‌توجهی نخواهد داشت، اما در حال حاضر مصوبات مثبتی در مراحل نهایی قرار دارند و چنانچه این مصوبات به مرحله اجرا برسند، تاثیر مثبت بر سودآوری صنایع بورسی خواهند داشت، چراکه از فاصله نرخ میان دلار در بازار آزاد و دلار نیمایی کاسته خواهد شد؛ بنابراین می‌توان به تداوم این مسیر صعودی کم‌جان در کوتاه‌مدت امید داشت.

لزوم ارتباط نزدیک‌تر دستگاه‌های اجرایی با بورس کالا

ارتباط نزدیک دستگاه‌های اجرایی و بورس کالا ضروری است. به گزارش سنا محمدرضا رضایی‌کوچی، رئیس کمیسیون عمران مجلس با اشاره به قانون جهش تولید مسکن گفت: قرار است یک‌میلیون واحد مسکونی در کشور ساخته شود که بخش عمده این موضوع به مصالح ساختمانی و عمدتا سیمان و فولاد بازمی‌گردد، به همین دلیل از بورس کالا بازدید داشتیم تا متوجه شویم چه اتفاقی در حوزه نرخ سیمان و فولاد افتاده است.

رئیس کمیسیون عمران مجلس افزایش نرخ را به عرضه و تقاضا مرتبط دانست و بیان کرد: خریدوفروش عمده کالاهای ما از طریق بورس صورت می‌گیرد که این اتفاق درست است و باید ادامه پیدا کند، اما همه محصول موجود وارد بورس نمی‌شود و تولیدکنندگان فولاد و سیمان بخشی از محصول خود را وارد بورس می‌کنند. از وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار داریم بازار را به‌گونه‌ای تدبیر کند که همه محصولات واحدهای بزرگ وارد بورس کالا شود تا با نرخ مناسب در اختیار مردم قرار بگیرد.

رضایی‌کوچی تاکید کرد: تلاش بر این است که طی جلساتی با وزیر صنعت، معدن، و تجارت و رئیس سازمان بورس اوراق بهادار در کمیسیون عمران، بتوانیم از طریق بورس ثبت تولیدی و قیمتی در حوزه مصالح ساختمانی داشته باشیم. وی با بیان اینکه اولویت ما تامین نیاز داخل است و محصول مازاد باید صادر شود، گفت: بورس کالا می‌تواند نقش مشورتی برای دستگاه اجرایی داشته باشد و نمایندگان آن دستگاه‌ها به مشاوران اعتماد کنند. از طرف دیگر بورس کالا می‌تواند تنظیم‌کننده نرخ باشد؛ بنابراین لزوم ارتباط نزدیک دستگاه‌های اجرایی با بورس کالا احساس می‌شود.

بررسی میزان سوددهی تالار شیشه‌ای در قیاس با بازارهای موازی

بورس عقب ماند

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بازار سرمایه امکانی را برای جذب سرمایه و توسعه صنعتی و اقتصادی فراهم می‌کند، اما در سایه مشکلاتی که در سال‌های اخیر گریبان اقتصاد ما را گرفته و همزمان تداوم بی‌اعتمادی به بورس، ظرفیت‌های بورس برای جذب سرمایه از میان رفته است. البته در هفته‌های اخیر شاهد بازگشت نسبی رونق به تالار شیشه‌ای بوده‌ایم، اما این رونق در قیاس با بازدهی سایر بازارهای موازی، محلی از اعراب ندارد. نبود ثبات و دورنمای روشن از شرایط سیاسی و اقتصادی کشور و همچنین نوسانات قابل‌توجه ارزی از مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر عملکرد بازار سرمایه در طول ماه‌های گذشته بوده‌اند؛ بنابراین تا زمانی که آینده این شاخص‌ها روشن و مشخص نشود، نمی‌توان آینده این بازار را پیش‌بینی کرد.

عکس: آیدا فریدی

بازدهی شاخص کل به‌عنوان شاخص اصلی بازار سرمایه از ابتدای امسال تاکنون حدود ۳۶ درصد برآورد می‌شود و شاخص هم‌وزن نیز به‌عنوان دیگر شاخص مهم بازار بازدهی حدود ۵۳ درصد را ثبت کرده است

بازدهی مثبت اما غیرقابل‌قبول

شهیر محمدنیا، فعال بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت در ارزیابی عملکرد بورس تهران اظهار کرد: عملکرد بورس تهران و قیاس آن با سایر بازارهای موازی در روزهای پایانی سال، موردتوجه قرار می‌گیرد. بازار سرمایه از ابتدای فروردین امسال تاکنون بازدهی مناسبی نداشته و بازدهی در شاخص کل به‌عنوان شاخص اصلی بازار حدود ۳۶ درصد برآورد می‌شود؛ یعنی نماگر کلی بازار از ارتفاع یک‌میلیون و ۳۳۰ هزار واحد به یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار واحد رسیده است. شاخص هم‌وزن نیز به‌عنوان دیگر شاخص مهم بازار بازدهی حدود ۵۳ درصدی را از آن خود کرده است.

وی افزود: چنانچه بازدهی این بازار در قیاس با نرخ بازدهی بدون ریسک در سال گذشته سنجیده شود، می‌توان این‌طور ادعا کرد که این بازار عملکرد قابل‌قبولی داشته، اما با بررسی واقع‌بینانه شرایط باید اذعان کرد بازار سرمایه نسبت به سایر بازارهای موازی و رقیب، عقب‌افتادگی فاحش و غیرقابل‌چشم‌پوشی داشته است.

تالار شیشه‌ای از رقابت عقب ماند

محمدنیا گفت: اگر نگاهی به دو رقیب بازار سرمایه یعنی دلار و طلا که جزو دارایی‌های ریسک‌آف هستند و در دسته دارایی‌های ایمن قرار می‌گیرند، بیندازیم خواهیم دید که نرخ دلار آزاد در ابتدای سال تقریبا ۲۵ هزار و ۵۰۰ تومان بوده و در هفته‌های اخیر به حدود ۵۴ و ۵۰۰ تومان نیز افزایش یافت، یعنی بازدهی سرمایه‌گذاری در بازار دلار به بیش از ۱۱۴ درصد نیز رسید که به‌هیچ‌عنوان قابلیت قیاس با بازدهی بازار سرمایه را ندارد. (البته در حال حاضر نرخ بازدهی در بازار دلار با فروکش کردن التهابات در این بازار کاهش معناداری داشته است) چنانچه بازدهی بازار سرمایه در قیاس با بازدهی طلا سنجیده شود، این تفاوت به‌مراتب بیشتر هم می‌شود. اگر سکه امامی را ملاک ارزیابی قرار دهیم، درمی‌یابیم از ابتدای سال تاکنون بازدهی این بازار ۱۴۴ درصد بوده است؛ بنابراین می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که بازار سرمایه در سال ۱۴۰۱، به‌هیچ‌عنوان عملکرد مناسبی نداشته و شاهد عقب‌افتادگی شدید در این بازار هستیم.

> بازار سرمایه نسبت به سایر بازارهای موازی و رقیب عقب‌افتادگی فاحش و غیرقابل چشم‌پوشی داشته است

وی افزود: در میان صنایع مهم بورسی نیز برخی صنایع عملکرد به‌مراتب بهتر و قابل‌قبول‌تری داشتند. به‌عنوان‌مثال بازده صنایع سیمانی حدود ۸۰ درصد گزارش شده و این رقم در گروه‌های خودرویی، ساختمانی، دارویی و پالایشی نیز حدود ۵۰ درصد و بالاتر از میانگین کل بازار برآورد شده است.

این کارشناس بازار سرمایه در پاسخ به سوالی مبنی بر احتمال جبران عقب‌ماندگی بازار سرمایه در آینده اظهار کرد: بازار سرمایه می‌تواند هدف مناسبی برای سرمایه‌گذاری در سال پیش رو باشد. در پاسخ به چرایی و منطق این موضوع باید گفت اگر به آمار بازدهی بازار سرمایه در افق‌های زمانی طولانی‌مدت مراجعه کنیم خواهیم دید بازار سرمایه سردمدار بازدهی در میان تمامی بازارها در لانگ‌ترم و طولانی‌مدت است؛ به‌طوری که در افق‌های پنج‌ساله و مخصوصا بالای ۱۰ سال بازدهی سایر بازارها حتی به نصف بازدهی بازار بورس نیز نخواهد رسید. در گذشته ما همیشه شاهد فازهای تاخیری و عقب‌افتادگی در بازار بوده و همیشه هم دیده‌ایم که با گذر زمان این عقب‌افتادگی‌ها نه‌تنها جبران می‌شود بلکه بازارهای دیگر را نیز پشت سر می‌گذارد؛ بنابراین از این منظر و با دیدگاه سرمایه‌گذاری بلندمدت، بازار سرمایه همچنان جذاب‌ترین محل سرمایه‌گذاری است.

محمدنیا در ارزیابی عملکرد دولت در زمینه ساماندهی بازار سرمایه گفت: اگر سازمان بورس و اوراق بهادار را نهادی از دولت در نظر بگیریم که عملا هم این گونه است و ترکیب اعضای شورای عالی بورس گواه این ادعا است، می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که سازمان عملکرد مثبتی را به نمایش گذاشته و نمره قبولی را از آن خود می‌کند. در یک سال اخیر تلاش‌های موثر فراوانی برای بهبود وضعیت بازار سرمایه انجام شده است. از جمله اقدامات رگولاتوری انجام‌شده توسط این سازمان می‌توان به افزودن ابزارهای جدید مالی و کاربردی، افزودن شاخص‌های جدید و تغییر در محدوده دامنه نوسان اشاره کرد که زمینه رونق‌گیری بازار را فراهم کرده است. علاوه بر این سازمان بورس در دفاع از حقوق سهامداران در قبال سایر نهادها به‌درستی عمل کرده است. از جمله اختلافات سازمان بورس با سایر نهادها می‌توان به مبارزه با قیمت‌گذاری دستوری، چالش و جنگ بر سر نرخ تسعیر ارز و چالش پیوسته بر سر عرضه خودرو در بورس کالا و... اشاره کرد.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: البته انتقادهایی نیز می‌توان نسبت به عملکرد این سازمان مطرح کرد؛ از جمله آنکه وضعیت عرضه بلوکی خودرو همچنان مبهم است و با گذشت زمان قابل‌توجه هنوز این وعده عملیاتی نشده و ابهاماتی درباره آن مطرح است.

وی افزود: در مجموع اگر عملکرد سازمان بورس را از سایر اقدامات موثر دولت در بازار سرمایه استثنا بگیریم، باید اقرار کرد دولت به‌هیچ عنوان کارنامه قابل تاملی در بهبود بازار نداشت و هیچ کدام از شعارها و وعده‌های خوش‌رنگ انتخاباتی پس از حدود ۲ سال عملیاتی نشده است.

نگاهی به آینده بازار

محمدنیا در پیش‌بینی عملکرد بورس تهران در آینده اظهار کرد: در وضعیت فعلی کشور و اقتصاد، هیچ چاره‌ای جز تحلیل بالا به پایین و تحلیل ریسک‌های پیش رو نخواهیم داشت. از منظر جهانی سال ۲۰۲۳ سالی پرنوسان و پر از ابهام خواهد بود. از یک سو وضعیت سیاست‌گذاری پولی توسط فدرال‌رزرو امریکا به مقطع حساسی رسیده و از سوی دیگر چین دارای رفتار و داده‌های اقتصادی پرنوسانی است. در واقع سال جدید میلادی سال سخت و پیچیده‌ای خواهد بود و قطعا شاهد نبردهای شدیدی میان عرضه و تقاضا خواهیم بود و کامودیتی‌ها سال پرنوسانی را تجربه خواهند کرد.

وی گفت: در تحلیل بازار با اتکا به داده‌های داخلی نیز با دو سناریوی متفاوت مواجهیم؛ سناریوی نخست احیا نشدن برجام است که احتمال تحقق آن قوی است. در واقع در وضعیت فعلی، سناریوی احیا برجام از شانس پایینی برخوردار است.

در صورت احیا نشدن برجام، روز به‌روز دسترسی کشور به منابع ارزی کاهش پیدا خواهد کرد و موانع صادراتی که مدتی صرفا روی کاغذ مانده بودند دوباره موثر خواهند شد.

این شرایط نتیجه‌ای جز افزایش دوباره پایه پولی و نرخ ارز و تورم نخواهد داشت. بدیهی است بازار سرمایه نیز در بازه‌های بلندمدت همراه با تورم رشد می‌کند، اما رشدی تورمی و بی‌کیفیت را تجربه خواهد کرد. در صورت احیای برجام نیز ممکن است در میان‌مدت لطماتی به بازار سرمایه تحمیل شود، اما قطعا در بلندمدت هم به نفع اقتصاد و مردم ایران خواهد بود و هم به نفع بازار سرمایه؛ علاوه بر این منجر به رشد باکیفیت بازار سرمایه خواهد شد.

موج ادامه‌دار امید و ناامیدی

یوسف کاووسی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: کشور در طول یک سال اخیر با بی‌ثباتی سیاسی قابل‌توجهی روبه‌رو بوده است. نبود دورنمای روشن از نتیجه مذاکرات برجامی، بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار بود. شروع هر دوره جدید از مذاکرات به شکل‌گیری امید تازه‌ای در میان فعالان اقتصادی منجر می‌شد که این امیدها و ناامیدی‌های مداوم و پیوسته تاثیر بسزایی بر عملکرد بازار سرمایه و شاخص کلی بورس داشت.

وی افزود: در چند هفته پایانی امسال بازار ارز با تلاطم شدیدی روبه‌رو شد که این تلاطم به بهبود عملکرد بازار سرمایه در این مدت منتهی شده است. با این وجود عملکرد بازار سرمایه در ماه‌های گذشته مناسب نبوده است. در واقع بی‌اعتمادی مردم و صاحبان سرمایه به بورس تهران در ماه‌های گذشته ادامه یافته است. در ماه‌های اخیر هم روند خروج پول حقیقی‌ها که از نیمه دوم سال ۱۳۹۹ آغاز شد، ادامه یافت.

این کارشناس بازار سرمایه در پاسخ به سوالی مبنی بر احتمال جبران عقب‌ماندگی بازار سرمایه افزود: جبران عقب‌ماندگی معنای متفاوتی دارد. در واقع این سوال مطرح می‌شود که عملکرد بازار از چه مبدأ زمانی ارزیابی شود؟

چنانچه عملکرد بورس در طول ۲ سال اخیر رصد شود می‌توان این‌طور ادعا کرد که از ابتدای سال شاهد چند موج از نوسانات ارزی در کشور بوده‌ایم، همین نوسانات نیز سمت‌وسوی بورس تهران را مشخص کرده‌اند.

به‌عنوان‌مثال چنانچه یک واحد تولیدی بورسی براساس حسابرسی ۱۰۰ هزار دلار ارزش داشته باشد، باتوجه به تحریم و محدودیت در تعاملات بین‌المللی و چالش‌های اقتصادی کشور، نیازمند سرمایه‌گذاری به‌مراتب بالاتری خواهد بود؛ بنابراین ارزش واقعی بازار سرمایه رقم فعلی و شاخص‌های کنونی نیست.

شاخص کل بورس در سال ۱۳۹۹ در شرایطی که قیمت دلار ۱۰ یا ۱۱ هزار تومان بود، به ۲ میلیون واحد رسید، اما امروز باوجود آنکه دلار در بازار آزاد در کانال ۴۰ تا ۵۰ هزار تومان مبادله می‌شود، هنوز شاخص کل بورس به‌شدت عقب‌تر از سطوح قبلی است؛ یعنی ارزش نهادی و بنیادین اغلب سهم‌های مبادله شده در بورس، رقمی به‌مراتب بالاتر از قیمت معامله آنها در موقعیت کنونی است.

کاووسی گفت: دولت برنامه کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدتی برای بازار سرمایه و بازگشت رونق به بورس ندارد.

علاوه‌براین حتی نگاه واحدی به عملکرد بورس و تامین مالی بنگاه‌ها با تکیه‌بر این ظرفیت حاکم نیست. میان سیاست‌های اخذشده توسط نهادهای مختلف تصمیم‌گیر و اقتصادی کشور همخوانی و همسویی وجود ندارد. در تدوین لایحه بودجه تصمیماتی اخذ می‌شود که هر کدام‌شان برای زمین زدن بازار سرمایه کفایت می‌کند؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که هیچ برنامه مدون و کارشناسی در حوزه بورس وجود ندارد و به این ترتیب بازار سرمایه هنوز نتوانسته اعتماد ازبین‌رفته نسبت به این بازار را دوباره جلب کند.

این کارشناس بورس در پایان تاکید کرد: امکان پیش‌بینی عملکرد بازار سرمایه در حال حاضر وجود ندارد. با این حال چنانچه امکان بازگشت اطمینان به بورس فراهم شود و شفافیت در بازار گسترش یابد، آینده بورس تهران پیش‌بینی‌پذیر خواهد بود.

علاوه‌براین نبود دورنمای روشن از نتایج مذاکرات برجام، امکان پیش‌بینی آینده این بازار را دشوار می‌کند.

سخن پایانی

در اسفند امسال بورس تهران توانست کانال ۱.۸ میلیون واحدی را پس بگیرد. به‌این‌ترتیب می‌توان ادعا کرد شاخص کلی بازار در طول یک سال اخیر بیش از ۳۵ درصد رشد داشته است. البته نباید از ذکر این نکته غافل بود که تورم حاکم بر اقتصاد به‌مراتب رقم بالاتری برآورد می‌شود. در همین حال سوددهی سرمایه‌گذاری در بازارهایی همچون دلار، طلا و سکه به‌مراتب بیشتر است. بااین‌وجود بسیاری از فعالان بازار سرمایه نسبت به تداوم مسیر صعودی و جبران عقب‌ماندگی تالار شیشه‌ای امیدوارند؛ هرچند تهدیداتی همچون نبود دورنمای روشن از آینده و اقتصاد کشور، همچنان آینده عملکردی این بازار را تهدید می‌کند.

اتخاذ تمهیدات ویژه برای «پسماندهای خطرناک پزشکی»

مدیرکل دفتر پسماند سازمان حفاظت محیط‌زیست از توافق با وزارت بهداشت و سازمان نظام پزشکی به‌منظور در نظر گرفتن تمهیدات ویژه درباره پسماندهای پزشکی خبر داد.یکی از مشکلاتی که درباره مدیریت پسماندها در کشور ما وجود دارد، مربوط به امحای پسماندهای خطرناک پزشکی هستند که عمده این پسماندها در بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها و مطب‌ها تولید می‌شوند.درباره این پسماندها نگرانی‌های زیادی وجود دارد و سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز از عملکرد وزارت بهداشت درباره مدیریت پسماندهای پزشکی رضایت کافی ندارد که این موضوع علاوه بر یکی از جلسات کارگروه ملی مدیریت پسماند کشور، توسط معاونت انسانی اداره کل محیط‌زیست استان تهران نیز بیان شده است. مهدی خادم‌ثامنی، مدیرکل دفتر پسماند سازمان حفاظت محیط‌زیست به تسنیم گفت: درباره پسماندهای پزشکی تشکیل کمیته تخصصی ذیل کارگروه ملی مدیریت پسماندها، درباره «نظارت بر مدیریت اصولی پسماندهای پزشکی در مراکز خرد درمانی» مقرر شد که آخرین نسخه بازنگری «ضوابط و روش‌های مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته» به دفتر مدیریت پسماند ارسال شود.وی افزود: همچنین تدوین تفاهمنامه چندجانبه‌ای بین معاونت آموزش سازمان حفاظت محیط‌زیست، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان نظام پزشکی به‌منظور تبیین و آموزش‌های لازم برای پزشکان و سایر کادر پزشکی اقدام شده است و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باید با همکاری سازمان نظام پزشکی نسبت به تدوین فرآیند جمع‌آوری آمالگام در مقادیر اندک از مراکز درمانی تمهیدات ویژه‌ای اتخاذ و به سازمان حفاظت محیط‌زیست اعلام کنند.

آب شرب با توان دانش‌بنیان‌ها تامین می‌شود

سیراب به سبک فناوری

فعالان عرصه صنعت تصفیه آب و شیرین‌سازها معتقدند، باتوجه به شرایط اقلیمی کشورمان و وضعیت بارش آن، امروزه بیش از هر زمان دیگری نیازمند دستگاه‌های فناورانه برای بازگردانی آب‌های مصرفی به چرخه مصرف شهری هستیم. در واقع، برای مقابله با بحران کم‌آبی باید تا جایی که می‌توانیم از منابع آبی تجدیدشونده کمتر استفاده کنیم و منابع آبی غیرمتعارف را مورد بهره‌برداری قرار دهیم. یکی از این منابع آب غیرمتعارف دریا است که چند سالی انتخاب اصلی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس برای تامین آب مورد نیازشان بوده است و ایران هم نزدیک به یک دهه می‌شود که از این منبع برای مصارف خانگی و صنعتی بهره‌برداری می‌کند. گفتنی است، دانش‌بنیان‌ها کارنامه درخشانی در صنعت شیرین‌سازی و تصفیه آب دارند و توانستند بخشی از این صنعت حیاتی را برعهده بگیرند.

صمت در گزارشی به بررسی فعالیت دانش‌بنیان‌ها در زمینه پالایش و تصفیه آب با رویکرد ساخت دستگاه‌های آب‌شیرین‌کن پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

شیرین‌سازی آب دریا برای کشاورزی چندان اقتصادی نیست، چراکه تاکنون آب کالایی ارزان برای کشاورزان بوده و استفاده از این نوع آب برای کشاورزی هزینه زیادی را می‌طلبد و منجر به افزایش نرخ محصولات کشاورزی می‌شود

تحقق تخیلات ژول‌ورنی

براساس آمار ستاد نانو، تاکنون ۲۵ محصول فناورانه برمبنای فناوری نانو برای مقابله با معضل کم‌آبی در کشور تولید شده است. باتوجه به نیازهای آبی کشورمان و چالش‌های موجود این آمار پایین است و نیاز به تولیدات بیشتری داریم و باید محصولات بیشتری تولید کنیم. بحران آب تنها به مسائل آشامیدنی محدود نمی‌شود و مسائل ثانویه زیادی از جمله فرونشست‌های اخیر در شهرها و بیکاری‌های ناشی از بی‌آبی وجود دارند که در بحث کشاورزی هم خود را نشان داده‌اند که باید در راستای رفع آنها محصولات فناورانه بیشتری را تولید کرد. گفتنی است، انتقال آب دریا به مناطق کم‌آب و کویری، در نگاه نخست بیشتر شبیه فیلم‌های علمی و تخیلی یا داستان‌های به سبک ژول‌ورن است که امروزه بشر با امکانات و فناوری توانسته در جای‌جای دنیا چهره واقعی بر آن بپوشاند. این روش اما و اگرهای زیادی دارد؛ در واقع تنها انتقال آب نیست که مهم است، بلکه برنامه‌ریزی برای آب ورودی از دریا اهمیت چندبرابری دارد، هرچند چنین روش‌های هزینه‌بری بهتر است در فهرست گزینه‌های آخر دولتمردان و برنامه‌ریزان برای حل بحران آب قرار بگیرد، نه انتخاب نخست برای کاهش کم‌آبی کشور. یکی از مراحل بعد از انتقال آب از دریا، شیرین‌سازی آن است که فرآیند و فناوری به‌روز می‌خواهد؛ فناوری‌هایی که انرژی زیادی برای کارکردشان نخواهند و در نهایت، تولید آب شرب یا کشاورزی با صرف حداقل انرژی انجام بگیرد.

دریا به داد زمین تشنه رسید

بیشتر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس برای حل بحران‌های آبی خود چند سالی می‌شود که سامانه‌های شیرین‌سازی آب دریا را راه‌اندازی کرده‌اند. در کشور ما هم این اقدام قدمت ۱۰ ساله دارد و ۲ سالی هم می‌شود که آب برخی صنایع مرکزی کشور از دریا تامین می‌شود. در این میان، یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی با طراحی فناوری اجرای سامانه‌های آب‌شیرین‌کن، آب دریا را با یک‌سوم نرخ بین‌المللی تصفیه می‌کند. علی اشرف شمس مدرس، رئیس این شرکت دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت گفت: با کاهش منابع آبی متعارف و خشکسالی‌های پی در پی که گریبان کشور ما را هم گرفت، ناچار هستیم، منابع آب غیرمتعارف مانند آب دریا را در نظر بگیریم. بر این اساس، تلاش کردیم فناوری طراحی و اجرای سامانه‌های آب‌شیرین‌کن را به‌صورت صددرصد انجام می‌دهیم. مدرس افزود: در جریان شیرین‌سازی آب دریا، پساب‌هایی که معمولا نمک بیشتری دارند، به دریا باز می‌گردند، اما برای رعایت استانداردهای زیست‌محیطی و آسیب کمتر به آبزیان، باید ۲۰۰ متر پایین‌تر از خط جزر تخلیه شوند.

وی گفت: همواره شیرین‌سازی آب دریا با روش‌های مختلفی انجام می‌گیرد؛ در ایران از روش غشایی RO که همان اسمزی است، آب شیرین می‌شود. گفتنی است، شیرین‌سازی هر لیتر آب دریا در خارج از کشور، به‌طورمعمول یک دلار هزینه دارد، در حالی که توانستیم چنین فرآیندی را با یک‌سوم نرخ بین‌المللی انجام دهیم.

وی افزود: برای کاهش هزینه‌ها از روش‌های بهینه‌سازی بهره گرفتیم و به حذف موارد غیرضروری پرداختیم. افزایش بهره‌وری در بویلرهای صنعتی یا همان دیگ‌های بخار مورداستفاده در برخی صنایع، یکی از پروژه‌های این شرکت است که اجرایی شده، همچنین برخی دستگاه‌ها، وارداتی بودند که توانستیم با کمک شرکت‌های داخلی تولید کنیم و به‌طورطبیعی از هزینه‌های تعمیر و نگهداری بکاهیم.

آب دریا به درد کشاورزی نمی‌خورد

این فعال عرصه دانش‌بنیان ادامه داد: دیگ‌بخار یا بویلر عبارت است از یک مخزن بسته که در آن بخار آب برای استفاده در خارج از آن توسط گرمای ناشی از احتراق سوخت تولید می‌شود. ما با افزایش بهره‌وری این دستگاه‌ها، مصرف سوخت آنها را کاهش و طول عمر دستگاه را نیز افزایش دادیم.

به‌گفته این فعال دانش‌بنیان، اگر اپراتورها آموزش کافی ببینند، به تناسب آن هزینه بهره‌برداری کاهش پیدا می‌کند، چرا که یکی از هزینه‌هایی که تحمیل می‌شود، ناشی از خطای اپراتور است.

مدرس بااشاره به اینکه آب شیرین‌شده دریا بیشتر مصرف شرب و صنعتی دارد، گفت: شیرین‌سازی آب دریا برای کشاورزی چندان اقتصادی نیست، چرا که تاکنون آب کالایی ارزان برای کشاورزان بوده است و استفاده از این نوع آب برای کشاورزی هزینه زیادی را می‌طلبد و منجر به افزایش نرخ محصولات کشاورزی می‌شود، مگر آنکه پروژه‌هایی چون آبیاری قطره‌ای مدنظر باشد که منجر به استفاده بهینه آب شود.

مدرس گفت: اکنون در حال اجرای یک پروژه آب‌شیرین‌کن در روستای هلیله در استان بوشهر هستیم که ظرفیت شیرین‌سازی ۱۲۵۰ مترمکعب از آب دریا را دارد و پروژه در حال پیشرفت است. پیش از این نیز، یک پروژه نیز در یکی از مناطق شهرستان شاهرود انجام شد و فرایند تصفیه و شیرین‌سازی آب به مقدار ۱۴۰۰ مترمکعب در روز انجام شد.

دانش‌بنیان‌ها کارنامه درخشانی در صنعت شیرین‌سازی و تصفیه آب دارند و توانستند بخشی از این صنعت حیاتی را در اختیار بگیرند

تصفیه هوشمند آب در خانه

در ادامه، سراغ یکی دیگر از فعالان عرصه دانش‌بنیان در زمینه تصفیه آب شرب و مصارف خانگی رفتیم. ابراهیم اکبرزاده، رئیس یک شرکت دانش‌بنیان که موفق به تولید یک فیلتر آنتی‌باکتریال نانویی شده است، در گفت‌وگو با صمت گفت: این فیلتر به‌منظور تصفیه بهتر آب شرب خانگی و با همکاری یک شرکت داخلی تولید شده که حاوی نانوذرات و اکسیدروی است. این فیلتر دارای کارتریج شارژی و این امر برتری قابل‌توجه آن در مقایسه با دیگر نمونه‌های موجود در بازار است.

وی افزود: فیلتر تولیدشده قابلیت نصب روی بیشتر دستگاه‌های تصفیه خانگی را و نصب و کارکرد ساده‌ای هم دارد. گفتنی است، این دستگاه تصفیه آب دارای یک کارتریج کربن فعال حاوی نانوذرات نقره و اکسید روی است که دارای خلل و فرج است و درصد بسیار زیادی از پاتوژن‌ها (عوامل بیماری‌زا) و باکتری‌ها در آب را حذف می‌کند.

اکبرزاده افزود: کارتریج قرارگرفته بر این دستگاه به گندزدایی، از بین بردن باکتری‌های آب و تقویت سیستم ایمنی بدن کمک می‌کند و در مناطقی که درگیر بار میکروبی در آب است نیز، این دستگاه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

به‌گفته وی، ذرات نقره منجر به گندزدایی و حذف میکروب‌هایی می‌شود که در تصفیه کلی از بین نمی‌روند، همچنین اکسید روی از ورود مواد اضافی بسیار ریز موجود در آب جلوگیری می‌کند.

اکبرزاده گفت: در اصل، آن دسته ذراتی از آب حذف می‌شود که برای بدن مضر هستند و علاوه بر آن، از حذف مواد ضروری در آب هم جلوگیری می‌کند و آسیبی به آب شرب به‌عنوان یک آب استاندارد وارد نمی‌شود. در واقع، ماهیت آب شرب استاندارد حفظ می‌شود. باتوجه به آزمایش‌های انجام‌شده، مصرف آب حاصل از تصفیه با این دستگاه نه‌تنها در درازمدت برای انسان ضرر‌رسان نخواهد بود، بلکه اثرات موثری هم در بر خواهد داشت.

وی بااشاره به نصب ساده و تعویض ماده موثره این فیلتر آنتی‌باکتریال گفت: همان‌گونه که گفته شد، این دستگاه قابلیت نصب روی همه دستگاه‌های تصفیه خانگی را دارد، بر همین اساس غلافی تعبیه شده است که علاوه بر قابلیت عملکردی بالا، به‌آسانی نصب می‌شود که بعد از نصب، بلافاصله کارآیی خود را نشان می‌دهد. عمر ماده موثره این دستگاه ۶ تا یک ساله است که باید بعد از این مدت تعویض شود.

به‌گفته اکبرزاده، فرآیند تعویض ماده موثره هم کار سختی نیست و بعد از طی شدن مدت زمان گفته‌شده، افراد می‌توانند خودشان ماده قبلی را تخلیه و ماده جدید را جایگزین کنند و نیازی به تعویض غلاف نیست. گفتنی است، زمان تعویض آن بیشتر از ۵ دقیقه نخواهد بود.

این فعال دانش‌بنیان گفت: باتوجه به صلاحیت‌های درنظرگرفته‌شده، ترجیح دادیم مجوزهای سلامت‌محور بیشتری دریافت کنند، بعد به بازار برسانیم، اکنون مراحل دریافت تاییدیه‌های ضروری از سوی وزارت بهداشت طی می‌شود که بعد از دریافت مجوزهای لازم، روند بازارسازی و تجاری‌سازی آن انجام خواهد شد. گفتنی است، نرخ فعلی آن به‌ازای هر غلاف ۲۵۰ هزار تومان است که بعد از تهیه غلاف، هزینه ماده موثره کمتر خواهد بود.

دیگر چه باید کرد؟

اما در بحث مقابله با تنش‌های آبی، نباید از دیگر رویکردهای فناوری هم غافل باشیم، چرا که بسیاری از کشورها توانستند با فناوری‌های مدرن، میزان مصرف آب خود را در بخش‌های گوناگون کاهش دهند. پدرام جدی، کارشناس حوزه آب در گفت‌وگو با صمت درباره آبیاری زیرسطحی گفت: در این حوزه رژیم صهیونیستی پیشرو است و توانسته بیشتر زمین‌های کشاورزی خود را از طریق آبیاری زیرسطحی به حداکثر بهره‌وری برساند. خوشبختانه در کشور دانش آن را داریم و جزو فناوری‌های های‌تک هستیم، اما هنوز فراگیر نشده است. در این روش به‌جای اینکه زمین‌های کشاورزی با مدل‌های مختلف از روی سطح آبیاری شوند، با سازکارهای فنی نظیر طیف‌هایی نواری و... از زیرسطح زمین، جایی که نزدیک به ریشه است، فرستاده می‌شود. این فرآیند باعث می‌شود که تبخیر به صفر برسد و علف‌های هرز هم از آب استفاده نکنند و مصرف آب هم به‌شدت کاهش پیدا کند.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا اصلاح ژنتیکی و تولید بذرهایی با فناوری‌های روز که به کم‌آبی یا نمک مقاوم هستند، می‌تواند به‌عنوان یک راهکار اصلی در مدیریت منابع آب به‌حساب بیاید؟ گفت: بخشی از منابع بدون‌استفاده آبی کشور، شور است. همچنین، مناطقی در کشور وجود دارند که باوجود منابع آبی فراوان، زمین و خاک کشاورزی شور هستند. کشاورزان رغبتی برای کاشت ندارند، اما اگر بذری تولید شود که مقاوم به شوری زمین یا آب شود، می‌توان کشاورزان را هم به کاشت محصول اقناع کرد. این فرآیند باعث می‌شود برخی ظرفیت‌های مغفول و دست‌نخورده کشور فعال شوند و فشار کمتری به دیگر منابع مورداستفاده بیاید. خوشبختانه شرکت‌های دانش‌بنیان توانسته‌اند، در این زمینه فعالیت‌هایی را به‌ثمر برسانند، اما هنوز در سطح وسیع عملیاتی نشده است.

سخن پایانی

کمبود منابع آب در ایران به‌لحاظ قرارگیری در نواحی خشک و نیمه‌خشک جهان بر کسی پوشیده نیست. رخداد جریانات سیلابی و آنی از ویژگی‌های اساسی این نواحی محسوب می‌شود. این در حالی است که میزان متوسط بارش و تبخیر کشور به‌ترتیب یک‌سوم و ۳ برابر متوسط جهانی است. از نظر پراکنش مکانی، ۷۰ درصد بارش‌ها بر ۲۵ درصد اراضی و ۳۰ درصد آن بر ۷۵ درصد اراضی می‌بارد. از نظر پراکنش زمانی نیز ۷۵ درصد بارش‌ها در فصول غیرزراعی و ۲۵ درصد بارش‌ها در فصول زراعی نازل می‌شود. با این وجود، به‌گفته بسیاری از کارشناسان، صرفه‌جویی در مصرف آب از مسیر فناوری می‌گذرد. به‌عبارت دیگر، باید بکارگیری فناوری، پایه اصلی برنامه‌ریزی‌های منابع آب باشد. برهمین‌مبنا، مدیران سازمان‌ها و نهادهای مربوطه باید از بکارگیری فناوری‌ها استقبال کنند و از توان دانش‌بنیان‌ها بهره کافی بگیرند. برای مثال، بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان توانایی مناسبی در طراحی و ساخت دستگاه‌های شیرین‌سازی آب دارند.

یادداشت

کمی از فن‌سالاری پایین بیایید

حجت میان آبادی
کارشناس در زمینه سیاست‌های کلان آب

بحران آب معضلی است که دارای ابعاد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است که در کنار بهره‌گیری از فناوری‌ها نظیر آب‌شیرین‌کن‌ها برای برون‌رفت از آن باید از سرمایه‌های اجتماعی کمک گرفت. حال برای حل مسئله کم‌آبی در کشور ابتدا باید به این پرسش پاسخ بدهیم که آیا مسئله و بحران آب در کشور با فناوری قابل‌حل است یا خیر؟ در بحث حل معضلات آبی دکترین‌ها یا رویکردهای زیادی داریم. هنوز نمی‌دانیم که رویکرد ما به مسائل آبی کشور چیست. برای مثال، هنوز مشخص نکرده‌ایم که رویکرد انسان‌مدارانه را باید در پیش بگیریم یا تکنوکراتیک؛ این رویکرد به این معنا است که باید هر مشکلی را با فناوری و ابزارهای فناورانه حل کنیم. این گزاره به‌معنای نفی فناوری نیست. بدون‌شک برای برون‌رفت از معضلات آبی کشور، ما به فناوری هم نیاز داریم، اما با نگاه فقط فن‌سالارانه نمی‌توان به جنگ معضلات آبی رفت.

هیدروکرات‌ها تمام مشکلات آبی را می‌خواهند با یک ابزار حل کنند که آن هم فناوری است. این گزاره به‌معنای مخالفت یا ضدیت با فناوری نیست، بلکه باید با یک جعبه ابزاری مواجه باشیم که متناسب با هر شرایطی مورداستفاده قرار گیرد. برای مثال، آیا می‌توان با یک آچار شلاقی بزرگ، یک مهتابی را تعمیر کرد. بی‌شک اگر هم بشود، رویکرد تخریبی دارد. به‌عبارت دیگر، تعمیر مهتابی که با یک آچار ساده امکان‌پذیر است، با یک آچار نامتعارف برای آن شرایط، تخریب را به‌دنبال دارد. نمی‌توان منکر کارآیی ابزارها برای حل یک معضل شد، اما هر کدام مکان و زمان مشخصی دارند. در واقع، باید باتوجه به نوع مسئله ابزار انتخاب شود. همان‌گونه هم که پیش‌تر گفته شد، مسئله آب در کشور ما برای مسئولان به‌خوبی تعریف نشده است. نگاهی که مجموعه‌های علم‌محور در کشور نظیر معاونت علمی به علم داشته‌اند، حاصل یک نگرش ابزارگونه بوده یعنی علم را زمانی علم می‌دانسته که منجر به خلق یک ابزار فناورانه شود و میزان سرمایه‌گذاری این نهاد دولتی در سایر علوم انسانی و مدیریت نزدیک به صفر بوده است، چرا که نمی‌توان از این علوم کارآمد و فن‌محور برای رفع بحران‌های اجتماعی نظیر کم‌آبی بهره گرفت، زیرا معضلات این‌چنینی تنها با علومی که ماهیت ابزارگونه دارند، حل نمی‌شوند.

بزرگ‌ترین نقدی که در چند سال اخیر به این نهادها در رفع بحران آب شده، این است که این نهادها نگرش فن‌سالارانه داشته و ابزارمحور بوده‌اند نه مسئله‌محور؛ در حالی که اساس شکل‌گیری این نهاد، برون‌رفت از مسائل و مشکلات با کمک از ابزارهای فناورانه است، در حالی که برای حل بسیاری از مشکلات و بحران‌ها باید علاوه بر ابزار فناورانه از رویکردهای علوم انسانی و سرمایه‌های اجتماعی بهره گرفت، بنابراین عملکرد معاونت علمی در موارد صددرصد فن‌سالاری به‌شدت قابل‌دفاع بوده است، نظیر زیست‌فناوری و نانو، اما کارنامه این معاونت در حوزه منابع آب درخشان نیست، چرا که از سرمایه‌های اجتماعی و مردم بهره نگرفته و تنها به حمایت برخی شرکت‌هایی که صاحب فناوری هستند، پرداخته است؛ نظیر شرکت‌هایی که دستگاه‌های پیشرفته آب‌شیرین‌کن می‌سازند.

در واقع، این نهاد در مسیر حل معضل آب نه‌تنها به سرمایه‌های اجتماعی بی‌اعتنا، بلکه به ابعاد اجتماعی و انسانی آب هم بی‌توجه بوده و آب را به‌مثابه یک کالا دیده است که با ابزاری نظیر فناوری، می‌تواند آن را مدیریت کند. به‌همین‌دلیل، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری نتوانسته ورود موفقی در مناقشه زاینده‌رود یا کرمان یا مکان‌هایی داشته باشد که ابعاد اجتماعی معضل آب پررنگ بوده، چرا که همواره نگرش فناوری‌گونه داشته و تنها خواهان حل معضلات با ابزارهای فناوری است تا علم به ماهیت واقعی آن. در واقع، آن مولفه‌ای که مهندسی شود و دارای ابزار باشد، از نگاه این نهاد، علمی و دارای خروجی است. در کل، این نهاد دغدغه‌ای برای معضلات مدیریتی و علوم انسانی در کشور ندارد.

اینجا است که چندین سال فعالیت معاونت علمی به‌دلیل تعریف نادرست از علم در حوزه آب و محیط‌زیست چندان موفق نبوده است. به‌اعتقاد من، سیاست‌گذاری غیرفناورانه برمبنای علم برای برون‌رفت از بحران آب و در معاونت علمی جایگاه قابل‌دفاعی و در واقع، جامعه‌شناسی آب وجود ندارد.

در کل، به‌نظر می‌رسد در سیاست‌گذاری مدیریت منابع آبی کشور، توسعه مقدم بر همه‌چیز از جمله عدالت و در مراحل بعدی محیط‌زیست بوده، به‌طوری که فدا شدن محیط‌زیست برای نیل به توسعه در کشور امری اجتناب‌ناپذیر است. در چنین دیدگاهی، طرح‌های کلان آبی از جمله طرح‌های کلان انتقال آب بین‌حوضه‌ای برای صنعتی کردن جامعه و رسیدن به توسعه و توسعه‌یافتگی در برخی مناطق دیگر امری طبیعی و ضروری است.

یادداشت

بازآفرینی کارکردهای دارایی‌های متروکه یا حمایت از دولت

بهروز صادقی
روزنامه‌نگار

موضع مصوبه مولدسازی دارایی‌های دولت همچنان بحث روز است و شورای اقتصادی سران قوا هیاتی هفت‌نفره را موظف کرده ضمن شناسایی املاک و مستغلات دولتی و تشخیص مازاد بودن آنها، با بهره‌مندی از مصونیت قضایی به ارزش‌گذاری و تعیین شیوه واگذاری این‌گونه اموال اقدام کند. گفته شده اجرای طرح مولدسازی به‌منظور بازآفرینی دارایی‌های بلااستفاده یا متروکه دولت و قرار دادن آنها در مسیر بهره‌وری بهینه است. اگر مولدسازی را نوعی ثروت‌آفرینی از دارایی‌های راکد یا فاقد بهره‌وری مناسب در نظر بگیریم، شکی نیست که واگذاری سکان هدایت این‌گونه اموال به افراد مبتکر و دارای خلاقیت‌های اقتصادی، خود نوعی ثروت‌آفرینی در راستای گسترش رفاه اجتماعی قلمداد می‌شود. اما آنچه حساسیت افکار عمومی را برانگیخته، نحوه اجرا و مبرا دانستن مجریان از هرگونه خطا و لغزش‌های احتمالی، تفویض مصونیت قضایی به آنان و دور زدن قوانین موضوعه کشور در این زمینه است. متاسفانه تجربه واگذاری شرکت‌های دولتی در گذشته‌های نه‌چندان دور نشان داده این‌گونه اقدامات، افزون بر گسترش رانت، نقشی در رشد اقتصادی کشور نداشته است. مگر نه آن است که آنچه تاکنون بر سر اقتصاد کشور آمده نتیجه تصمیم‌گیری‌های ناعاقلانه برخی از مسئولان اجرایی بوده است؟ آیا باز هم باید در انتظار بنشینیم و ریش و قیچی را به‌دست گروهی از همین افراد و این بار با بهره‌مندی از مصونیت قضایی بدهیم؟ از دیگر سو، اگر واگذاری‌ها به بخش دولتی و نهادهای وابسته به آن صورت گیرد که خود نوعی از این جیب به آن جیب کردن است! اگر هم این اموال به بخش خصوصی واگذار شوند، خریداران این‌گونه املاک، از کدام منابع مالی بهره‌مند خواهد بود؟ آیا باز هم موضوع استفاده از رانت و منابع بانکی برای خریداران در میان خواهد بود تا باز هم بانک مرکزی به ایجاد نقدینگی پرداخته و در نهایت با تورم‌زایی هرچه بیشتر مواجه شویم؟

فراموش نکرده‌ایم در جریان خصوصی‌سازی‌های سال‌های قبل، بسیاری از کارخانه‌ها به بخش خصولتی واگذار شد و چون گروه جدید از پس اداره آن برنیامد، سرانجام آن را به ارگانی دیگر فروخت. مانند واگذاری یک واحد عظیم تولیدی راکد در مازندران که به امید احیا و بازآفرینی به یک دروپنجره‌ساز ترکیه‌ای واگذار و پس از ناکارآمدی در احیا، در نهایت ماشین‌آلات متروکه آن به‌عنوان ضایعات فروخته و سوله‌ها تخریب شد تا چند هکتار عرصه مرغوب این کارخانه که به‌عنوان یک مرکز تولیدی با ۴۰۰۰ کارگر فعال بود، برای ساخت مجتمع‌های مسکونی به فروش رود. همین تجربه‌های ناموفق هشداری است تا درباره پیامدهای نادرست ناشی از نبود آگاهی‌ها و سازکارهای لازم در این‌گونه تصمیم‌گیری‌ها، اندیشه و چاره‌جویی شود.

گرچه وزیر امور اقتصادی و دارایی در بخش‌هایی از مصاحبه اخیر خود استنکاف بسیاری از دستگاه‌های دولتی در اعلام املاک و مستغلات را به مبهم بودن استفاده یا راکد بودن این‌گونه املاک مرتبط دانست و گفت: مسئله قیمت‌گذاری این مستغلات از جمله چالش‌های اجرای طرح است؛ اما شاید بتوان بخش امیدافزای سخنان «خاندوزی» را آنجایی دانست که تاکید کرد: مولدسازی «خصوصی‌سازی» نیست، بلکه در اجرای این مصوبه تلاش می‌شود هر ملکی از دولت که از خاصیت افتاده را با سرمایه‌گذاری و مدیریت بهینه به سودآوری مناسب رساند.

به‌گفته وزیر اقتصاد دولت درصدد است با این اقدام یک نهضت رونق ایجاد کند تا بسیاری از شرکت‌ها، بنگاه‌های زیانده، خاک‌خورده و مستهلک وزارتخانه‌ها و سازمان‌های تابعه دولت سروسامان یابند و با قرار گرفتن آنها در چرخه تولید به رشد اقتصادی کشور کمک شود. وی همچنین گفت: بسیاری از این املاک و دارایی‌ها قابلیت‌های دیگری برای بهره‌برداری دارند و باید به کسانی واگذار شوند که بتوانند برای کشور درآمدزایی کنند و البته در تمامی مراحل کار مولدسازی به مردم خواهیم گفت وجوه هر ملکی صرف کدام پروژه، در کدام استان و چه شهرهایی می‌شود.

باوجود آنچه وزیر امور اقتصادی و دارایی درباره جزئیات اجرای این طرح برشمرد، آنچه در چند دهه گذشته تحت عنوان «خصوصی‌سازی» به اجرا در آمد و نادرستی‌هایی که در زمینه برخی واگذاری‌ها و گسترش شرکت‌های خصولتی صورت گرفت، نگرانی‌هایی درباره نحوه اجرای طرح مولدسازی در افکار عمومی شکل گرفته که مهم‌ترین این نگرانی‌ها دست‌گشاده این هیات در تشخیص اموال بلااستفاده و راکد، قیمت‌گذاری اموال دولتی و نبود هرگونه نظارت و پیگرد قضایی مجریان طرح براساس مصوبه مرجعی است که طبق مفاد قانون اساسی، شأن قانون‌گذاری ندارد.

برپایه مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، یک هیات هفت‌نفره قرار است اقدام به فروش اموال غیرمنقول دولتی کند هیچ مرجعی بر این کار نظارت نکند، هیات دارای مصونیت قضایی باشد و حتی قوانین مرتبط نیز در زمان اجرای این مصوبه تعلیق شود! یعنی اگر تخلفی در زمان اجرای این مصوبه رخ دهد و عملی خلاف قانون انجام شود، چون آن قانون تعلیق است، پس تخلف از قانون اشکال ندارد و حتی اگر آن اموال به نازل‌ترین قیمت هم واگذار شود، هیچ‌کس حق ندارد در آن تشکیک کند!

مسئله هنگامی نگران‌کننده‌تر به‌نظر می‌آید که دریابیم این مصوبه تمامی دارایی‌های وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی سراسر کشور را شامل می‌شود؛ یعنی وزرا و معاونان‌شان، استانداران، مدیران کل و مدیران شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی و... در زمینه تصمیم‌گیری و اجرای مصوبه فوق دخالت دارند و به‌فرض وقوع هر گونه تخلف و فساد ناشی از این تصمیم‌ها، تمامی مقامات دخیل در این امر که یک جمعیت چندهزارنفری را شامل می‌شود، از پیگرد قضایی مصون هستند!

مسئله مهم‌تر آنکه براساس همین مصوبه هر مقامی در هر دستگاهی مانع اجرای تصمیمات این هیات شود، مجازات خواهد شد و هر قانونی که معارض تصمیمات این هیات باشد، در این حوزه تا ۲ سال بی‌اثر خواهد بود؛ از همین رو می‌توان گفت یکی از بزرگ‌ترین مفاسد اجرای این مصوبه تاثیر منفی بر اعتماد عمومی و تضعیف جایگاه قانون خواهد بود و واگذاری این همه اختیارات فراقانونی، با تخریب تمامی ساختارهای حقوقی و تعلیق موادی از قانون و تسری این‌گونه قانونگذاری‌ها به مواردی دیگر در آینده، منشأ اشاعه فساد در تمامی زمینه‌ها خواهد شد.

باوجود همه آنچه برشمرده شد، باز هم یک پرسش نهایی برای نگارنده مطرح است و آن اینکه مجریان این طرح قرار است چه کاری انجام دهند که نیازمند مصونیت قضایی هستند؟!

ارزش سرانه چک‌ها صعودی شد

براساس آمار، در دی امسال ارزش سرانه چک‌های مبادله‌ای، وصولی و برگشتی صعودی شده و تعداد چک‌های مبادله‌شده افزایش داشته است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، بنابر داده‌های این بانک، همزمان با افزایش سرانه چک‌های مبادله‌ای ارزش سرانه هر چک برگشتی نیز در ماه‌های اخیر صعودی شده و در دی امسال، به رکورد ۸۰ میلیون تومان رسیده که این رقم حداقل از سال ۹۹ بی‌سابقه بوده است.

برخی از تحلیلگران معتقدند اگر این روند در چک‌های برگشتی ادامه‌دار باشد، مبادلات اقتصادی را تحت تاثیر قرار خواهد داد. کارشناسان یکی از عوامل مهم و تاثیرگذار بر رشد سرانه چک‌ها را موضوع تورم می‌دانند.

پس از اینکه تورم ماهانه دی یک رکورد ۲۷ساله را شکست و تورم نقطه‌ای وارد کانال ۵۰ درصد شد، رشد سرانه هر چک مبادله‌ای در کشور نیز همسو با تورم دی صعودی شد؛ به‌عبارت‌دیگر با رشد نرخ کالاها در دی ارزش سرانه چک‌ها هم بالا رفته است. افزایش تورم از دو کانال می‌تواند باعث رشد سرانه چک‌های مبادله‌ای شود؛ از یک سو افزایش تورم موجب رشد هزینه کالای موردپرداخت در چک می‌شود و این رقم را بالا می‌برد و از سوی دیگر ممکن است سرانه چک‌ها به‌دلیل انتظارات تورمی، بالا رفته باشد.

صمت اماواگرهای یک مصوبه جنجالی را بررسی کرد

مولدسازی و هزارویک ابهام

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

خصوصی‌سازی یا همان مولدسازی دارایی‌های دولت، اقدامی بود که در سال ۸۹ با ناکارآمدی در اجرا مواجه شد. فروش اموال مازاد دولت یا به‌تعبیر دیگر مولدسازی دارایی‌های دولت اقدام خطرناکی است که هرگونه کجروی در آن می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری به اقتصاد کشور وارد کند. در سال ۱۳۹۶ و پس از محدودیت‌های شدید فروش نفت، دولت به فکر راهی برای تامین کسری بودجه افتاد و به این ترتیب طرحی با عنوان واگذاری اموال و دارایی‌ها پیشنهاد شد. در طرح اولیه میزان اموال به‌اندازه تامین ۱۰ سال هزینه‌های جاری دولت پیش‌بینی شد و سپس گام بعدی برای تصویب، مراحل قانونی برداشته و لایحه در کمیسیون‌ها و مجلس بررسی شد. اما در مصوبه جدید که قرار است از سوی دولت سیزدهم اجرایی شود، مولدسازی تغییر مفهوم داده است. در این مصوبه مفهوم مولدسازی دارایی‌های دولت این است که دولت اموال بلااستفاده‌ای که دارد یا اموالی که ارزش‌افزوده و بهره‌وری پایین داشته و سال‌ها رها شده‌اند و استفاده مطلوبی از این اموال صورت نمی‌گیرد را شناسایی کند تا این اموال بهینه‌سازی شوند. اما اینکه این اموال دولتی به چه کسانی و با چه شرایطی فروخته می‌شود در هاله‌ای از ابهام است.

صمت در این گزارش طرح مولدسازی اموال دولت را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

در فرآیند مولدسازی باید درباره علت مازاد بودن اموال و همچنین شخص یا نهاد خریدار، کاربرد ملک توسط خریدار و مبلغ موردمعامله کاملا شفاف‌سازی شود

مصونیت هیات هفت‌نفره فسادزا است

کامران ندری، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره فروش برخی اموال دولت در راستای اجرای طرح مولدسازی به صمت گفت: مصوبه مولدسازی دارایی‌ها، یک ترفند برای دور زدن قانون و گسترش فساد است، زیرا تشکیل هیاتی هفت‌نفره با اختیارات ویژه در زمینه واگذاری و مولدسازی دارایی‌های دولت، در ذات خود ایجاد فساد خواهد کرد؛ مضاف بر اینکه این هیات هفت‌نفره از هرگونه پاسخگویی به قانون مصون هستند.

وی اختیارات نامحدود این هیات هفت‌نفره را برای اقتصاد آسیب‌زا دانست و افزود: اختیارات این هیات برای مولدسازی و فروش اموال دولتی شامل شناسایی، تصویب مازاد بودن و تصمیم‌گیری درباره مدل واگذاری این اموال بوده و در نتیجه بسیار وسیع و کاملا بی‌سابقه است. همچنین لازم‌الاجرا بودن تصمیمات این هیات به ایجاد رانت و فساد در دستگاه‌هالی دولتی دامن خواهد زد، زیرا این گروه مسئول مازاد تشخیص دادن اموال است و اعضای آن می‌توانند بنا بر سلیقه شخصی اعمال‌نظر کنند؛ بنابراین مصونیت قضایی این هیات هفت‌نفره تبعیض قانونی آشکار است.

▣ راه آسان فروش اموال

ندری با اشاره به آسیب‌های طرح مولدسازی دارایی‌های دولت گفت: دولت به‌جای اصلاح سیستم، قصد دور زدن قانون را دارد و درنهایت اجرای چنین مصوبه‌ای موج بزرگ فساد در واگذاری اموال مردم را ایجاد خواهد کرد.

وی ضمن انتقاد به وضعیت شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی در زمینه نحوه فروش اموال مازاد دولتی گفت: واگذاری اختیارات نامحدود به ۷ نفر، آن‌هم در زمانی که پای بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان اموال عمومی در میان است، سوال برانگیز خواهد بود و ممکن است باعث تضییع اموال عمومی شود؛ بنابراین باید در زمینه علت مازاد بودن اموال و همچنین شخص یا نهاد خریدار، کاربری پس از خرید توسط خریدار و مبلغ مورد معامله کاملا شفاف‌سازی شود.

▣ شفافیت، گمشده اقتصاد ایران

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه شفاف‌سازی مالی همیشه حلقه مفقوده اقتصاد ایران بوده، گفت: طرح و اجرای مصوبه مولدسازی دارایی‌ها ازسوی دولت، یک ترفند اجرایی است که به‌راحتی تمام قوانین و مقررات کشور را دور می‌زند و دولت به‌جای اینکه سیستم را اصلاح کند، قصد میانبر رفتن برای درآمدزایی و تامین منابع مالی را دارد.

این اقتصاددان با اشاره به اینکه روند اجرای مصوبه مولدسازی دارایی‌های دولت هنوز به‌طور شفاف اعلام نشده، گفت: تردید در اجرای بدون فساد چنین مصوبه‌ای هر روز باتوجه به شفاف‌سازی نشدن روند آن بیشتر می‌شود و زنگ خطر جدیدی را باتوجه به سابقه زمینه‌سازی فساد در بدنه دولت و حکومت به صدا در آورده است.

▣ مصوبه مبهم

وی با تاکید بر اینکه شکل اجرای مصوبه مولدسازی اموال دولت بسیار پرابهام است، تصریح کرد: باید ماهیت فروشنده و خریدار در این مصوبه شفاف باشد، زیرا دور زدن قوانین به‌جای اصلاح سیستم، فسادزا است و این موضوع تبعات سنگینی را برجای می‌گذارد؛ موضوعی که درآینده نه‌چندان دور مشکل‌آفرین خواهد بود و حتی ممکن است تاوان این اقدام ناصواب دولت سیزدهم را دولت‌های بعدی با هزینه‌های گزاف‌تری بپردازند. همچنین دولت باید توضیح دهد که چه ضرورتی باعث عمل کردن به چنین شیوه نامتعارفی شده است.

▣ لزوم اعتبارسنجی

این اقتصاددان در پاسخ به این پرسش که بهترین ملاک برای فروش اموال مازاد دولتی چیست؟ اظهار کرد: اگر واقعا اموالی مازاد در دوایر دولتی وجود دارد، باید این اموال در کمیته‌های کارشناسی مختلف از همه جهت به‌ویژه نحوه ارزش‌گذاری موردبررسی قرار گیرد؛ همچنین ماهیت خریدار و نحوه تامین مالی خرید اموال باید از طریق رسانه‌ها به اطلاع عموم برسد تا با این اقدام هر گونه شبهه در ماهیت خریدار و ایجاد رانت در خرید از میان برود.

وی در ادامه افزود: باید صلاحیت خریدار برای تملیک اموال کلان دولتی اعتبارسنجی و برای کاربری این اموال ضوابط سختگیرانه لحاظ شود، زیرا برخی اموال دولتی نظیر اموال متعلق به سازمان میراث فرهنگی به عموم مردم تعلق دارد و هرگونه دخل و تصرف در این اموال چهره اصالت فرهنگی مردم ایران را مخدوش می‌کند.

▣ تعارض دولت

ندری در پاسخ به این پرسش که آیا بهتر نبود دولت اصلاح سیستم را اجرایی می‌کرد تا اینکه بخواهد طرح مولدسازی دارایی‌ها را اجرایی کند، توضیح داد: هیچ یک از فرآیندهای قانونی در اجرای این مصوبه رعایت نشده و در نهایت مشکلات در اجرای این طرح هیچ‌گاه به‌طور قانونی و از راه‌های مرسوم قابل‌رفع شدن نیست، زیرا دولت مدعی است این مصوبه از راه رسمی و فرآیندهای تعریف‌شده اجرا می‌شود، اما مدیران دولتی منتخب از سوی همین دولت مانع‌تراشی می‌کنند؛ همین موضوع بیانگر تعارض در ادعاهای دولت در زمینه مولدسازی است.

این استاد دانشگاه در ادامه خاطرنشان کرد: از نظر من چنین مصوبه‌ای نامتعارف است و اگر مشکلی هم وجود دارد تنها با قوانین حاکم باید حل شود، چراکه هنوز نحوه تشخیص صلاحیت اشخاص برای واگذاری‌ها اعلام نشده و این ابهام، گام نخست برای تشکیل یک موج بزرگ فساد واگذاری در بدنه حاکمیت است.

ندری در ادامه یادآور شد: پیش‌تر طبق ادعای دولت در روند خصوصی‌سازی همه بندها و مقررات آن رعایت می‌شد، اما امروز باتوجه به دور زدن قوانین توسط دولت در راستای اجرای چنین مصوبه‌ای، انتظار پیامدها و خطرات جدی‌تری در موضوع واگذاری‌ها از هم‌اکنون وجود دارد.

> دولت ما آنقدر حجیم است که به‌آسانی نمی‌توان اموال بی‌کاربرد را تشخیص داد و این اشکال همیشه وجود دارد که ممکن است گاهی اموال مفید دولت در راستای مولدسازی به‌اشتباه واگذار شود

مولدسازی اقدامی شایسته است

آلبرت بغزیان، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره فروش برخی اموال دولت در راستای اجرای طرح مولدسازی به صمت گفت: مولدسازی دارایی‌های دولت اقدام بسیار خوبی است، اما شکل اجرای آن مهم است و علت نگرانی بسیاری از کارشناسان اقتصادی دقیقا مربوط به این موضوع است.

وی افزود: دارایی مولد تعریف دارد. در مولدسازی، دولت باید دارایی‌های مازاد و بدون استفاده را بفروشد و آورده آن را صرف پروژه‌های عمرانی کند؛ بنابراین اگر اموال دولتی در راستای مولدسازی فروخته شود دولت اقدامی شایسته انجام داده است. زمانی که صحبت از دارایی‌های مولد می‌کنیم باید توجه کنیم که دقیقا درباره چه چیزی صحبت می‌کنیم. زمانی که یک بخش خصوصی ارزیابی دارایی انجام می‌دهد و متوجه می‌شود مثلا دارایی دارد که این دارایی برای آن سازمان بازده، فایده یا سودی ندارد، طبیعی است که فکر کند باید این دارایی را در راستای کارکرد مفید برای خودش به‌کار گیرد، اما در بدنه دولت تشخیص این اموال سخت است.

▣ لزوم وجود هیات کارشناسی

این اقتصاددان در پاسخ به این پرسش که نحوه تشخیص دارایی ناکارآمد یا غیرمولد در بدنه دولت چگونه است؟ گفت: هر سازمان دولتی باید هیات کارشناسی تشکیل دهد تا ناکارآمد و غیرمولد بودن اموال را تشخیص دهند، اما در دولت عریض و طویل ما این اقدام قدری سخت است. دولت ما آنقدر حجیم است که به‌آسانی نمی‌توان اموال بی‌کاربرد آن را تشخیص داد و این اشکال همیشه وجود دارد که ممکن است گاهی اموال مفید دولت در راستای مولدسازی به‌اشتباه واگذار شود؛ بنابراین دقت نظر در تشخیص اموال غیرمولد دولتی بسیار ضروری است.

▣ مصوبه‌ای هدفمند

این استاد دانشگاه در بیان تفاوت مولدسازی با خصوصی‌سازی توضیح داد: در خصوصی‌سازی بسیاری از اموال، املاک و دارایی‌های دولت به نرخ واقعی فروخته نشد و در نهایت بسیاری از پول‌ها به صندوق دولت واریز نشد که همین موارد باعث بروز نگرانی درباره مصوبه مولدسازی شده است؛ اما در مولدسازی هدف ارتقا و افزایش بهره‌وری نهادهای دولتی از طریق فروش اموال غیرکاربردی است؛ اتفاقی که در خصوصی‌سازی نیفتاد.

این اقتصاددان در ادامه خاطرنشان کرد: یک اشکال که در واگذاری‌های سال‌های قبل وجود داشته، این بوده که بخشی از این دارایی‌ها را به افراد و موسسات خاص داده‌اند که بنده با این موضوع به‌شدت مخالف هستم. اموال و دارایی‌ها را باید به مزایده بگذارند و نرخ کارشناسی، نرخ پایه باشد و هر کس که بالاترین نرخ را اعلام کرد، این اموال را به او بفروشند و پول آن را هم بگیرند. در عین حال، به مردم شفاف اعلام کنند که اموال و دارایی‌ها به چه قیمتی فروخته شده است؛ بر این اساس اگر مولدسازی به‌شکل صحیح اجرا شود، اثر ضد تورمی دارد، چون بخشی از نقدینگی را از جامعه جمع می‌کند و در عین حال به عرضه ملک در بازار اضافه می‌شود و روی بازار مسکن هم اثرگذار است.

▣ معضل همیشگی نبود شفافیت

بغزیان ضمن انتقاد به نبود شفافیت در اجرای این مصوبه گفت: دولت کمیته تعیین کرده، اما مسیرش آنقدر غیرشفاف است که محل پرسش می‌شود که چطور می‌خواهند این اموال را شناسایی و از ید قدرت وزارتخانه یا موسسه یا شرکت زیرمجموعه دولت خارج کنند.

وقتی کل روند شفافیت ندارد این پرسش‌ها درباره روند و درستی یا نادرستی آن و اینکه آیا به منافع ملی در این مسئله فکر شده به‌وجود می‌آید؛ بنابراین دولت برای اجرای طرح مولدسازی ابتدا باید مسیر را شفاف و سپس اقدام به فروش اموال مازاد کند، زیرا هرگونه اقدام شتاب‌زده در این زمینه منتج به جرح منافع ملی می‌شود.

سخن پایانی

مصوبه مولدسازی موضوعی جنجالی است که این روزها در همه محافل اقتصادی درباره آن صحبت می‌شود. ایده مولدسازی دولت رئیسی با اماواگرهای زیادی همراه است. عده‌ای این طرح را به اعلام رسمی ورشکستگی دولت تعبیر می‌کنند و برخی دیگر این طرح را «چوب حراج زدن به اموال دولتی» می‌دانند. این مصوبه موافقان و مخالفان زیادی دارد؛ به‌باور موافقان مسئله مولدسازی اموال دولتی قاعدتا باید انجام شود و اتفاقا در ابتدا باید به اینکه چرا تاکنون انجام نشده، با تردید نگریست و در مرحله دوم باتوجه به عدم شفافیت این روند باید به ادامه مسیر شک کرد؛ اما به‌اعتقاد مخالفان این مصوبه منافع ملی را به خطر می‌اندازد و دستاوردی جز فساد در اقتصاد ندارد.

برنامه‌ریزی برای ساماندهی بافت تاریخی یزد

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان یزد گفت: به‌زودی برنامه‌ریزی‌هایی درباره ترافیک و سکونت بافت تاریخی یزد انجام و در اختیار دستگاه‌های مربوط قرار می‌گیرد.

به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد، احمد آخوندی مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان یزد در نشست خبری که با حضور قائم مقام وزیر میراث فرهنگی برگزار شد، بیان کرد: با توجه به تقویت زیرساخت‌های لازم در حال حاضر استان یزد برای پذیرش همزمان ۱۱ هزار نفر مسافر داخلی و خارجی ظرفیت دارد.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری استان یزد در خصوص خسارات ناشی از سیل اخیر نیز گفت: ۸۳۰ مورد از سوی میراث فرهنگی به بنیاد مسکن کمک و برای حمایت دولتی معرفی شدند.

آخوندی بابیان این که زمینه لازم برای پرداخت تسهیلات مرمت و بهسازی بناهای تاریخی در استان یزد فراهم‌شده است، تصریح کرد: در حال حاضر ۴۰۰ بنادر بافت تاریخی و جهانی یزد توسط مردم در حال مرمت است.

وی در خصوص مسائل مدیریت بافت تاریخی یزد نیز پاسخ داد: بعد از ثبت جهانی شورای راهبری در بافت تاریخی تشکیل شده و هرگونه تصمیم و برنامه‌ریزی را با نظر کارشناسان متخصص تعیین می‌شود.

وی تأکید کرد: در این شورا تمام موارد لازم نظیر ترافیک و سکونت برنامه‌ریزی لازم انجام می‌شود و برای اجرا در اختیار دستگاه‌های مختلف گذاشته می‌شود.

آخوندی در پایان با اشاره به اهمیت رویکرد وزارت میراث فرهنگی برای حمایت از ساکنان بافت‌های تاریخی، خاطرنشان کرد: در ستاد بازآفرینی کشور بحث ارائه تسهیلات مرمت به ساکنان بافت تاریخی مدنظر است و به‌زودی این مهم با سازوکار قانونی و متناسبت با ظرفیت‌های موجود برای اجرا ابلاغ می‌شود.

نماینده ویژه دبیر شورای اجرایی توسعه سواحل مکران اعلام کرد

توقف توسعه به‌دلیل نبود زیرساخت

سواحل مکران یکی از جادویی‌ترین سواحل ایران است که در سیستان و بلوچستان و جنوب شرقی نقشه واقع‌شده است. این سواحل در همسایگی پاکستان و در جنوب غربی آن، جا خوش کرده است و از سواحل دریای عمان محسوب می‌شوند. این سواحل از گذشته تا امروز، مثل بسیاری از مناطق مرزی جنوب ایران، موقعیت استراتژیک داشته است. بندر چابهار، تنها بندر اقیانوسی ایران در این سواحل جا خوش کرده است و وجود این بندر یکی از دلایل اهمیت موقعیت جغرافیایی ساحل مکران محسوب می‌شود.این منطقه از ایران تاریخ پرفرازونشیبی را به خود دیده است. در قرن هجدهم به دستور بریتانیا، این سواحل بخشی از هند محسوب می‌شده است. نگاهی به سوابق طرح‌های توسعه‌ای کشور نشان می‌دهد نظام برنامه‌ریزی طی ۴دهه گذشته بیشتر معطوف به توسعه اقتصادی به‌ویژه در حوزه صنایع سنگین و به‌طور اختصاصی‌تر در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی بوده و اجرای طرح توسعه منطقه‌ای آن هم با وسعتی در حدود ۵۰ هزار کیلومترمربع با در نظر گرفتن موقعیت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ظرفیت‌های طبیعی تجربه‌ای تازه برای کشور ما به‌حساب می‌آید. بر همین اساس توسعه اقتصادی این منطقه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

سواحل مکران یکی از جادویی‌ترین سواحل ایران است که در سیستان و بلوچستان و جنوب شرقی نقشه واقع شده است. این سواحل در همسایگی پاکستان و در جنوب غربی آن، جا خوش کرده است و از سواحل دریای عمان محسوب می‌شوند. این سواحل از گذشته تا امروز، مثل بسیاری از مناطق مرزی جنوب ایران، موقعیت استراتژیک داشته است. بندر چابهار، تنها بندر اقیانوسی ایران در این سواحل جا خوش کرده است و وجود این بندر یکی از دلایل اهمیت موقعیت جغرافیایی ساحل مکران محسوب می‌شود.

لزوم جذب سرمایه جدید

نماینده ویژه دبیر شورای اجرایی توسعه سواحل مکران، گفت: توسعه سواحل مکران به دلیل نبود زیرساخت‌ها به‌کندی پیش می‌رود. سیامک ره پیک در گفت‌وگو با مهر، با اذعان به اینکه، توسعه سواحل مکران یک ظرفیت مهم است، که نه‌تنها به منطقه مکران بلکه به کل کشور سودآور است، بیان کرد: در دولت سیزدهم برای اینکه کار توسعه سواحل مکران منسجم‌تر پیش برده شود، شورایی در دبیرخانه ستاد طرح توسعه مکران تشکیل شده است، که مصوبه هیات وزیران دارد، و ناظر به دو تا از اصل قانون اساسی است، اصل قانون ۱۲۷ و ۱۳۸ که اصل ۱۲۷ نماینده ویژه رئیس جمهوری است که طبق قانون اساسی رئیس جمهوری یک نفر به‌عنوان نماینده ویژه خود می‌تواند انتخاب کند، و در ماده ۱۳۸ تقریباً یک مجموعه حقوقی و بخشی از وزرا هستند که این مجموعه تحت مدیریت معاون اول رئیس جمهوری و با دبیری نماینده اجرایی ویژه رئیس جمهوری و مصوبات هیات وزیران است.

▣ جبران عقب‌افتادگی

ره پیک بابیان اینکه، سواحل مکران در حوزه زیرساخت‌ها عقب‌افتادگی مفردی دارد، افزود: با این عقب‌افتادگی امکان جذب سرمایه گذار نیست، که این عقب‌افتادگی فقط باکار مضاعف و جدی گرفتن موضوع قابل حل است.

وی به علت عقب‌افتادگی سواحل مکران پرداخت و عنوان کرد: برداشت‌های غلط، تعریف غلط و عقب‌افتادگی ذهنی نسبت به موضوع توسعه سواحل مکران از عواملی است که این عقب‌افتادگی ایجاد کرده است.

ره پیک بابیان این مطلب که توسعه متوازن به شرطی انجام خواهد گرفت که عموم مخاطبین درک درستی از موضوع داشته باشند، تصریح کرد: زمینه‌سازی انجام توسعه و یک توسعه متوازن به شرطی انجام خواهد گرفت که عموم مخاطبین از مردم گرفته تا سرمایه‌گذاران و داخلی و خارجی باید درک درستی از موضوع داشته باشند.

وی بابیان اینکه، مردم باید تعریف درستی از توسعه مکران داشته باشند، افزود: و این وظیفه رسانه‌ها است که درک درستی از این موضوع به مردم الغاء کنند و مدیریت انکار عمومی داشته باشند. وی اضافه کرد: تا زمانی که این موضوع درست شناخته نشود و مفاهیم درستی از این موضوع شگل نگیرد یقینا» نسخه غلطی نوشته می‌شود.

▣ لزوم حضور سرمایه‌گذار

ره پیک گفت: برای دبیرخانه مهم است که تا به هر قیمتی توسعه بخش اقتصادی سواحل مکران ایجاد نگردد، و اگر که سرمایه‌گذاری انجام بگیرد و پربازده شود لازمه آن این است که ذهن مردم منطقه آماده شود و درک درستی از این موضوع نیز داشته باشند.

وی بابیان اینکه، این توسعه برای همه است پس همه باید در این توسعه مشارکت داشته باشند و تلاش بکنند و این نیز بپذیرند، خاطرنشان کرد: اصلی‌ترین کسانی که در حوزه اقتصاد باید بدانند و همچنین لازمه‌ترین کسانی که باید بدانند و مطالبه کنند و شرایط ذهنی مردم را آماده کنند و به سرمایه‌گذار اطمینان خاطر بدهند افراد فرهنگی و رسانه در این منطقه هستند. ره پیک بابیان اینکه، ما در منطقه مکران با مجموعه‌ای از افراد و اقشار متفاوت سروکار داریم، اعم از روستایی و شهری حتی خارجی و اینجا است که کار ما سخت کرده است، افزود: باید تمام این طیف‌ها با هم منسجم کنیم، و طراحی ارتباط و اغناسازی کنیم.

▣ در انتظار توسعه سواحل

وی گفت: چرخ توسعه سواحل مکران در حال حرکت است و هیچ‌گاه این چرخ از حرکت نخواهد ایستاد پس ما باید هر سند و اقدامی برای این کار در حال حرکت بنویسیم. وی اضافه کرد: این هم نیست که این توسعه نگهداشت از همین رو انرژی و برنامه مضاعف می‌خواهد و همه باید بیایند پای کار و اول آنهایی که این منطقه مال آنها است، هرچند که این توسعه برای همه است. وی بابیان این عنوان که انتظار داریم سواحل مکران دروازه توسعه کشور باشد پس کشور به توسعه این منطقه نیاز دارد تصریح کرد: سه سال زمان برای ساخت زیرساخت‌ها داریم و اگر نتوانیم در طول این سه سال زیرساخت‌ها نیز بسازیم مزیت‌های منطقه از دست خواهیم داد. ره پیک گفت: باید یک مدیریت واحد در منطقه ایجاد کنیم تا که بتوانیم موانع برداریم و به این توسعه سرعت ببخشیم.

> جنوب ایران و نواحی ساحلی این منطقه، زیبایی‌های رمزآلودی دارند که ماجراجویی در آنها برای هر گردشگری جذاب و مهیج است

نقطه اتصال آسیا به دیگر قاره‌های جهان

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سیستان و بلوچستان گفت: سواحل مکران یکی از مهمترین و استراتژیک‌ترین راه‌های آبی جهان به عنوان گلوگاه دریایی اتصال تجارت شمال - جنوب و نزدیکترین منطقه دسترسی کشورهای آسیای میانه و همسایگان جنوب شرق و شرق کشور و در واقع کلید اتصال آسیا به دیگر قاره‌های جهان و امن‌ترین نقطه دریایی کشور به شمار می‌رود. مهرداد عرب اول افزود: سواحل مکران و محور شرق با توجه به ظرفیت‌های بی‌نظیری که دارد فرصتی بی‌بدیل برای توسعه ایران اسلامی و حتی منطقه محسوب می‌شود. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان در ادامه گفت: سواحل مکران یکی از مهمترین و استراتژیک‌ترین راه‌های آبی جهان به عنوان گلوگاه دریایی اتصال تجارت شمال - جنوب و نزدیکترین منطقه دسترسی کشورهای آسیای میانه و همسایگان جنوب شرق و شرق کشور و در واقع کلید اتصال آسیا به دیگر قاره‌های جهان و امن‌ترین نقطه دریایی کشور به شمار می‌رود. وی بیان کرد: وجود محور شرق به منظور افزایش نقش و سهم کشور در ترانزیت کالا و حمل و نقل بین المللی، تقویت پیوندهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و امنیتی با کشورهای شرق و شمال شرقی، ارتقای سطح متوسط درآمد و شاخص‌های توسعه در نواحی شرق کشور، کاهش فعالیت‌های غیر رسمی اقتصادی و جلوگیری از قاچاق کالا و موادمخدر از اهمیت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سیستان و بلوچستان با اشاره به قابلیت‌ها، مزیت‌ها و فرصت‌های این استان، اهمیت و جایگاه سواحل مکران و محور شرق در توسعه منطقه و کشور گفت: در این استان علاوه‌بر ظرفیت‌های گفته شده با چالش‌های مهمی همچون پدیده حاشیه‌نشینی، بحران آب و تکمیل نبودن شبکه گاز که در عدم توسعه استان تاثیرگذار است، نیز مواجه هستیم. عرب اول بیان کرد: در سیستان و بلوچستان شاهد پایین بودن تراکم جمعیت (۳.۱۷) نسبت به متوسط کشوری، بالاتربودن درصد جمعیت روستایی نسبت به جمعیت شهری در اکثر شهرستان‌ها، بالاتر بودن ضریب جینی مناطق شهری (۴۹.۰) نسبت به ضریب جینی مناطق شهری کشور (۳۷.۰) جوانترین استان کشور با ۹.۶۳ درصد جمعیت زیر ۳۰ سال، نرخ مشارکت اقتصادی ۵.۳۴ درصد در مقابل ۹.۴۰ درصد کشور هستیم. وی ضمن تشریح مدل توسعه سیستان و بلوچستان، اولویت‌ها و ظرفیت‌های پهنه‌های برنامه‌ریزی بر اساس اسناد بالادستی به تحقق چگونگی رشد اقتصادی هدفگذاری شده در سال ۱۴۰۱ نیز پرداخت.

توسعه در گرو تکمیل سه زنجیره

طرح توسعه سواحل مکران از اواخر دهه ۸۰ با هدف تامین زیرساخت‌های موردنیاز برای استقرار نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در این منطقه آغاز شد و در اواسط دهه ۹۰ با رویکرد بهره‌برداری کامل از ظرفیت‌های طبیعی بالقوه و موقعیت ژئواستراتژیک و ژئوپلیتیک این منطقه در دستور کار دولت قرار گرفت. طرحی عظیم که در اهدافش صرفا توجه به توسعه اقتصادی مطرح نبوده و با نگاهی همه‌جانبه، توسعه پایدار منطقه را هدف‌گذاری کرد و براساس این رویکرد، مطالعات جامعی در دستور کار قرار گرفت که ثمره آن تبیین استراتژی توسعه شبه‌برون‌زا (تلفیقی از توسعه درون‌زا و برون‌زا) در این منطقه است.

اما مساله‌ای که در طرح توسعه سواحل مکران حائز اهمیت است واکاوی استراتژی‌ها و هدف‌گذاری‌های انجام‌شده است تا مشخص شود در چه بازه زمانی و در چه حوزه‌هایی قرار است شاهد تحول و پیشرفت در این منطقه و به تبع آن در کشور باشیم.

▣ سوابق طرح‌های توسعه‌ای

نگاهی به سوابق طرح‌های توسعه‌ای کشور نشان می‌دهد نظام برنامه‌ریزی طی سه دهه گذشته بیشتر معطوف به توسعه اقتصادی به‌ویژه در حوزه صنایع سنگین و به‌طور اختصاصی‌تر در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی بوده و اجرای طرح توسعه منطقه‌ای آن هم با وسعتی در حدود ۵۰ هزار کیلومترمربع با در نظر گرفتن موقعیت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ظرفیت‌های طبیعی تجربه‌ای تازه برای کشور ما به‌حساب می‌آید. حال دو نکته حائز اهمیت است، اول اینکه دستاوردهای طرح‌های اجراشده و شناخت نقاط قوت و ضعف آن تا چه حد مدنظر راهبران توسعه در کشور بوده و دوم اینکه آیا استراتژی‌های پیش‌بینی‌شده برای این طرح در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی مبتنی بر الگوهای فعلی در کشور است یا با تغییر پارادایم می‌شود انتظار داشت که شاهد تحول در این صنایع باشیم.

سخن پایانی

آنچه در طرح توسعه سواحل مکران مورد توجه قرار می‌گیرد، توازن و هم‌تکاملی در ابعاد توصیفی از استراتژی‌های تبیین‌شده است که همواره از جانب دبیرخانه شورای توسعه سواحل مکران به‌عنوان راهبر این طرح ملی مورد تاکید قرار گرفته است.

گزارش خبری

بهره‌برداری از پروژه رشت- کاسپین

پروژه ریلی رشت -کاسپین -انزلی به‌عنوان بخشی از طرح ریلی قزوین -رشت -انزلی و آخرین پازل از کریدور جنوب به شمال محسوب می‌شود که می‌تواند در تجارت کشور و منطقه خاورمیانه تحولی بزرگ ایجاد کند.

به گزارش مهر، عملیات اجرایی پروژه راه آهن رشت - کاسپین در سال ۸۵ کلید خورد اما از ۸۵ تا ۹۸ فقط ۳ درصد پیشرفت داشت و عمده کار آن از سال ۹۸ آغاز شده است.

اجرای این پروژه علاوه بر اهمیت در حمل‌ونقل داخلی، بار و مسافر استان گیلان؛ از نظر ایجاد یک کریدور ریلی جدید برای صادرات و واردات کشور و همچنین ترانزیت کالا از مناطق شمالی کشور به خلیج‌فارس، آب‌های آزاد بین‌المللی و دیگر کشورهای همسایه ایران نیز بسیار مهم است.

▣ برنامه عملیاتی سه‌ساله

بر اساس این مصوبه، تهیه برنامه عملیاتی ۳ساله به‌منظور یکپارچه‌سازی مدیریت ترانزیت و افزایش بهره‌وری خطوط قبلی و خطوط جدید در طرح جهش کریدور ترانزیتی شمال جنوب باهدف رشد ظرفیت ترانزیتی کریدور به ۳۰ میلیون در سال نیز، بر عهده وزارت راه و شهرسازی است.

طبق این مصوبه، سازمان برنامه‌وبودجه باید نسبت به تامین کل منابع لازم برای تکمیل راه آهن رشت کاسپین ظرف مدت حداکثر ۲ هفته و وزارت راه و شهرسازی نسبت به اتمام این پروژه تا پایان امسال اقدام نماید.

همچنین وزارت راه و شهرسازی به‌منظور اجرای پروژه‌های احداث راه آهن رشت آستارا، تکمیل راه آهن چابهار زاهدان و احداث راه آهن زاهدان سرخس از طریق ترک تشریفات اقدام کند.

▣ اجرای ۷۵ درصدی پروژه

محمد منجمی، سرپرست اداره کل راه آهن منطقه ۲ کشوری در خصوص خبر منتشرشده مبنی بر پایان سال پروژه رشت- کاسپین به پایان می‌رسد به مهر گفت: در حال حاضر حدود ۷۵ درصد پروژه به پایان رسیده است با توجه به اینکه این پروژه نیاز به اعتبار دارد وزیر راه و شهرسازی اعتبار لازم برای اتمام پروژه را به سازمان برنامه بودجه تحویل داده است و اگر تا پایان سال این اعتبار تخصیص داده شود می‌توان گفت این پروژه تا سال آینده به پایان خواهد رسید.

وی در ادامه بیان کرد: اگر اعتبار به این پروژه داده نشود شرکت برای وام از طریق بانک مسکن اقدام کرده است و در صورت عدم پرداخت اعتبارات بانک مسکن وام خواهد و این پروژه ادامه پیدا خواهد.

سرپرست اداره کل راه آهن منطقه ۲ کشوری در پایان به مهر گفت: تا آخر خردادماه ۱۴۰۲ فاز یک این پروژه به پایان خواهد رسید و اتمام پروژه با توجه به تأمین مصالح؛ روسازی لازم در بهترین حالت با توجه به شرایط تورمی موجود این پروژه تا پایان سال ۱۴۰۲ به پایان خواهد رسید.

▣ آخر بهار، زمان اتمام پروژه

خیرالله خادمی، معاون وزیر راه و شهرسازی در خصوص خبر منتشرشده مبنی بر پایان سال پروژه رشت- کاسپین به پایان خواهد رسید به مهر گفت: از اول گفته‌شده این پروژه تا خردادماه سال ۱۴۰۲ به اتمام نخواهد نرسید با توجه به اینکه در حال حاضر حدود ۷۸ درصد پروژه تمام‌شده است امکان ندارد تا پایان سال به پایان برسد.

وی در پایان مهر گفت: با توجه به اینکه این پروژه نیاز به اعتبار دارد و تازه مصالح برای این کار تهیه‌شده بنابراین تازه پروژه دوباره شروع‌شده است بنابراین تا آخر بهار نباید انتظار داشت که این پروژه به پایان برسد.

سخنگوی شهرداری یزد خبر داد

توسعه امکانات ورزشی به همت شهرداری

سخنگوی شهرداری یزد بابیان اینکه ترویج ورزش در جامعه ضرورتی غیرقابل انکار است، گفت: شهرداری طی سال‌های گذشته به‌طور جدی در حوزه توسعه امکانات ورزشی محلات در نقاط مختلف شهر فعالیت کرده است. به گزارش خبرنگار صمت از یزد حامد سلطانی در جریان بازدید مدیرکل ورزش و جوانان استان یزد از ساختمان ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری یزد بابیان اینکه حوزه اطلاع‌رسانی در جامعه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، اظهار کرد: انقلاب اسلامی ایران دستاوردها و خدمات بسیار گسترده‌ای در حوزه‌های مختلف برای عموم مردم به‌ویژه مناطق محروم کمتر برخوردار داشته، اما بسیاری از این خدمات و دستاوردها به مردم معرفی نشده است. وی معرفی خدمات و دستاوردهای انقلاب را وظیفه روابط دستگاه‌ها و رسانه‌ها دانست و افزود: فعالیت نکردن تخصصی روابط عمومی‌ها منجر شده است که این حوزه بسیار مهم به‌عنوان یک کار فرعی در کنار شرح وظایف گسترده دیگر دیده شود که منجر شده است اطلاع‌رسانی مناسب و درست از دستور کار بسیاری از ادارات خارج شود. سخنگوی شهرداری یزد خاطرنشان کرد: فعالیت نکردن مناسب و درست روابط عمومی‌ها نه‌تنها بر رویکرد اطلاع‌رسانی ادارات تأثیرگذار است، بلکه روند اطلاع‌رسانی رسانه‌ها را نیز با مشکل مواجه می‌کند؛ روابط عمومی باید اطلاعات مناسب و کافی را در اختیار رسانه‌ها قرار دهد تا آنها بتوانند جهت تبیین دستاوردها و خدمات دستگاه‌ها به مردم عملکرد بهتر و خوبی داشته باشند. سلطانی اضافه کرد: از ابتدای فعالیت دوره جدید روابط شهرداری یزد تلاش کردیم تا ضمن اصلاح بعضی ساختارها، زمینه تجمیع فعالیت‌های روابط عمومی را به وجود بیاوریم. مدیر ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری یزد تصریح کرد: این تغییر ساختار و اصلاح رویه‌ها سبب بهبود فعالیت روابط عمومی شده و در حال حاضر نیز تلاش بر این است که خدمات شهرداری یزد را به‌صورت کامل برای مردم تبیین کنیم. وی از تجمیع سامانه‌های ارتباط مردمی با شهرداری خبر داد و گفت: در گذشته سامانه‌های مختلفی جهت ارتباط مردم با بخش‌های مختلف شهرداری وجود داشت که همین موضوع سبب سردرگمی شهروندان می‌شد.

سلطانی ادامه داد: به‌منظور رفع این مشکل، با همت شورای اسلامی شهر یزد به طرح جامعی در سامانه‌ها رسیدیم و طرح تجمیع سامانه‌های ارتباطی مردم با شهرداری یزد در سامانه تلفنی ۱۳۷ به تصویب رسید. سخنگوی شهرداری یزد با تاکید بر اینکه جامعه برای سلامت هرچه بیشتر نیاز به ورزش دارد، اضافه کرد: شهرداری یزد در طول سال‌های گذشته در راستای تقویت فعالیت‌های ورزشی و دسترسی عموم مردم به امکانات ورزشی اقدامات گسترده‌ای انجام داده است.

وی بابیان اینکه برگزاری بعضی رویدادهای ورزشی از جمله المپیاد ورزشی محلات نیز از فعالیت‌های شاخص شهرداری یزد است که همه‌ساله با حضور هزاران نفر از شهروندان یزد برگزار می‌شود، گفت: یکی از مهم‌ترین اقداماتی که از سوی شهرداری در ارتباط با توسعه امکانات ورزشی در سطح محلات انجام‌شده، این است که مدیریت این محل‌ها و امکانات به معتمدان سپرده می‌شود.

یکشنبه
۲۱ اسفند ۱۴۰۱- ۱۹ شعبان ۱۴۴۴ - ۱۲ مارس ۲۰۲۳- شماره ۲۲۸۵-پیاپی ۳۶۰۳

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

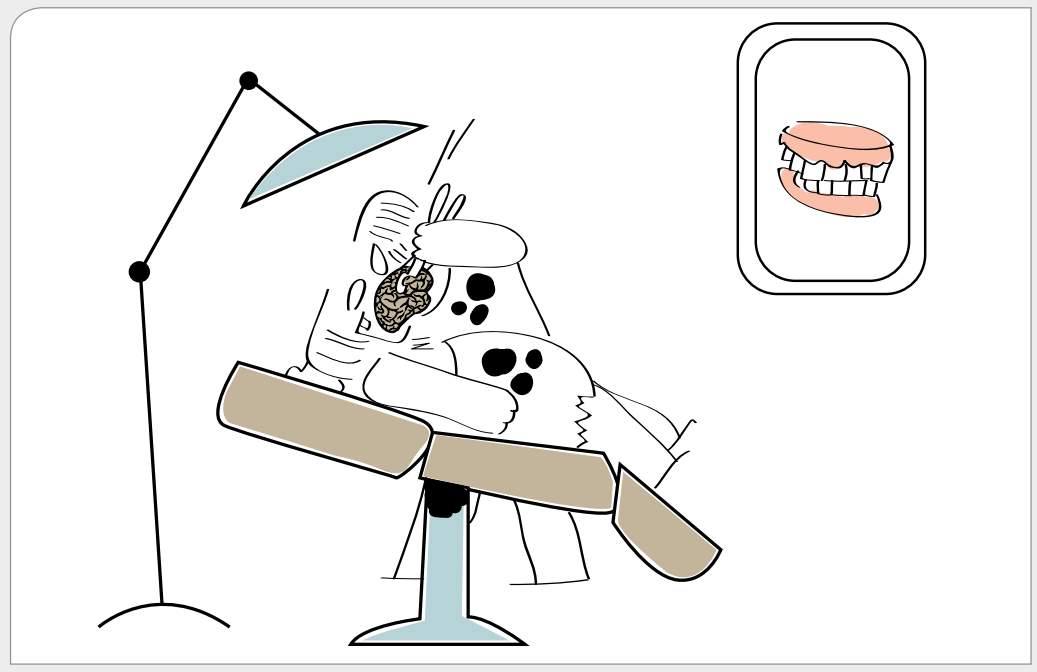
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

لاستیک به فهرست کالاهای احتکارکنندگان و قاچاقچیان افزوده شد

دلار بازار تایر را هم آشفته کرد

در روزهای اخیر شاهد کمبود عرضه تایر (لاستیک) در بازار هستیم؛ موضوعی که در گذشته نیز مشاهده شده بود. مطابق آمارهای رسمی تایرسازان داخلی، ۲۵۹هزار تن انواع تایر خودروهای سواری، وانتی، باری و اتوبوسی، کشاورزی و ماشین آلات راه‌سازی و صنعتی را در سال ۱۴۰۰ تولید کردند. همچنین تولیدکنندگان تایر از ابتدای امسال تا پایان آذرماه، ۱۹۶هزار تن انواع تایر خودروهای سواری، وانتی، اتوبوسی، کشاورزی، راه‌سازی و صنعتی را تولید کردند. این آمار در هم‌سنجی با سال گذشته، رشد یک‌درصدی را نشان می‌دهد. درواقع این میزان تولید شامل ۱۸میلیون و ۴۲۰هزار و ۸۷۶حلقه تایر است که از این نظر در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۲درصد رشد داشته است. با وجود رشد آمار تولید، این روزها شاهد شرایط عجیبی در بازار تایر هستیم؛ شرایطی که به فروش تایر دولتی منجر شد، حتی تارنماهایی نیز برای خرید تایر معرفی شد؛ اما همچنان مشکلات تایر در بازار مشهود است. این در حالی است که سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان از برخورد قاطع با احتکارکنندگان تایر در کشور خبر داده است.

عکس: صمت

تایر در فهرست احتکارشده‌ها

راسته خیابان چراغ برق تهران به‌عنوان معدن لاستیک‌فروشان و بازار آنها این روزها با مشکلات جدیدی روبه رواست. با وجودی که پیش از این بازار با تنوع زیادی همراه بود و به قولی از شیر مرغ تا جان آدمیزاد در آن یافت می‌شد، امروز با کمبودها مواجه است و توان پاسخگویی به نیازهای روزمره مشتریان خود را ندارد. این در حالی است که پیش از این محله مملو از برندها و مارک‌های مختلف تایر ماشین بود و سلیقه کل مشتریان خود را تامین می‌کرد. فعالان بازار از قاچاق تایر تحت‌تاثیر تفاوت نرخ ارز نیمایی و آزاد خبر می‌دهند و معتقدند تولید و توزیع تایر در کشور کماکان طبق روال گذشته ادامه دارد؛ اما عده‌ای به علت تفاوت شدید نرخ ارز نیمایی و آزاد، تایرهای دولتی موجود در بازار را جمع‌آوری و به کشورهای همسایه قاچاق می‌کنند. آنچه مسلم است تایر هم به فهرست احتکارکنندگان و یا کالاهای سودآور قاچاق افزوده شده است.

برخورد قاطع با احتکارکنندگان تایر در کشور

روابط عمومی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، اعلام کرد؛ با توجه به فرا رسیدن ایام پایانی سال و ضرورت توزیع مکفی تایر خودرو و گزارش‌های واصله مبنی بر برخی کمبودها و افزایش قیمت‌ها در سطح عرضه، موضوع در دستور کار سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان قرار گرفت.

سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با بررسی فعالیت انبارها، مراکز نگهداری و عوامل توزیع عمده تایر خودروی تولید داخل، از طریق سامانه‌های جامع تجارت و انبارها، مغایرت‌ها و تخلفات را شناسایی و به ادارات کل صنعت معدن و تجارت استان‌ها جهت برخورد قانونی از حیث احتکار و اختفا اعلام نموده است.

در همین راستا و با همکاری بازرسان دفتر صنعت معدن و تجارت استان تهران، در تعدادی از انبارهای حومه تهران که صاحبان کالا با احتکار و اختفا اقدام به نگهداری این کالا و امتناع از عرضه به قصد گرانفروشی کرده بودند، در دو روز گذشته تعداد ۱۶۰ هزار حلقه لاستیک خودرو کشف شده است. این اقلام پس از صدور رای توسط مرجع ذیصلاح از طریق شبکه منتخب و اصناف بین مردم توزیع خواهد شد. بنا بر اعلام روابط عمومی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان طرح مبارزه با احتکار و اختفا تایر خودرو توسط سازمان حمایت و ادارات کل صنعت معدن و تجارت استان‌ها در سراسر کشور در حال اجرا می‌باشد. انشاالله با همکاری واحدهای تولیدی، عوامل توزیع عمده و واحدهای صنفی، آرامش به بازار باز خواهد گشت.

قاچاق تایر تحت‌تاثیر تفاوت نرخ ارز نیمایی و آزاد

مصطفی تنها، سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران در خصوص کمبود عرضه تایر در بازار اظهار کرد: تولید و توزیع تایر در کشور کماکان طبق روال گذشته ادامه دارد؛ اما عده‌ای به علت تفاوت شدید نرخ ارز نیمایی و آزاد، تایرهای دولتی موجود در بازار را جمع‌آوری و به کشورهای همسایه قاچاق می‌کنند.

سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران اظهار کرد: انجمن صنعت تایر ایران چند بار درخواست داشته است که انحصار صادرات تایر فقط در اختیار تولیدکنندگان داخلی باشد و کسی غیر از تولیدکنندگان نتواند تایر صادر کند؛ زیرا این موضوع به دلیل خرید ریالی و فروش آن با دلار باعث اختلال در بازار داخلی خواهد شد. تنها ادامه داد: متاسفانه، تاکنون درخواست‌های انجمن صنعت تایر در خصوص انحصار صادرات تایر مورد موافقت قرار نگرفته است. از طرفی اگر صادرات تایر در انحصار تولیدکنندگان باشد، بازار داخلی و همچنین صادرات به‌خوبی تنظیم خواهد شد.

■ هزینه‌های تولید دائم در حال افزایش است

به گفته سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران، کاهش روزبه‌روز ارزش ریال و به‌تبع آن افزایش نرخ مواد اولیه، باعث بالا رفتن نرخ تمام‌شده تولید تایر شده است. وی تصریح کرد: به سبب افزایش هزینه‌ها، درخواست افزایش نرخ توسط انجمن تولیدکنندگان تایر ارائه شد؛ اما با این موضوع موافقت نشده است.

سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران در ادامه در مورد اینکه مجوز افزایش نرخ باید در اختیار انجمن صنعت تایر باشد، گفت: طبق قوانین سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان می‌توانند ۱۷درصد سود براساس نرخ تمام‌شده دریافت کنند. بهتر است افزایش نرخ نیز در اختیار انجمن صنعت تایر باشد و فقط نظارت به‌منظور مقابله با تخلف و دریافت سود بیش‌ازحد، صورت پذیرد.

تنها تاکید کرد: اگر نرخ تایر در اختیار تولیدکنندگان باشد، انگیزه تولید، سرمایه‌گذاری، جذب نقدینگی از بانک‌ها و توسعه صنعت تایر و همچنین تامین نیازهای روزافزون تایر در کشور افزایش پیدا خواهد کرد.

■ ایران از واردات تایرهای سواری بی‌نیاز است

تنها در بخش دیگری از اظهارات خود گفت: درحال‌حاضر تایرسازان، لاستیک خودروهای سواری را که اصلی‌ترین نیاز بازار است به‌راحتی تولید و تامین می‌کنند، حتی به سبب تولید بیش از نیاز کشور، تایرسازان قادرند، مازاد لاستیک تولیدی را صادر کنند.

سخنگوی انجمن صنعت تایر ایران در خصوص میزان تولید تایر خودروهای سنگین نیز اظهار کرد: تایر خودروهای سنگین دو نوع بایاس و رادیال دارد که تایرهای بایاس بیش از نیاز بازار تولید می‌شود. البته همه کارخانه‌ها از تمام ظرفیت خود استفاده نمی‌کنند که این امر به علت عدم‌فروش است.وی افزود: البته در خصوص تایرهای رادیال اوضاع متفاوت است و فقط دو واحد تولیدی مشغول فعالیت هستند؛ در نتیجه به سبب پاسخگویی نیاز بازار، لازم است واردات صورت گیرد که این عمل نیز در حال انجام است.تنها در پایان با اشاره به عدم‌حمایت دولت از تایرسازان گفت: دولت باید در تمامی صنایع به‌منظور حمایت تمهیداتی را مدنظر قرار دهد. یکی از این موارد، حضور فعالان اقتصادی در سفرهای خارجی دولتمردان است که امیدواریم به‌منظور بازاریابی صنایع این امر محقق شود.

سخن پایانی

فعالان بازار تایر معتقدند قیمت‌گذاری دستوری، قاچاق لاستیک به خارج از کشور و عدم تامین مالی از سوی بانک‌ها، ۳ چالش اصلی صنعت تایر است. این گروه قیمت‌گذاری دستوری را نخستین و مهم‌ترین چالش این صنعت دانسته و می‌گویند در حالی که نرخ ۱۰۰ قلم ماده اولیه مورد نیاز این صنعت شناور بوده و وابسته به نرخ ارز و قیمت‌های جهانی است و ۸۰ درصد نرخ تمام شده محصول در این صنعت مربوط به مواد اولیه است، اما در مقابل شاهد اعمال قیمت‌گذاری دستوری بر محصول نهایی هستیم.

این مسئله سبب شده حداکثر حاشیه سود این صنعت بین سه تا چهار درصد باشد و برخی شرکت‌ها نیز تا ۱۰ درصد زیان‌ده شوند.

نظرگاه

اما و اگرهای نجات دریاچه ارومیه

محمدابراهیم رئیسی - کارشناس حوزه آب: فعالیت‌های احیای دریاچه ارومیه اگرچه با شور و هیجان خوبی آغاز شد و سعی بر این بود با یک مدرنیته پیش برود اما عملا اهداف را تحت تاثیر قرار نداد و به اهداف نرسیدیم.

واقعیت اینکه اتفاقاتی که در جهان رخ می‌دهد، روی اکوسیستم‌های مختلف تاثیر دارد، بخشی از این اتفاقات انسان‌ساز و بخشی نیز مربوط به انسان‌ها نیست. دریاچه ارومیه را طبیعت ایجاد کرده و طبیعتا اگر چارچوب‌های تعادل طبیعی حفظ نشود دچار مشکل می‌شود، مثلا تالاب از یک جریان ورودی و یا خروجی مثل تبخیر تشکیل شده برای درک اوضاع دریاچه باید بدانیم تغذیه و تبخیر در آن به چه صورت است، ابتدا باید این موضوعات شناسایی شود.

طبیعت که همواره خودش کار می‌کرد و انسانی هم متناسب با طبیعت و اکوسیستم کار می‌کرد مشکلی برای دریاچه ایجاد نکرده بود، قبلا دریاچه ارومیه از منابع زیرزمینی آب تغذیه می‌کرد و غیر از آب سطحی؛ رادیان آب زیرزمینی سمت دریاچه بوده است و طبیعتا آب زیرزمینی سبب تغذیه دریاچه می‌شد. بر این اساس، کشاورز نیز متناسب با طبیعت و شرایط فرهنگی حاکم آن زمان اقدام به کشت انگور می‌کرد یعنی هم معیشت کشاورز و هم حیات دریاچه حفظ می‌شد، بعد از انقلاب مسئله‌ای برای دریاچه ایجاد شد یعنی رادیان آب زیرزمینی به سمت چاه‌ها تغییر کرد بنابراین در آب‌های زیرزمینی دستکاری شد و آب‌های سطحی هم به انحای مختلف منحرف و به دریاچه جاری نشدند.

ما برای طرح احیاء دو رویه در پیش گرفتیم یکی تامین آبی که تبخیر می‌شد یعنی آب شیرین را وارد دریا کنیم و اجازه دهیم تبدیل به آب شور شود بنابراین این رویه را به شکل یک نیاز دیدیم، پس جلوی سدها را گرفتیم و طرح‌های احیای دریاچه ارومیه را در دستور کار قرار دادیم اینکه انتقال آب از تونل زاب را در دستور کار قرار دادیم.

در تامین آب سطحی جلوی برخی پروژه‌ها را گرفتیم و آب سطحی را به دریاچه رساندیم احجام این آب نسبت به آنچه برای حفظ دریاچه ارومیه نیاز بود، نسبتا کوچک بود.

در مورد آب زیرزمینی هم اظهارات مختلفی مطرح شد یکی اینکه طرح نکاشت اجرا شود اما در کل تاثیری که از این طرح‌ها می‌بینیم اینکه اصولا فعالیت‌های احیای دریاچه ارومیه اگرچه با شور و هیجان خوبی آغاز شد و سعی بر این بود با یک مدرنیته پیش برود اما عملا اهداف را تحت تاثیر قرار نداد و به اهداف نرسیدیم.

اکنون اتفاقاتی که در مورد خشک شدن و بالا آمدن آب دریاچه ارومیه رخ می‌دهد بیشتر تحت تاثیر طبیعت است زمانی که بارندگی زیاد می‌شود ورودی افزایش و زمانی که بارندگی کم می‌شود خشکسالی زیاد و سطح آب دریاچه کم می‌شود، در هر حال با جمیع جهات بنده اعتقادی ندارم برنامه‌های احیای دریاچه ارومیه بر اساس هزینه‌هایی که انجام شده موثر بوده است.

احیای دریاچه ارومیه بیشتر تحت تاثیر اتفاقات طبیعی سالانه بوده و طرح‌های احیا تاثیری بر بهبود اوضاع آن نداشته‌اند، نبود آب در دریاچه ارومیه موجب بحران‌های زیادی از جمله طوفان نمک گردوغبار ناشی حاوی منابع معدنی مختلف در منطقه خواهد شد و از گردوغبار محلی و مشکلات برای هواپیماها تا تاثیرات منفی روی سیستم انتقال برق خواهد داشت.

آنچه مسلم است مطالعات در حوزه مدیریت احیای دریاچه، ضعف اساسی داشت. در این فرآیند روی ارزش‌گذاری و آثار زیست‌محیطی کار نشده بود.

براساس شواهد بعید نیست که دریاچه روزی خشک شود، هرچند راهکارهایی داریم که این اتفاق نیفتد و آن اینکه ورودی‌ها از تبخیر بیشتر شود، اگر بخواهیم ارزیابی کنیم تاثیر طرح احیای دریاچه ارومیه خیلی کمتر از طرح احیایی بوده که خداوند در نظر گرفته است به‌عبارت دیگر طرح احیای دریاچه ارومیه به اهداف خود نرسید و به موفقیت دست پیدا نکرد.

دریچه

ماراتن فرسایش و احیای خاک

عواملی چون آب، خاک و... حیات را در زمین تضمین می‌کند چالش هر یک از آنها زندگی موجودات را با تهدید مواجه کرده و در نهایت خاموشی را برای کره خاکی به ارمغان می‌آورد. تغییرات اقلیمی جهان با آب شدن یخچال‌های قطبی بنیادی است.

به گفته یکی از کارشناسان آب و خاک، در یک قاشق غذاخوری خاک زاینده بیش از موجودات کره زمین، موجود زنده وجود دارد. این در حالی است که امروز جهان با پدیده خشکسالی و گسترش بیابان‌ها روبه‌رو است. ایران هم از این امر مستثنا نبوده و بر اساس سخنان رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور سالانه یک میلیون هکتار بیابان در ایران تولید می‌شود. سرعت فرسایش خاک و تخریب زمین با توجه به اعتبارات مقابله با این وضعیت به‌گونه‌ای است که سرعت تولید بیابان در کشور را ۳ برابر فعالیت‌ها کرده است. مهر پرونده فرسایش خاک و گسترش بیابان در کشور را از کارشناسان زیادی پیگیری کرده و در این باره چندین گزارش منتشر شده است.

در این باره حسن وحید، معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور به مهر گفت: تولید بیابان به این معنی است که سالانه یک میلیون هکتار خاک توان زایش خود را از دست می‌دهد. این امر زمینه گسترش بیابان می‌شود.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور با بیان اینکه فعالیت احیایی زمین‌های بایر در حال انجام است، افزود: سالانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار هکتار از اراضی احیا می‌شود به طوری که در برنامه توسعه ششم، یک میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار زمین از چرخه بیابان‌زایی خارج شد.

وی عنوان کرد: کنترل تولید بیابان با روش‌های گوناگون قابل پیگیری است اما مشکل اینجاست که سرعت لازم در کشور برای مهار گسترش آن وجود ندارد.

وحید ادامه داد: اگر قرار است احیا با برنامه درست پیش برود حداقل سالانه یک میلیون هکتار بیابان باید احیا شود؛ به همین دلیل طرح ۳ میلیون هکتار زمین تدوین شده است. عملیات احیا باید با شتاب بیشتر انجام شده و سالانه یک میلیون هکتار از زمین‌های تخریب شده احیا شود.

■ روش‌های احیا

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور با بیان اینکه در چارچوب طرح کار در حال پیگیری است، اظهار کرد: بیابان‌زدایی فقط با کاشت نهال انجام نمی‌شود و ساخت بادشکن‌های زنده و غیرزنده، قرق، مدیریت روان آب (ایجاد پشته‌های هلالی که آب پشت آن جمع می‌شود)، مارچ (خاک پوش)، نهال‌کاری، بذرکاری، مدیریت هرزآب و چرای دام می‌تواند از انواع روش‌های بیابان‌زدایی و احیا زمین‌های تخریب شده باشد.

■ نهال‌کاری و اما و اگرهای آن

کاشت نهال یکی از روش‌های مهار بیابان‌زایی است اما هزینه کرد آن بالاست و موضوع مهم در این بخش مراقبت و نگهداری این نهال‌ها تا تبدیل به درخت شدن است.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور اظهار کرد: در راستای بیابان‌زدایی اگر نهالی کاشته می‌شود نحوه مراقبت از آن نیز پیش‌بینی تا به ثمر برسد.

وحید افزود: امسال حدود ۸۳۰ هکتار اصله نهال بیابانی و یک میلیون و ۲۰۰ هزار اصله نهال مرتعی کاشته شده که بر اساس شرایط اکوسیستم منطقه است؛ بنابراین نهال‌های تهیه شده با شرایط محیطی سازگار هستند.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور با اشاره به همکاری بخش خصوصی، گفت: کارخانجات صنعتی بزرگ، کارگاه‌ها، دامداران و... در راستای احیا زمین‌ها و بیابان‌زدایی تمایل به همکاری دارند. سال گذشته بخش خصوصی در احیا بیش از ۸۰ هزار هکتار زمین همراهی داشتند.

■ چالش آبخوان‌ها

فعالیت‌ها مقطعی و هم‌افزایی بخش خصوصی پراکنده، نامنظم و ساماندهی نشده سبب می‌شود عملکردها خروجی مناسب نداشته است؛ از این رو مشکلات کمتر نشده که بیشتر می‌شود و امروز با پدیده فرونشست زمین مواجهیم.

وحید در این باره نیز توضیح داد: فرونشست زمین مربوط به آبخوان بوده و به عملکرد آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مربوط نمی‌شود.

وی با تاکید بر اینکه بخش زیادی از موضوع فرونشست زمین مربوط به تغییر آبخوان‌های کشور است، گفت: این موضوع باید از طریق وزارت نیرو پیگیری شود؛ اینکه تغییر آبخوان‌ها چه وضعیتی داشته و چقدر دشت ممنوعه در کشور وجود دارد.

وی یادآور شد: البته می‌توان این مسائل را در پروژه‌های آب و خاک و با مدیریت آبخیزداری و... تعدیل کرد که زمان‌بر است.

وحید تاکید کرد: یکی از دلیل مهم فرونشست زمین، تخلیه آبخوان‌ها و سفره‌های زیرزمینی است اما احیا مراتع و بیابان‌ها و اجرای طرح‌های آبخیزداری و مدیریت بهینه و پایدار سرزمین در رفع این چالش می‌توان اثربخش باشد. روان آب‌ها، فرسایش خاک و سیلاب می‌توانند روی آبخوان‌ها تأثیر داشته باشند اما چالش این است که فعالیت‌ها در سطوح محدود انجام می‌شود.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور ادامه داد: احیا در یک پهنه وسیع انجام نمی‌شود و قاعدتاً تأثیر آن هم منطقه‌ای است.

■ سخن پایانی

خشکسالی کشور را تهدید می‌کند و استفاده بهینه از منابع طبیعی و بهره‌مندی از توسعه پایدار می‌تواند راهکاری برای برون‌رفت از این وضعیت باشد. غنی‌سازی خاک، کاشت نهال، جنگل‌کاری و... علاوه بر حفاظت از خاک سبب می‌شود تا مفاد قانون هوای پاک در بحث کاهش تولید کربن نیز محقق شود.

در این راستا کاشت یک تریلیون درخت در جهان که ایران متعهد به کاشت یک میلیارد نهال شده برای ادامه حیات در کره زمین است.